

PREFACE

TO THE FIFTH PUBLICATION.

PONDEROUS Reports and labyrinthian Returns were none in the past from the Golden *Krita* to the Iron *Kali*—not to go much farther back than the *yugās*. Of this brief period *Punchobā*'s memory of events runs polluid and his experience of life stands obrytalized. If he has stirred the immortals, the *Māhatmās*, *Rishis*, *Assoors* and men,—if he has moved them to thoughts lofty and to deeds noble by holding up his magic mirror reflecting clear all hidden ugliness and things of ill repute, no less than all visible beauty and things of joy pure; if *Punchobā* has so stirred them all, it is enough: it needs no chronicling in lengthy Prefaces. The great universe knows it. The span of life assigned to mortals in the *Kali yuga* will not suffice to know one millionth part of what *Hindi Punch* has achieved. He is bound, however, by the moods and needs of "The Hour" and has to give to his devotees at least a glimpse,—a passing *darshan*,—of his work. This he now proceeds to do with pleasure in these few bright sheets taken at random from his latest volume,—all fresh and new. He chooses for the purpose an auspicious occasion. The Spirit of Patience—the *Shakti*—the power impersonifying the collected wisdom of Hind's foremost sons and daughters—this genius,—for the third time, is descending on the spot where twenty years ago she first set her "lotus-feet" on her high mission. That mission was to plead and to persuade. In clear, firm and sonorous voice the generous spirit has all these years pleaded the cause of Mother Hind. For the twentieth time her silvery voice will again this month ring in Mumbā's Great City at the Gate of India, and *Punchobā* takes the unique opportunity of presenting to his eager admirers, as a *souvenir* of her happy advent, his

5th Album of Cartoons.

*Hindi Punch Office,
Frere Road, Bombay,
December, 1904.*

THE NORTH BRITISH AND
Mercantile Insurance Co.,
INCORPORATED BY ROYAL
CHARTER AND SPECIAL
ACTS OF PARLIAMENT.

ESTABLISHED 1809.

THE ASSETS OF THE COMPANY AMOUNT TO
£ 16,898,650 stg.
in 1903.

Fire risks of all kinds undertaken
at reduced rates.

FLEMING SHAW & CO.,

CHIEF REPRESENTATIVES, BOMBAY PRESIDENCY.

G. A. MITTAWKER & CO.,

MEADOW STREET, FORT, OPPOSITE THE
OLD ORIENTAL BANK BUILDING.

Electro-platers and Gilders, Die
sinters and Rubber-stamp Makers,
Monogram and visiting card plate
Engravers and printers in various
colours.

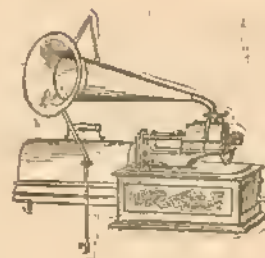

BEST WORK GUARANTEED.

Price Lists forwarded on Application.

ALSO GOLD
AND
SILVER
ORNAMENTS
MADE
TO
ORDER.

T. S. RAMCHANDER & B
KALBADEVI ROAD,
BOMBAY.

MUSICAL
INSTRUMENTS
AND
PHONOGRAPHS
HAND

HARMONIUMS.

TABLE CELESTINA FLUTE.

FOLDING HARMONIUMS,

SPECIALLY
CONSTRUCTED

FOR

INDIAN

CLIMATES.

FRENCH FOLDING
HARMONIUMS.

BY

MR. M. KASSEL OF PARIS,
AMERICAN HARMONIUMS

BY STORY AND CLARK OF CHICAGO.

MUSICAL BOXES

OF

HINDOOSTANI TUNES, ETC., ETC.

EDISON'S PHONOGRAPHS

AND GRAPHOPHONES.

NEW Standard Phonographs, Home Phonograph, Spring
Motor Phonograph, Electric Phonograph, Grand Con-
cert Phonograph, The Columbia Graphophone, The Grapho-
phone Grand, Polyphone Concert Grand, &c., &c.

3AY FRENCH STORES CO.

ARI BUILDINGS, HORNBY ROAD,

he Cheapest House where you
can obtain :—

Genuine Cognac Brandies,
Pure Scotch Whiskies,

SUPERB LIQUEURS, CHAMPAGNES, WINES OF
ALL KINDS.

High-Class French Provisions,
Exquisite French Perfumeries,
&c. &c.

PRICE LIST POST FREE
ON APPLICATION.

SHIVJEE HASSUM & SON,

GENERAL MERCHANTS.

Opposite the Crawford Markets,

Shaik Memon Street,

No. 27,

BOMBAY.

We always keep in stock
a large variety of Hinks,
Ditmar and other well-
known Manufacturer's hang-
ing and table lamps, rich
crockery and glass wares,
cutlery, carriage lamps, oil
stores, etc.

Up-country orders
promptly attended
to.

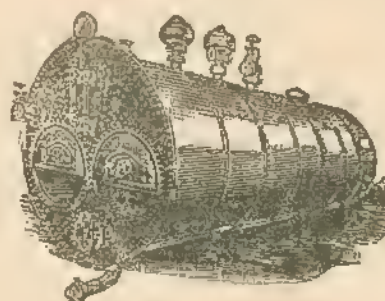
THAKORDAS JAMNADAS & CO.,

1, TAMARINE LANE, FORT, BOMBAY.

MACHINERY IMPORTERS & COMMISSION AGENTS
SOLE AGENTS

FOR

Messrs. A. ANDERTON & SONS,

Boiler
makers.

Accrington.

Established 1859.

Engines, Boilers,

Gins, Pumps,

Lathes, Scales,

Best-Leather and Camel Hair Beltings, all kinds of Lubri-
cating Oils, Ropes, Rubbers &c., are always
kept in Stock.

Cotton Baling Presses, Weaving Machinery, Printing Presses
Flour, Rice, Oil, Wood-working machinery and machinery
of every description are supplied at very moderate rates.

Inquiries Solicited.

R. MARTIN'S

PILLS NO. 2.

(OF COMPOUND PHOSPHOROUS WITH
DAMIANA.)

These world-renowned Pills contain seven of the most
powerful and rich English drugs and are so very effective in
their action and power, that they promptly and permanently
produce the intended consequences and effect. They are guar-
anteed to be entirely free from mercury, or opium, and have a
very delicious taste, and are far more superior and powerful
in every respect to our "MAGIC PILLS." These well-known Pills
are a great blessing and boon to weak persons especially, and to
those who may be suffering from costiveness, Pale countenance,
Head-ache, indigestion, muscular weakness, all forms of female
weakness, arising from any source, and impure-blood. Besides
that they are a most determined remedy for consumption of
bowels, urethral discharges, spermatorrhoea, insanity, palpita-
tions, affections of the kidney and bladder, night-sweats etc.
They are invaluable to brain-workers. Very strongly recom-
mended by doctors to be the safest and most reliable remedy
for regaining Health, Strength, and Vigor, after recovery from
sickness. Equally useful to both males and females. Each
Bottle contains 40 PILLS.

Price Rs 1-8-0 Per bottle with full directions.

(Postage charges 5 annas from one to three bottles.)

Wholesale and Retail Dealers,

R. D. KATELY AND CO.,

FREER ROAD FORT, near SAMACHAR'S OFFICE,

No. 6, Dalal's House.

BOMBAY

OPINIONS OF THE PRESS

ON THE FOURTH PUBLICATION OF THE CARTOONS FROM THE HINDI PUNCH. (For 1903.)

The following opinions appeared in the Press in the beginning of 1904, regarding the Fourth Annual Publication of the "CARTOONS FROM THE HINDI PUNCH" for 1903:—

["PUNCH," OR THE LONDON
CHARIVARI, London, 2nd March.]

[“अंडन पंच, लंडन, २१० २ ७ मर्च २१.]

The Baron begs to acknowledge the fourth edition of the *Hindi Punch*, just received from Bombay. Mr. Punch, who traces his own origin back to prehistoric times when the Pharaohs and such like moderns were neither born nor thought of, when all the world was young, as Mr. Punch himself ever remains, is delighted to find his family so well represented and so highly popular in India as from this volume of the *Hindi Punch* is evidently the case. It is brought right up to date, and shows clearly how thoroughly *The Hind and Brahmin Punch* agree, and what useful service, wherever reform is needed, our Indian cousin is always ready and willing to render. In some instances he appears to be a very hot Punch, steaming in fact, but that is a matter of climate. The Baron tenders congratulations on the present volume, and, on behalf of Mr. Punch himself, wishes *Hindi Punch* continued success in the future.

[The MADRAS MAIL, Madras, Jan. 9.]

[“मद्रास मेल,” मद्रास, ९१० ९ मर्च ११.]

A COLLECTION OF CARTOONS.

We have received from the *Hindi Punch* a volume of amusing cartoons which have appeared in the pages of that periodical from time to time.

The cartoons are intended to describe, pictorially and effectively, the progress made by the country in its political and social history during the past year, and most of them relate to men and measures of the Indian Congress and the Indian Social Conference, the volume containing 90 of them. The *Hindi Punch* is the only journal of its kind in India, and Mr. Barjorjee Nowrojee, the Editor and Proprietor, has not spared either time or money to make it occupy a prominent place amongst the influential journals of the land. The annual volume of cartoons contributes in no small measure to the well deserved popularity of our contemporary. This year's collection opens appropriately with a reminiscence of the Delhi Durbar, the great event of the past year. The cartoon is a striking picture of the numerous representatives of the different nations of the world that gathered together at Delhi during the great Durbar. Another realistic representation is that in which the priests of the various nationalities in India, dressed in their national costumes, are shown as invoking, on the Delhi Durbar Day, the merciful blessing and grace of the Almighty on the King-Emperor and his Vice-regents in distant lands. The Collection this year is distinctly good, and is calculated to amuse and instruct readers who will get in the pages of the volume an excellent idea of the leading thoughts and

feelings which have been agitating the minds of the ruled and the rulers during the year.

[THE ENGLISHMAN, Calcutta, Jan. 12.]

[“इंग्लीशमैन,” कलकत्ता, १२० १२ मर्च ११.]

THE HINDI PUNCH gets better and better every year. The latest volume of its cartoons which has reached us is taken up almost exclusively with Lord Curzon and the Delhi Durbar. We have His Excellency as a blistie, as a coal miner, as a mahout, as a tom-tom player, as an elephant, as a ryot, as a weight-lifter, and, last but not least, as a juggler pulling yards of tape labelled “speeches” out of his mouth. The whole of these skits are exceedingly clever, and if they lack the reverence which used to be associated with the East they are interesting as exhibiting the tendency to Western freedom of thought and treatment. It would be a hard task to declare, from the manner in which *The Hindi Punch* approaches the Durbar, what are the real opinions on the subject. Some times it seems to bless it. At other times it curses it without any disguise. The series illustrating the reverse side of India's condition are the grimmost in the collection. Mr. Hindi Punch spares no one however, and makes fun of Congress no less than the ruling powers. Throughout the book there is a strong and consistent bias in favour of educa-

tion, the diminution of military burdens and the remission of taxation. One wonders what Mr. Punch will have to say about the Tibet expedition.

[THE INDIAN MIRROR, Calcutta, January 13.]

[इंडियन मीरर, कलकत्ता, ता. १३ मी जनवारी.]

We have to thank Mr. Barjorjee Nowrojee, Editor and Proprietor of the *Hindi Punch* of Bombay, for his beautiful annual gift of "Cartoons." These pictures—not a few of them most cleverly conceived and beautifully executed—represent every variety of interest in the past twelve months on the Indian Continent. They relate in their inimitable way the history, political and social, of the Indian people. The pictorial as well as the letter-press treatment is thoroughly impartial. The cartoons are often grotesque, but always amusing and instructive. Altogether, it is a creditable production, the only one of its kind in India.

[THE BOMBAY GAZETTE, Bombay, January 16.]

"मु'अज् जेअट," मु'अज्, ता. १६ मी जनवारी.]

The yearly book of CARTOONS FROM THE HINDI PUNCH aims at forming a pictorial history of the chief political and social events of the past twelve months in India, by means of pictorial representations in more or less comic style. The Delhi Durbar, the Indian National Congress, the Social Congress, the Ahmedabad Industrial Exhibition, and the Mahomedan Educational Conference come in for their full share of illustrations, criticised encouraging. The pictures are much the same level as previous years. They do not hit very hard. There is one of "Pax Britannica" represented by John Bull riding on a tiger armed with a sympathetic whip and Britannia on a lion who is lashing his tail, while near them are the timidiest deer and most domesticated sheep, goats and cattle, drinking undisturbed at a flowing river. "The Electric Fountain at Delhi" is a skit on the honours showered on that

occasion, showing how they gladdened some and disappointed many. Five Tableaux Vivant purport to show the reverse of the Indian shield, that side not seen at Delhi, where are Famine, Pestilence, Poverty, the Five Fires that scorch the villagers, according to Ramji bin Rowji, the Civil Procedure Code, the Court Fees Act, the Stamp Act, the Registration and Limitation Acts, the Seven Headed Master of the cultivator, again quoted from Ramji bin Rowji, the Salt and Abkari patrols, the Police Constable and the Irrigation darogah, the Revenue talafi, and the Civil Court bailiff; the fifth tableau shows the havoc worked by wild beasts and snakes in India. There are many sly hits at temperance preachers and at the anti-reform people. The drawing and the portraiture have made little advance in the four years these cartoons have been given to the public, but no doubt progress will show in these directions if readers encourage the Hindi Punch Artist.

[THE MAHARATTA, Poona, Jan. 17.]

["मराठा," पुणा, ता. १७ मी जनवारी.]

HINDI PUNCH CARTOONS.

Mr. Barjorjee Nowrojee has done well in issuing in a book-form the important cartoons that appeared in the 'Hindi Punch' during the year 1903. While reviewing a similar publication last year, we had paid our tribute of appreciation to the gifted cartoonist whose work the 'Hindi Punch' embodies. And we find in the new publication much to confirm us in our appreciative opinion. We may only suggest that monotony of representation is likely to make any cartoons dull after sometime, and the cartoonist of the Punch may try to introduce variety of style now and then.

[INDU PRAKASH, Bombay, Jan. 21.]

[इंदु प्रकाश, मु'अज्, ता. २१ मी जनवारी.]

We have received from the proprietors of the HINDI PUNCH the selected cartoons for the year 1903. The selections cover about a hundred pages. The cartoons about the Delhi Durbar are a special feature of this year's volume. Lord Curzon figures in many other cartoons also as weight-

lifter and ploughman. It is due to the fact that he looms so largely in popular imagination that the cartoonist has to employ his pen on the same personality over and over again.

[THE NATIVE STATES, Madras, Jan. 21.]

[धी नेटीव स्टेट्स, मद्रास, ता. २१ मी जनवारी.]

The cartoons from the *Hindi Punch*, neatly bound together, form a pleasant souvenir of the functions and incidents of the year, and while the amusing skits are excellently rendered, their conception is equally suggestive and enjoyable. They traverse a large area and a variety of subjects and are throughout entertaining.

[THE VOICE OF INDIA, Bombay, Jan. 23.]

["धी वोयस ऑफ इंडिया," मु'अज्, ता. २३ मी जनवारी.]

The HINDI PUNCH, during the year 1903, fully sustained its reputation as the best comic paper on this side of India. Beginning with the Durbar the air was so full of bitter controversies during the year, that on looking through the compilation of selected cartoons which has been published, one would exclaim: "O Politics, where is thy sting?"

[THE MADRAS STANDARD, Madras, FEB. 6.]

[मद्रास स्टॅनडर्ड, मद्रास, ता. ६ मी फेब्रुवारी.]

We have received a copy of the *Hindi Punch* Cartoons portraying all the important political and social events of the year 1903. The cartoons are strikingly original and abundantly significant. The Delhi Durbar comes in for a large share of humorous caricature. The salt tax, the income tax and the general economic condition of India are amply illustrated by means of cartoons pregnant with meaning. That cartoon which represents the viceroy lifting and dragging by a pulley a huge load representing the criticisms on the Durbar is singularly attractive and significant. It will be invidious to select any one cartoon and praise it. Every one of them

is good and we heartily congratulate the Bombay humourists on their exceedingly valuable venture. We wish Mr. Punch many many years of happy stay in Bombay.

[The INDIAN SOCIAL REFORMER, Bombay, Feb. 21.]

[ધી ઇન્ડિયન સોશીયલ રીફોર્મર, સુબધ, તા. ૨૧ મી ફેબ્રુઆરી.]

We owe an apology to the publishers of the *Hindi Punch* for the delay in acknowledging their very interesting selection of Cartoons this year. These cartoons refer to the National Congress, the National Social Conference and other movements. Our contemporary has steadily advanced, every week almost, in the brightness and originality of its conceptions as well as in the artistic expression of them in its pages. We wish our contemporary many happy years of existence, diffusing laughter and delight to an ever-increasing circle of readers and subscribers.

[KAISER-I-HIND, Bombay, Jan. 10.]

[કચસરે હીન્દ, સુબધ, તા. ૧૦ મી જાનેવારી.]

અમારા રમુજ ભાઈબંધ "હીંદી પંચ" પોતાનાં અવાહીક પત્ર મધ્યે દર વરસની હીંદી રાજદવારી તથા સંસારી નવારીખને લગત જાળવી રાખવા લાયક કારતુનેનાં એક સુદી કાહડેલાં સંગ્રહ પુસ્તકરૂપે બાહરે પાડવાનો જે નીયમ છેલાં કેટલાંક વરસ થયાં રાખ્યો છે તે નીયમ મુજબ એ પુસ્તકનાં ચોથાં વરસને બંધ આ સહ પછુ તેણે જે આજુકારક આકારમાં બાહરે પાડ્યો છે, જેની એક નકલ અમને પણ પોહ્યાવામાં આવી છે અને જેની પોહ્યા માન સહીત ફીકારયે હીએ. અમે જોઈને ખચીત યુશી છીએ કે આ નવા અંકે ચોત્રો, છપાઈ, તથા તેની અંદરની સુદી કાહડેલી બાબદોમાં પોતાના આગલાં સાલની સધમી કારતી જળવી રાખી છે, એક પ્રવૃત્તિ યુખીખામીઓ ના ધમા રમુજ અને ચીત્રસુકત આકારમાં જેવી અસરકારક રીતે દરથાનો ધકાય છે તેવી રીતે ગળના બજ જરી લખેલી લાંબી આરટીકલેથી બતાવી ધકાતી નથી, અને તેટલા માટે તે પ્રજાની પત્રકાર તરારીખમાં એક રમુજ પત્ર, જે તે ડાહ્યપણુ, દુરઅંદેશી અને કાબેલીયતથી ચકાવવામાં આવતું હોય, અને કેાઈની ખાનગી તાહરી માહરી કરવાના તથા દવેથી વેરજાવ બતાવવાના નીચપણુથી તે અજબ રહેતું હોય, તે ખચીત ઘણી આગેવાન જગ્યા રોકે છે. લંડનનાં જળ આશકાર "પંચ" ના સધમા જોના અને જાગવગની મુખ્ય સાવી આ કારણમાં જ સમાઈ ગયલી સમજવી. અલખતાં આવા ખુલ્લું દરજગના એક પત્રની ખરોચરીએ આ વખતે આપણાં દેશનાં કોઈ પણ રમુજ પત્રને ઘણી બાબત વખત જોઈએ, તેપણુ આ સંતો

પત્રની ખીના છે કે આપણું આગેવાન રમુજ પત્ર "હીંદી પંચ" દેશ પ્રત્યેની પોતાની સાચી દાંડને જે મજબુત એકસરખાપણુથી વલગી રહ્યું છે, તથા હીંદુ, પારસી કે મુસલમાન સંસારની કેટલીક બચીએ તથા ખામીઓ તરફ નરમ પણ રમુજ હાથે જે ચીમકીઓ લગાવતું રહી લોકોનું ધ્યાન તે તરફ ખેંચતું જાય છે, તે જોતાં, તે લોકપ્રીયતામાં આગલ અને અગલ બંધતું રહ્યું છે. તેની રાજદવારી વલણ હમેશા દેશીઓના વાળખી હકોની લડતની તરફ જુમાં રહી છે, હીંદી નેશનલ કાનગ્રેસને જે ભાઈબંધ એક સુસ્ત અને સાચો હીમાયતી છે, અને કેટલાક બીજા ભાઈબંધોની એ પ્રવૃત્તિય હીમચાલ સંબંધી "દુધમાં અને દહીય" રહેવાની ખેતાની વલણને તે એક કીમતી ધરો આ પે છે. તેનાં રાજદવારી ચીત્રોની કીમતની આઈ પરથીજ પીછાન ધઈ થકયે કે નામકીત મીઠું રહેદાં હીંદી-આશકાર "તીવયુ એફ રીવયુ" ના એક પણ માત્રીક આંક એવો નહીં જતાં હશે કે જેમાં અખી દુનીયાના જાણીતાં રમુજ પત્રો મધ્યે સુદી કાહડી ઉતારી લેવામાં "કારતુ નસ" મધ્યે આપણાં આ માનીતાં "હીંદી પંચ" ને જગ્યા નહીં મળતી હોય. આ ખીના ખચીત આ પત્રને વાળખી રીતે મગર ખનાવનારી છે. વખતના વધારા સાથે આ ભાઈબંધ પોતાનાં ચત્રોમાં તથા લખાણમાં ઘણુંજ અગ્રહો સુધારો વધારો કરતા રહ્યા છે. તેની અંગ્રેજ કાલમેા ઘણી કબેલીયત તથા મધ્યમપણુથી લખાયલી અમેા જોઈએ, અને દરેક રીતે પોતાના ત્રિયગરાઓની સેવા બજવવાની તે કળજની અચુક ચીનદો નેના સહ્યોમાં આજ માસખ પડતાં રહે છે. આવી સરસ પંકતી ઉપર પોતાનાં પત્રને લાવવાને માટે તેના ખતીલા અને કાબેલ પણ એકમારગી અધીપતી અને માલેક મીઠું બરબરજી નવરોજી આપએખત્યા રને અમેા મુખારકબાદી આપએ છીએ, અને તે વલણમાં આ પત્રનાં રેકે રીતની ચહડતી અને કે તેહ ધચહાંએ છીએ, કે જેથી હાલ કરતાં પણ વધુ સરસ રીતે તેઓ પોતાના વાંચનારાઓની સેવા બજવવાને સામરથાન ધાય.

[The LAST GOFTAR, Bombay, Jan. 31.]

[રાસ્ત ગોફતાર, સુબધ, તા. ૩૧ મી જાનેવારી.]

આગળ જમાનામાં "પારસી પંચ" અને "આપએખતીઆર" નામનાં બે અઠવાડીક પત્રો નીકળતાં હતાં, અને તે બંનેની માલેકી એકજ હાથ હોવાથી પાછમથી તેઓ બંને જોડાઈ ગયાં હતાં, અને તેના માલેકે તે જમાનાથી "આપએખતીઆર" ની અટકે જોળખાતા થયા હતા. મીઠું નસરખાનજ હોરાખજ આપએખતીઆર સાથે અમને તે જમાનાથી તકરાર ચાલતી આ ચો હતી, અને તે તકરારમાંથી બદનકીના બે મુઠ્ઠમાઓએ પણ જનમ લીધો હતો. તે જમાનામાં જે "પારસી પંચ" હતું, તે આજ થોડાંક વરસ થયાં "હીંદી પંચ" ને નામે જોળખાતા બાગયું છે, અને હજુખી એ પત્ર આપએખતીઆર ખાનદાનનાજ હાથમાં રહેતું છે. તે જમાનામાં અને આજના જમાનામાં "પંચ"માં આ સમાન જમીનનો ફેર જણાય છે, અને એ ફેરક

ના સંબધમાં એટલુંજ કહીશું કે ને ઘણું આ વકારદાયક અને તારીફ લાયક છે. "હીંદી પંચ" તેના હાવના અધીપતી મીઠું બરબરજી નવરોજી આપએખતીઆરના હાથમાં આવવા પછી એ પત્રના સંબધમાં બોહોા ફેરફાર થવા પામ્યો છે, અને જે પત્ર આગલ લે કોને અપ્રીય થઈ પડ્યું હતું તે આજે પ્રીય થઈ પડ્યું છે. પંચની રાજનીતી કેવળ બદમાઈ જવાને બાંધે તેના તરફ નો અખાવ પણ બદલાઈ ગયો છે, અને છેલાં એકાદ દહાકોમાં આ પત્રે પોતાની નામનામાં રડો વધારો કરવામાં સારી ફેરફાર મેળવેલી જણાય છે. રાજદવારી અને સંસારી બાબતોને લગતી સરકાર અને રાજ્યોતોની રમુજ કરી, હીંદી કહાડી તેમની ખામીઓ બતાવવાની આપણા આ એક પુરાં રમુજ પત્રની વળણ વધારે પસંદ કરાા જોગ એમ જણાય છે કે તેમાં આગળના જેવી દવેધમતી કે સ્વારથી ચોત્રોથી વેર લેવાની લેખી ર લેવામાં અવતી નથી. અલખતાં "હીંદી પંચ" રાજદવારી પક્ષપક્ષીમાં બંધાઈ ગયલું પત્ર છે અને તેવી જવારે ને ત્યારે તે પોતાના પક્ષ અને પક્ષકારોના બીજો ગાય છે અને તેમને છ.પરે ચહાવે છે, તથા સામા પક્ષચાલાની ફેકડી કરનારાં ચીત્રે પ્રગટ કરવાને તે અચકાતું નથી; તેપણુ સામટી રીતે લેતાં તે કેક ઉંચા અને ફલેકે રજાજ રખાત છે. અટલું બંધુ નાગવ આ જે અમને એક કારણ મલયું છે, અને તે "હીંદી પંચ" માંથી સુદી કાહડાતમા આવેલાં અસરકારક અને લાચુ પડતાં ચીત્રોની હમણાજ બાહરે પડેલી મોા હો સફાની ચોપડી છે. આવી ચોપડી મીઠું આપએખતીઆર આજ ચાર વરસ થયાં બાહરે પાડે છે, અને અમે મુદ્દમાં ઈજાની કણુલ કીશું કે આ જા વાસો કરતાં આ સ.જના "હીંદી પંચ"નાં ચોત્રો ખત તથાજો કારો મુધ રો બતાવે છે—એ સુધારો જેમ આ પછી રાજદવારી અને સંસારી તવારીખની ચીત્રકત નોંધ લેવામાં છે, તેમ ચોત્રોની પલંદગીમાં પણ છે. રાજદવારી અને સંસારી સુધારાની તરફદારી કરનારાં આ પંચ-ચીત્રોમાં એક સુખી આપણા બહારે પુરૂષો અને હકમેા વગેરેની હુહુ-હુ તસવીરો ચોત્રારમાં છે, "હીંદી પંચ" માં દર અઠવાડીયે આપણા મધુનીસીયલ કાર્યોરેશનના કામકાજ ઉપરની તુકતેચીની થપકો અને ચીત્રો રૂપે આવે છે તે ઘણી વખણાય છે, પણ તેમને સમાસ હાલ પ્રગટ કરનાં ચોપડીમાં ધઈ થકયો નથી એ જેમ હીલગોરીબરેજ છે તેમ વખી "પંચ"માં કોઈ કોઈ વાર બાહરે પુરૂષો પર પક્ષાપક્ષીની કુણમાં અઘરીત હુમલા જોવામાં આવે છે તે પણ આ સાતનાં "કારતુનસ" માં નથી એ સુદી થવા જોગ છે. અમે ઉપદે રાખયે છીએ કે માં બરબરજી આપએખતીઆર પોતાના આ વારસીક કારતુનેને હજુખી વધારે લોકપ્રીય અને વધારે હોપરહીત બનાવવાની તબ વીજ કરશે.

[AKHBAR-I-SOUDAGAR, Bombay, Feb. 10.]

[અખબારે સોહાગર, સુબધ, તા. ૧૦ મી ફેબ્રુઆરી.]

હીંદી પંચનાં કારતુનસ. રાજદવારી અને સંસારી બાબતો ઉપર રમુજ કરનારાં ચીત્રો સાથે આપણા ફેરફાર

બાણીવું અઠવાડિક "હીંદી પંચ" આજ ચાર વરસ થયાં પોતાની વરસીક આવરૂતી કહાડે છે, જેમાં નેથનલ કાનગ્રેસ, સૌથીધમ કનકરનસ અ ને રાજદવારી તથા સંસારી ઇતીહાસીક બતાવેા ને ભગતાં ચીત્રોને સમાવેશ કરવામાં આવે છે. કારતુનસની છેલ્લી આવરૂતીમાં તદનજ નવાં ૧૫૦ ચીત્રોને સંપ્રક આપવામાં આવશે છે. અને તેની હુકળનાં રમુજ લખાણાં અંગ્રેજ તથા મુજ રાત્રી બેઠે બાશામાં આપવામાં આવે છે. મુખ ઈ ઈલાકામાં નીરદોશ રમુજ આપનારે આપું ચીત્રવાળું પત્ર "હીંદી પંચ" એકપુરું છે, અને મીં બરજોણ નવરોજ આપજોખતીઆર તે એવી રીતે હાથમાં ચલાવે છે કે ને માટે હીંદુસ્તા ન તેમજ ઈંગલંડનાં બાણીતાં પત્રો એકમતે તા રીક કરે છે. "હીંદી પંચ" નાં કારતુનસ કાનગ્રેસ ની બેઠકને પ્રસંગે બહાર પાડવામાં આવતાં હા વાધી તેમાં અસલ મતલબ કાનગ્રેસ અને સૌથી યલ કનકરનસને ભગતાં ચીત્રોજ સમાવવાની હ તી, પણ હેમી આવરૂતીમાં તે વગણુ ફેરવેને ચાલુ હરેક રાજદવારી તથા સંસારી સમાજો વી છે એ રમુજ બાણીધનાં અઠવાડિક અંકો હી પાવવાનાં ચીત્રો અને હુચકા દાખલ કરવામાં આવવા છે. "તારી મારી" અથવા ખાનગી બા બાણીથી દેરવાજ નરા વગરની નીરદોશ રમુજવું એક ચીત્ર એકસો. અરહીકલ કરતાં વધારે આ સરકારક નીપડે છે, અને હીંદી પંચનાં ચીત્રે મીં આપજોખતીઆર એવીજ રીતનાં અપના હોવાથી તેની કદર કળાપલ્લા અને સમજી વર ગનાં બુબ્બ એ તદન ચુરતી છે. વળી હીંદી પંચ પેતાના ઈંગલંડના બાણીતા મીત્ર લંડન પંચને પગલે ચાલવાની હરેક કોશીશ કરતું જ હાય છે અને રાજદવારી ચીત્રોની હીજાખન કેટ હી પ્રસંગોને પત્ર છે, તે એટલા ઉપરથી માત્ર મ પડે છે કે તેના દર અઠવાડિક અંકમાંથી કે ધ ને કે ધ ચીત્રોને ઉતારે. મીં સટેડ પોતાના રીવ્યુ એક રીવ્યુઅમાં કરતો રહે છે. હીંદુસ્તાન મધે ચોત્રકળાની અપ્રતોશકારક સ્પીતી ભેતાં આ રમુજ બાણીધ જે હીજાખને રણુ કરે છે, તે આસપાસની મુઠાકેલીઓ ભેનાં ખરેજ વખા જીને પાત્ર છે. આજ અરથી સહી ઉપર મરહુમ નશરવાનજી દોરાબજી આપજોખતાઆરે સ્થાપલ "પરથી પંચ અને આપજોખતીઆર" પત્રને પાછળથી હીંદી પંચમાં ફેરવી તેને સતે શકારક પાયાપર લાવવા માટે મીં બરજોજીને મુખાર કબાહી ઘટે છે.

[THE GUJARATI, Bombay, April 10.]

["ગુજરાતી." મુંબઈ, તા. ૧૦ મી એપ્રિલ.]

'હીંદી પંચ'ના કારતુનસ-રાજદવારી અને સંસારી બાણતે ને ભગતાં 'હીંદી પંચ'માં પ્રતીધ થતાં ચીત્રોની આ વરખની નવી આવરૂતી આગલાં વરખેની આવરૂતી કરતાં બેથક સરવ પ્ર મારે ચઢીઆતી છે. 'હીંદી પંચ' ના માસીક અને અધીપતી મીં બરજોજી નવરોજજી આપખ ખચર પોતાનાં આ લોકપ્રીય રમુજ પત્રને જી વી સારી રીતે ચલાવે છે, કે તેને બીધે આખા દેશમાં 'હીંદી પંચ'ની મેટી નામના લેલા થોડાં વરખમાં થઈ ગઈ છે. રાજદવારી બાણતોમાં પ્ર બના ખરા વીચાર થું છે ને દેશના રાજ્ય વ હીંદને ભગતાં મુધારા વધારાનાં સંબધમાં પ્ર બની ઉમેર થું છે, તે વખ જીવાભેગ સ્વતંત્ર્ય જીથી અને પ્રસંગને અનુસરતાં ચીત્રોરડે હીંદી પંચ' એવી સાધી રીતે સારાવાળાઓ હજુ ર જી કરે છે કે તે તેની એવાની જેટલી કદર આ પછી બુજીએ તેટલી એજી છે. તેમ વળી જેજી પ્રજાપક્ષની આઘા જઈ અને સત્તાવાળાઓની મે દરબાની મેજવવાની યુક્તીઓ કરી પ્રજા વગને તુકસાન કરે છે, તેઓની સાચું 'હીંદી પંચ' પો તાનો અણુગમે કશીપક્ષ છુપામણી વગર તક ને કે જાહેર કરે છે, તે માટે પણ આ રાજો આ હખંધનાં જેટલાં વખ જી કરીએ તેટલાં આંકાં છે. 'હીંદી પંચ' કેએક પક્ષ તરફ સંપ્રરણુ રીતે હજી જ અને તેના બીરોબીઓ સાચું આપરા ક લાક્ષી ભેષ છે ને માટે તેની બીરૂધમાં કેટલીક ત પ્કી ખોટી ટોકા ચલાવવામાં આવી છે અને એજ બજાવવામાં આવ્યું છે કે એ બાણતમાં 'હીંદી પંચ'ની નીતી ઈંગલંડમાં નીકળતાં 'ધ પંચ' પત્રથી જીહી પડતી છે ને તે બાણતમાં 'હીંદી પંચ' મ મુધારો થયો જીધએ, એ ટોકાના રહીઆનાં આમારે કેટલું જીધએ કે એવી ટીકા કરનારાઓ ઈંગલંડના હાલના સંજોગો અને હીં હુસ્તાનના હાલના સંજોગો વચેને ભેડુ ભુલી જા ય છે, અને તે જીલ્લજ 'હીંદી પંચ'ને આવો દેખ કાઢવા તરફ દોરાવાજ બાય છે. ટેઓએ એ યાદ રાખવાતું છે કે હીંદુસ્તાનમાં કેએસની સડ તની બાણતમાં પક્ષ જેવું કશું જીજ નહી. કે એસ તે સમસ્ત પ્રજા વરખની રાજદવારો બજાર તીવું પ્રતીબંધ છે અને જેઓ કેએસની બીરૂધ માં હોય તેઓ તે પ્રજા વરખની નજરમાં તેના

પોતાના હુથમનો સરખા છે. તેમ હોવાથી 'હીંદી પંચ' સમસ્ત પ્રજાના પ્રતીનીધી તરીકે કેએસની તરફદારી કરે અને તેના બીરોબીઓને તેમનાં ખ ગાં સ્વરૂપમાં ખડા કરે ને તેમ કરવામાં તે માત્ર પોતાની ફાજ અદા કરવા સીવામ ખીજું કંઈ કરતું નથી. ઈંગલંડમાં તે પ્રજાનું સ્વરાજ્ય સાથે છે એટલે ઈંગલંડમાં નીકળતાં 'ધ પંચ'ને 'હીંદી પંચ'ના જેવી નીતી હાથ ધરવાની જરૂર જીતી નથી; એ જીમો જીધું જીધું નથી કે પ્રજા ના કલપાણને હેતુ ધયાનમાં રાખીને ઈંગલંડનું એ 'ધ પંચ' કાનકરવેટીવ અથવા સીખરખમાં ને જે પણ પક્ષ રાજ્ય સત્તાપર હોમ તેના અ મમ દરખીયાન તેની જે આખી ભેવામાં આવે તે સ્પષ્ટ રીતે જાહેર કાવાને બીજકલ અચાતું નથી ને તે રીતે ઈંગલંડનું 'ધ પંચ' અને આ પછું 'હીંદી પંચ' એ બંનેની નીતી સખીજ છે. છેવટે 'હીંદી પંચ' ના માસીક અને અધીપ તી મીં આપખખત્યાર તરફથી કાઢવામાં આવ તી 'હીંદી પંચ'નાં 'કારતુનસ'ની વરખીક આવરૂ તીમાં ભેવાનાં અવતા મુધારા વધારા સંબધે અમરો સંતોષ જાહેર કરતાં, એ પત્ર જે મોટી બહોશાથી અને ઉચી નીતી ધયાનમાં રાખીને ચલાવ માં આવે છે, તે માટે મીં આપખખ ત્યારને ખરા અંતકરજીધી અને મુખારકબાહી આપીએ જીએ.

["JAGPITESHU," Poona, Feb. 6.]

["જગદીતેશુ." પુણા, તા. ૬ હી ફેબ્રવારી.]

મીં હિન્દી પંચ "કારતુનસ" વાઠવિદ્ય હલ આમારો આહો. મુંબઈસ દર મહિંવાસ હિંદા પંચ મ્હગુન એક સચિત્ર માસિક પુસ્તક નિવત્ર ખસને. ખાત પ્રચલિત દિવસાવર સચિત્ર ટોકા વેન અસને. હયા હયા નિવવાજો સંબંધ અસલેલયા સંસ્પેચી અગર વ્યક્તોવિવર્ણાચા ચીત્રે ગાહુન સુદા યાચા કલને વદલ તારોત કરાયો લાગવે. મેલયા સાલોત નિવાલેલયા સર્વ અંકાનુન નિવડક નિર્વે એકે ડેકાળોં કાલન તો સુરેલ રાતોને વ્રોલ ગુસ્તકોત દિલોં આલેત

CHUBB'S SAFES

EDULJEE PESTONJEE,
SOLE AGENT IN BOMBAY.

37, Parsee Bazaar Street, Fort.

ESTABLISHED 1847.

ILLUSTRATED PRICE LIST POST FREE.

PADLOCKS,

	inch	Rs. as.
$\frac{3}{4}$		11 0
1	"	10 0
1 $\frac{1}{4}$	"	11 0
1 $\frac{1}{2}$	"	11 8
2	"	13 0
2 $\frac{1}{2}$	"	15 0
3	"	18 0
3 $\frac{1}{2}$	"	19 0
4	" extra strong	26 8

DRAWER LOCKS

	inch	Rs. as.
2		8
2 $\frac{1}{2}$	"	10 0
3	"	10 8
3 $\frac{1}{2}$ " x 3"		14 0
3 Long keys		14 0

Registered Trade Mark.

SAFES

SMALL & LARGE

SIZES.

SPECIAL RATES

FOR

CONTRACTORS, ENGINEERS

AND

WHOLESALE MERCHANTS

10 % cash discount for goods exceeding Rs. 100.

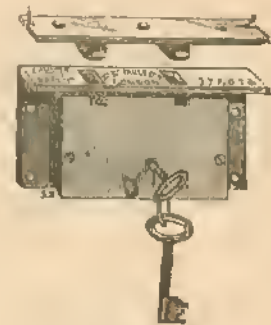
5 % cash discount for goods under Rs. 100.

Goods not in stock will be ordered out from Home by cable.

CUPBOARD LOCKS.

	inch	Rs. as.
2 $\frac{1}{2}$		9 8
3" or 3 $\frac{1}{2}$ "		10 0
4 x 2 inches		11 0
4 x 3		14 0
3 $\frac{1}{2}$ Long keys		13 0

BOX LOCKS.

	inch	Rs. as.
2		10 0
2 $\frac{1}{2}$	"	10 8
3	"	11 0
3 $\frac{1}{2}$	"	12 8
4	"	13 0

CHUBB'S LOCKS

SOUTHALLS' (IMPROVED) SANITARY TOWELS FOR LADIES.

Used both on Land and Sea.

They are useful in India and other tropical countries, because they are Antiseptic, and being sold at very low prices they can be burnt after being used, thus saving the cost of washing them.

Sold in seven sizes, from 6d. to 3s. per packet of one dozen.

An Attractive and Useful Ornament
for the Toilet Table!

**SOUTHALLS'
DEPILATORY SOAP**
FOR REMOVING SUPERFLUOUS HAIRS
is now put up in ARTISTICALLY DECORATED POR-
CELAIN POTS, tastefully Ribbioned and enclosed in
CARTONS.

This soap is free from alkali, and does not therefore cause painful eruptions & sore places when applied according to the directions, thus differing from other Depilatories which are quite unfit for the special purpose for which they are intended.

It does not contain arsenic in any form, and is free from poisonous properties; many Depilatories contain opium, which render them dangerous in use.

It is of a soft consistence, smooth, and very easy to apply, without the trouble of previous mixing.

SOLD BY

EDULJI BROTHERS,
CHEMISTS AND DRUGGISTS.
158-160, OPPOSITE THE JOOMA MUSJID
Branch: Sitaram Buildings, near Crawford Market,
BOMBAY.

DUKE & SONS.

(ESTABLISHED IN 1878.)

14, HUMMUM STREET, FORT,
BOMBAY.

THE PUREST,
THE MOST LIVELY,
THE CHEAPEST.

ERATED WATERS,
THE MOST POPULAR IN THE MARKET.

THE TEST OF 26 YEARS
HAS PROVED THEIR SUPERIORITY
OVER ALL OTHER LOCALLY
MANUFACTURED
ERATED WATERS.

PRICE LIST.

	Rs.	as.
SODA WATER—of very high pressure ... per doz.	0	8
LEMONADE—most delicious	0	8
TONIC—a speciality	0	12
GINGERADE—from rich Jamaica ginger	0	12
RASPBERRYADE—colouring guaranteed harmless and free from poisonous substance	0	12
GINGER ALE—(Belfast) sparkling and of very superior quality.. ..	0	12
HOPE ALE—a Non-alcoholic, fine bitter Beer with a delicious aroma of hops.. ..	0	12
PICK-ME-UP—a Non-alcoholic Phos- phoric Wine indispensable after fatigue or exhaustion.. ..	1	4
POTASH WATER—Guaranteed to contain 5 grs. of pure Carb. of Potash	0	12
LITHIA-WATER—Guaranteed to contain 6 grs. of pure Carb. of Lithia	0	12

DUKE & SONS,
14, HUMMUM STREET, FORT,
BOMBAY.

HORMUSJEE ADERJI.

No. 120, Abdul Rehiman Street, Bombay.

IMPORTER OF HIGH CLASS

AMERICAN AND ENGLISH
CIGARETTES AND TOBACCOS.
CIGARETTES LORD ROBERT,
SCISSORS, PICARON,
PIN-HEAD, OLD GOLD, RAILWAY,
FLAG, COLUMBIA.
WILLS'S TOBACCO & CIGARETTES.

Of all well known Manufacturers.
Prices very moderate.

ALSO TEA AND COFFEE.
Our experience in this line extends
to 27 years.

The well known and delicious Teas from
the Glendale estate can be had wholesale or
retail in tins from 1 lb. 5 lbs. Tins and up-
wards at very moderate prices.

Also pure and high class coffee from the
world renowned Nilgiri estate of Mr. T.
Stains & Co.

CHOONILAL CHHAGANLAL'

NO. 228, ABOODL REHMAN STREET, BOMBAY.

METAL WATCHES.

FROM Rs. 4 TO Rs. 35.

SILVER WATCHES,

FROM RS. 9 TO RS. 80.

GOLD WATCHES,
FROM Rs. 16 TO Rs. 550.

THE

C. C. P. WATCHES, WITH FIVE YEARS' GUARANTEE.

NICKEL SILVER CASE. SILVER CASE.
C.C.P. Open-face Keyless, Rs. 14. C.C.P. Open-face Keyless.
" " Fancy Dial " " 15. from Rs. 22-8 to Rs. 40

Edison's Phonograph and Crap-
phone of all kinds and sizes from
Rs. 10 to Rs. 250.

American Clocks, Time-pieces, Pocket Watches of
Gold, Silver and Metal of various makers, Musical
Boxes of Indian Music, American and English
Jewellery, Grinnault Company's Medicines,
Stylographic Pens, of various makers, Scents,
&c., at moderate prices.

FRENCH AND COUNTRY HARMONIUMS.

Price List on application. Up-Country Orders
will receive prompt attention.

JAMASJEE AND MANECKJEE

ENGINEERS, CONTRACTORS AND MACHINERY DEALERS.

Office & Godown: Opposite Prince's Dock, BOMBAY.

SOLE AGENTS FOR

PENMAN & Co., High-Class Boilers, Glasgow,

OWEN, BRAZNE & HIGGINS, STEAM ENGINES, BRISTOL

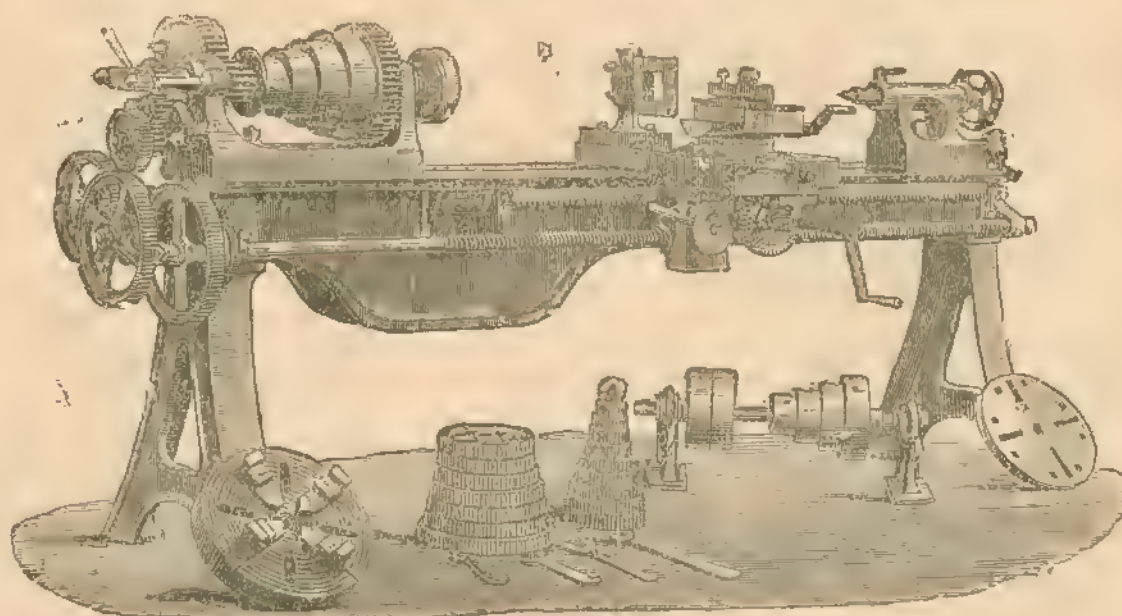
THE DUDBRIDGE IRON WORKS, LD.,

ENGINEERS, IMPROVED PATENT OIL ENGINES, STROUD, ENGLAND

ERNEST SCOTT AND MOUNTAIN, LD., ELECTRIC LIGHTING, NEWCASTLE-ON-TYNE.

James Spencer & Co., Weighing Machines, Hollinwood, Manchester.

ETC., ETC., ETC.

New Boilers, Steam & Oil Engines,
Gins, Presses, etc., etc.,

Always Ready in Stock.

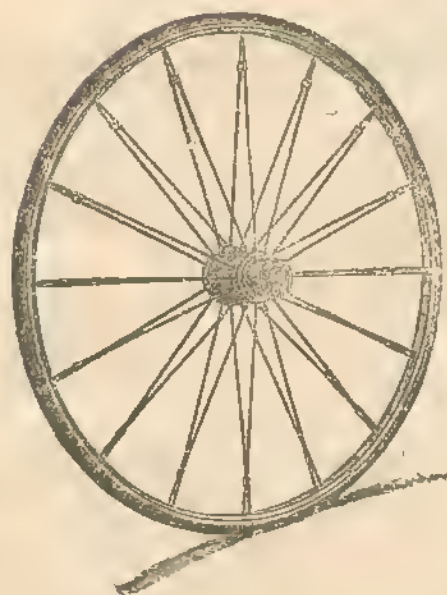
AWARDED FIRST CLASS CERTIFICATE OF MERIT.

E. S. MALLA & CO.,

Saddlers, Harness Makers, and Coach Ironmongers.

395-97, BHENDY BAZAR, BOMBAY.

**Established
1872.**

Axles, Carriage Springs, Wood and
Iron work, Carriage Trimmings
and all kinds of Coach Builders'
and Saddlers' Accessories.

CARRIAGE

RUBBER

TYRES,

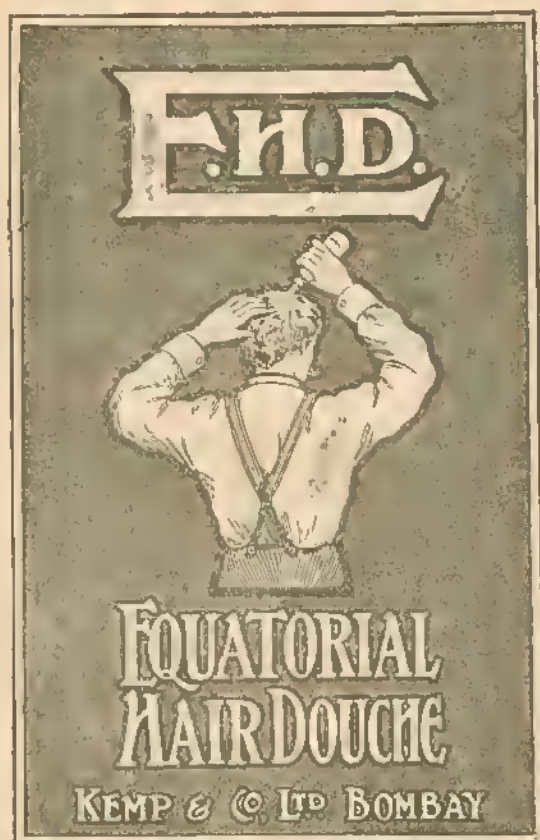
Carriage Lamps, and Harness a
Speciality.

ILLUSTRATED CATALOGUE ON APPLICATION.

KEMP & CO., LD.

BOMBAY.

THE
MOST
TALKED
OF
AND
IMITATED
HAIR
PREPARATION
IN
INDIA.

THE
ORIGINAL
HAIR
DOUCHE.

Rs. 1-4 & Rs. 2-4
per bottle.

FLORAL MOUTH ELIXIR.

A fragrant mixture of distilled Essences and Gums ; forms with water a delicious Mouth Lotion, which is at the same time a perfect antiseptic and disinfectant. A few drops on the wet tooth brush form a most perfect dentifrice, securing health in the Teeth and Gums, and that exquisite comfort which attends purity of the mouth.

The Lotion is made by mixing one tea spoonful with half a tumblerful of water.

Rs. 1-4 and Rs. 2-4 per bottle.

PREPARED ONLY BY
KEMP & CO., LD.,
Pharmaceutical Chemists,
BOMBAY.

A. M. BAJ AND SON,
BHENDY BAZAR, PAREL ROAD,
BOMBAY.

SADDLES AND HARNESS MAKERS.

We keep in stock a large variety of superior and durable English and country harness and saddles as well as execute our customers' orders according to their instructions in a short time.

Carriage lanterns, whips, superior carriage rubber tyres and all requisites for carriages can be had at moderate rates. Tyres also fitted on to carriages if desired.

Up-country orders executed promptly by V. P. Post.

એ. એમ. બાજ એન્ડ સન,

ભીંડી બજાર, પારેલ રોડ, મુંબઈ,

સેડલરો અને હારનેસ બનાવનારા.

ઘોડાના સરવે જાતના ઘણાજ ઈંચા અને ટકાઉ ચેમાતી તથા ગામઠી હારનેસ તથા છત્ર તથા તેમજ આરડર પ્રમાણે હુંક મુદતમાં બનાવી આપવામાં આવશે. ગાડીના ફાનસ, માલુક, ગાડીના ચાકના ઈંચી જાતના રબર ટાયર મળશે, તથા ચાકને રબર ચઢાડાવી આપવામાં આવશે. ગાડીને લમતો સરવે જાતનો પરચુરુ સામન હમારે ત્યાં ક્રીફાયત ખાવે મળશે. દેશાવરના આરડરો વીં પીં થી તુરત મોકલવામાં આવશે.

ALLADIN MUSAJI BAJ,

Nos. 21, 22, 23, Null Bazar,

BOMBAY.

Keeps always in stock a large variety of horses' Harness, English Patent leather for boots, shoes, brown Russian Calf, real Russian leather etc. Also all kinds of English and country leather, lasts for boots and shoes, elastic, wooden heels for ladies' boots and shoes, silk bows etc. Also gold and silver buckles for harness, white kid for harmoniums and every kind of similar miscellaneous articles. Wholesale or retail at very moderate rates. Up-country orders immediately executed by V. P. Post.

અ લા દી ન મુ સા જી બા જ.

નાં ૨૧, ૨૨, ૨૩, નલ બજાર, મુંબઈ.

ગાડી, ઘોડાના હારનેસ, છુટ, થુને મટે ઈંગલીશ પેટન્ટ લેધર, ઈંગ્લિશ રશીયન કાફ, ઈંગ્લિશ રશીયન લેધર વગેરે સરવે જાતના વેલાતી તથા ગામઠી ચામડા, છુટ તથા થુના લાસ્ટ, જલાસટીક, લેડીઝના છુટ તથા થુની નાકડાંની હીલ, સીન્ક બોઝ વગેરે, ગાડી ઘોડાના હારનેસ માટે સોનેરી, રૂપેરી બક્ષ, હારમોનીયમ માટે સફેદ કીડ વગેરે સરવે જાતનો પરચુરુ સામન તથા થુ મેકરના હથીઆર અમારે ત્યાં ક્રીફાયત ખાવે છુટક તથા જપાજંધ મળશે. દેશાવરના આરડરો વીં પીં થી તુરત મોકલવામાં આવશે.

BABAJEE SAKARAM & CO.,

OPPOSITE GOKULDAS TEJPAL HOSPITAL,
BOMBAY,

PHOTOGRAPHIC

APPARATUS & MATERIALS

ARTISTS'

OIL AND WATER COLOUR BOXES ETC.

PICTURE POST CARDS.

MAGIC LANTERNS ETC., ETC.

મનપસંદ દાગીના મેળવી ખુશી થાઓ.

રામજી ભગવાન એન્ડ બ્રધર્સ, ઝવેરીઓ,

ઝવેરાત અને સોના ચાંદીના દાગીના બનાવનાર તથા પંચીગરતું કામ કરનાર,
૨૦૯, શેખ મેમન સ્ટ્રીટ. ટેલીફોન નંબર ૬૭૪.

સંખ્યાબંધ શ્રીસખી કાસીગરોથી ચાલતા ગંગાવર કારખાનામાં જાતી દેખરેખ તળે બનતા નવા નવા સુધારાવાળા ફેનસી દાગીના જથ્થાબંધ તૈયાર રહે છે અને ટુંક વખતમાં બનાવી આપીએ છીએ.

સઘળી જાતનું ઝવેરાત જથ્થાબંધ તેમજ છુટક મળશે.

ચાંદીના સઘળા વાસણો અને ઘરસજીગારની ચીજો અને ભેટ કરવા લાયક નવાઈઓ હમારા કારખાનામાંજ બને છે.

RAMJI BHUGWAN AND BROTHERS,
Jewellers and Manufacturing Gold and Silversmiths.

India Gold Ornaments and
Jewellery of every sort and
description kept ready for
sale and made to order.

English Jewellery at moderate Prices. Silver ware and Novelties prepared in our own Manufactory retailed at wholesale prices. Up-country orders sent by V. P. system.

એન. એમ. ત્રિપાઠી એન્ડ કું.;

બુકસેલરસ, પબ્લીશરસ,

કાલબાદેવી, પીકેટ રોડ, મુંબઈ.

THE STANDARD
ENGLISH-GUJARATI
DICTIONARY.

(THIRD EDITION.)

PRICE, Rs. 5-8.

THE SAME IN 2 VOLS.

Rs. 6-0.

૧૫૦૦૦ કરતાં વધારે શબ્દોનો સંગ્રહ.
આટલી સરની, સારી અને આવડી નાની ડીક્ષનેરી હજી
સુધી ગુજરાતી ભાષામાં છપાઈ નથી.
મુસાફરીમાં ખાસ કામ લાગે એવી-પાકીટમાં રહી શકે તેવી

THE STAR
ENGLISH-GUJARATI
DICTIONARY.

સ્ટાર ઇંગ્લેજ ગુજરાતી
ડીક્ષનેરી.

કીમત ફક્ત રૂ ૦.૧૦.

વાંચવા લાયક પુસ્તકો.

રૂ. આ. પ.	રૂ. આ. પ.
પૃથ્વીની પ્રદક્ષણા... ૪ ૦ ૦	Hind-Rajasthan. 10 0 0
ખગીયાતું પુસ્તક. ૩ ૦ ૦	મેક્સબુલરનાં વેદાં
એતી ગાડીનો સુધારો ૩ ૪ ૦	તનો ભાષણો... ૧ ૦ ૦
ગૃહીણી. ૦ ૬ ૦	જન્ડન રહસ્ય ભાગ ૧ ૧ ૪ ૦
ઇકનીટી અથવા શુ	જન્ડન રાજ્ય હસ્ય
દ ન્યાય..... ૫ ૦ ૦	ભાગ ૧..... ૧ ૮ ૦
મહાજન મંડળ... ૧૦ ૦ ૦	બાળકને ઉધારવા
ધરમાં રમવાની રમતો ૦ ૪ ૦	સંબંધી સુચના. ૦ ૨ ૦
સુરસાગરની સુંદરી. ૧ ૮ ૦	માંસીની રાણી..... ૧ ૮ ૦
પ્રબોધ ભારત..... ૦ ૮ ૦	બાહાદુર કબો અને
પરમાર્થમાર ૦ ૪ ૦	પ્રમાદ સુંદરી. ૦ ૧૨ ૦
રણવીરસીંહ..... ૧ ૦ ૦	બાહાદુર કબો અને
સેતાનનો સાથી.... ૧ ૪ ૦	અનાથ તારા... ૦ ૧૨ ૦
રામકૃષ્ણ પરમહંસ	કુસુમાવલી..... ૧ ૮ ૦
અને વચનામૃત. ૦ ૧૪ ૦	ટીપુ સુલતાન..... ૩ ૦ ૦
ભારત રાજ્યમંડળ ૫ ૦ ૦	

N. M. TRIPATHI & Co.,
BOOKSELLERS, PUBLISHERS & COMMISSION AGENTS,
Kalbadevi Road, BOMBAY.

અ મે રી ક ન ધ લા જ.

“આંખના મોતીઆ વાઢકાપ વગર મટે છે.”

કરેકરોડાણ

“હવે આ નકી થયું છે કે, આંખના મોતીઆ વાઢકાપ વગર, આંખની મટી થકે છે.”
તેને માટે કરેકરોડાણનું એક બક્ષાદાર ઈલાજ છે. એ રોગથી પીડાતાં જોને હવે વાઢકાપ કે
રાવવાની ખટખટમાં પડવાનું મારજ નથી. વાઢકાપ કરાવનારો સઘળાં જોની આંખ વાઢકાપથી
કેધરે છે એમ નથી, પણ કરેકરોડાણથી કેઈ પણ દરેકને નીરાશ થયું પડ્યું નથી એમ
અમુખવથી સીધ થયું છે. કીમત ધીશી એકના રૂ. ૫. પોસ્ટેજ ૪ આના વધુ
વીશેષ માહિતીનું પુસ્તક મંગાવેથી મફત ચોક્કસીયું.

સોલ એજન્ડ-ડાલનવરન એન્ડ સન્સ,

૨૫૩, કાલબાદેવી રોડ, મુંબઈ.

અવસર ખોલોશો માં!

એક નજીવી ભુલ અથવા બક્ષતી ભયંકર માઠાં પરીણામો ઉપજાવે છે!!
તમે વખતસર ચેતવણી લેશો નહીં અને જરૂર પડે

સ્ક્રુઇબ એગ્યુ સ્પેસીફિક

જો તાવ, ખરકી, એલેરીઆ, પીતજવર વગેરે રોગખર અકસીર ઉપાય
તરીકે જણાયલો છે તે વાપરશો નહીં તો જરૂર ખતા ખાશો.

ચેતવણી.

તાવની ઉપથી દવા એટલી તો અકસીર અને લોકખાત્રીની થઈ પડી છે કે
જોજળા એવુંજ નામ પોકરાય છે. તેથી એ દવાની પ્રુવકળ નકતો
નીચળી પડી છે. માટે અસલ નામ “એગ્યુ સ્પેસીફિક” તે સ્ક્રુઇબનું જ
છે એમ ધયાનમાં રાખજો અને બીજી બળતી દવા એને બદલે આપવા
માટે તો કલ્હી લેશો ના કારણકે તે કાયદાને બદલે લુકયાન કરતા છે.
સ્ક્રુઇબ એગ્યુ સ્પેસીફિક સરવે આખરુદાર વેપારીઓ વેચ છે તથા નીચલે
દેકણે પરબાઈ લખવાથી તુરત તે પર ધયાન આપવામાં આવે છે.

કાફું મારકીટ આગળ, નં ૦ ૧૬ અને ૧૮, અબદુલ રહમાન
સીટમાં આવેલું

માદનનું અસલ દવાખાનું.

માદન સન્સની કુમ્પની,

ઈંગ્લેજ દવા વેચનારા તથા ખનાવનારા—મુંબઈ.

રોયલ સ્વીટ માર્ટ.

દીવસ ઊગે તે છાનો રહેતો હશે ?

તેમજ સારો માલ પણ છુપો રહેતો નથી.

(ઈનામની કશા પણ લાલચ વગર)

ગોવીંદજીની દરમિયાન ધીની તાજી મીઠાઈઓ !

મુંબઈ શહેર તથા આખા હિંદુસ્તાનમાં

વખણાય છે શા માટે ?

સારું ધી-સરસ માલ મસાલો-ઉત્તમ બનાવટ.

ભાવ એક, તોલ એક-અને કુદત પ્રમાણિકપણાંથીજ

સંખ્યાબંધ ઓરડે બાહરે ગામથી આવે છે.

‘ગોવીંદજી’ની મીઠાઈઓ માટે

‘સમાચાર,’ ‘જામે,’ ‘ગુજરાતી,’ ‘હિંદી પંચ’

વગેરે તેમજ માસીકોએ

તથા

મુંબઈ શહેરના સંખ્યાબંધ આબરૂદાર ગ્રહસ્થાને ઉત્તમ મતો આપ્યાં છે.

ગોવીંદજી વસનજી.

નાનાશંકર ચાલ-ઠાકોરદવાર પાસે, મુંબઈ.

K. M. NARANJI & Co.,

27, KALBADEVI ROAD,

BOMBAY,

CHEAPEST HOUSE IN BOMBAY.

AMERICAN AND ENGLISH
TOBACCOS & CIGARETTES
OF

EVERY DESCRIPTION.

Perfumery, Eau de Cologne, Hair washes and Soaps
of various manufacturers.

RIGAUD'S SPECIAL PERFUMES

CHAMELI, GULCHADI,

KEVADO & MALATI

HIGHLY RECOMMENDED FOR TRIAL.

RIGAUD'S

EAU DE QUININE.

THE BEST FOR THE HAIR.

KITSON LIGHT FOR SALE
AND HIRE.

TEA

&

COFFEE

A SPECIALITY.

A PRICE LIST FREE ON APPLICATION.

RIGAUD'S NEW
EXTRACTS

ખાસ શોખીનોને માટે ।
જાણીતા રીગાર્ડ કુળ ના
ફેશન કે યી ફુલ ખાંડી
જન્યવેલ
રોડ
ગુલછડી, ચંબેલી,
માલતી, કેવડે
સાચા સુગંધની ખાસ જરૂરવારુ કરવાપે જાહેર છે.
કે જેમને નારાણજીની દુકાન
નં ૨૭ કાલબાદેવી રોડ-મુંબઈ

H. A. KHAMBATY.

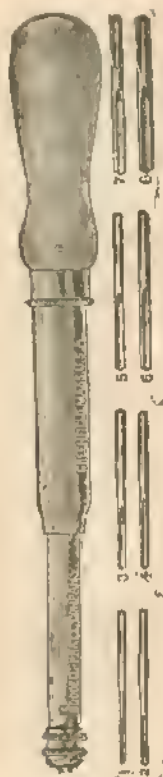
BRASS, IRON, HARDWARE

AND

GENERAL MERCHANT,

127, Khoka Bazaar, & 16, Lohar Chawl, BOMBAY.

ELECTRIC BELLS AND ACCESSORIES.

TELEPHONES,

BELLS,

TERMINALS,

BELL SETS,

INDICATORS,

WOOD, CHINA,

BRASS PUSHES,

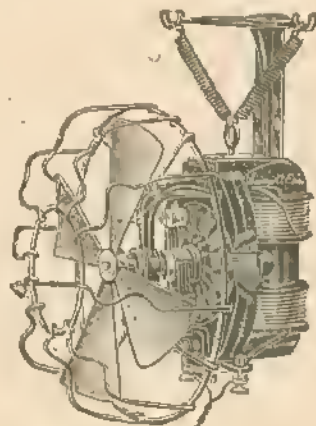
PEAR PUSHES,

SWITCHES,

PULLS,

CONTACTS,

CARRIAGE BELL.

STAPLES,

WIRES,

JOINTING MATERIALS.

WIREMAN'S

ACCESSORIES,

INSULATORS,

BATTERIES,

SPEAKING TUBES,

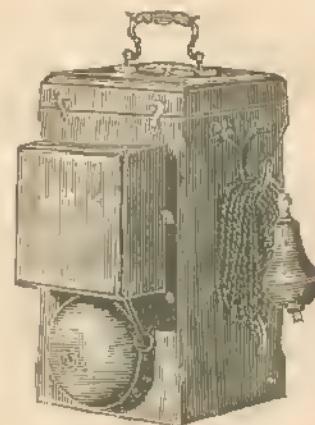
MAGNETO MACHINES,

BATTERY LAMPS,

HOLDERS.

DEALERS IN:—Hardware, Edge Tools, Files, Saws, Chisels, Planes, Angers, Drill Braces and Bits, Screw Plates, Stock and Dies, Screw Drivers, Spoke-shaves, Vices, Pincers, Pliers, Hammers, Gouges, Screws, Nails, Rivets and Washers, Axes, Hinges, Door Bolts, Door Springs, Handles, Chains, Locks, Measuring Rules and Tapes, Levels, Glass Papers, Emery Cloth, Wire, Sofa Springs, Custors, Curtain rings and Chains, Hat and Coat Hooks, Picture Rings, Fancy Nails, Buckles, Glass and Porcelain Knobs, Buckets, Pankha Pulleys, Ice cream Freezer, Coffee Mill, Mincing Machine, &c.

CASSUM NANJI AND COMPANY.

112, CHAKLA STREET, BOMBAY.

BRANCH:--SADAR BAZAR, DELHI.

Wholesale and Retail Lamps, Crockery,
Aluminium and Enamel-Ware Merchants.

LAMPS! LAMPS!! LAMPS!!!

MINK'S, HITCHCOCK'S & DITMAR'S LAMPS!

Lamps of various German Manufacture!

HANGING LAMPS, TABLE LAMPS AND WALL LAMPS
OF ALL SORTS & SIZES.

ENAMEL, PLATED, GLASS-WARE, AND CROCKERY,
&c., &c., &c.

UP-COUNTRY ORDERS EXECUTED PROMPTLY AND CAREFULLY.
PRICES MODERATE.

CASSUM NANJEE & CO.,

112, Chakla Street, BOMBAY.

Branch:--Sadar Bazar, DELHI.

FOR THE CONVENIENCE OF UP-COUNTRY CONSTITUENTS GOODS
ARE FORWARDED BY V. P. P.

INTRODUCED BY THE INVENTORS IN 1885.

BEWARE OF USELESS IMITATIONS BOTH ENGLISH AND FOREIGN.

SOUTHALLS'

MOSQUITO CONES.

Each Box Gives Twenty-Four Quiet Nights' Rest.

THE USE OF TOBACCO-SMOKE A FALLACY?

The old impression that persistent smokers are proof against the attacks of mosquitos is not supported by experience. A gentleman writing from Bombay to the Editor of one of the leading London periodicals says that,

Though he is an inveterately hardend smoker he is a perfect martyr to mosquito bites.

Travellers and residents in tropical climates should always be provided with a box of

SOUTHALLS' MOSQUITO CONES,

TRADE MARK

SOUTHALL'S MOSQUITO CONES, being composed

entirely of harmless aromatic plants, give off an agreeable odour, which even the most delicate persons can tolerate.

EDULJEE BROTHERS,

Chemists and Druggists.

158, 160, OPPOSITE THE JOOMA MUSJID,

Branch: Sitaram Buildings, near Crawford Market.

BOMBAY.

BECK & CO.'S KAISER BREWERY

"KEY" MARK, PILSENER BEER.

LIGHT, PURE, WHOLESOME.

—:O:—

HADENFELDT & CO., Calcutta,

SOLE AGENTS AND IMPORTERS IN INDIA.

WHOLESALE AGENTS:

H. J. RUSTOMJEE AND CO.,

KARACHI AND BOMBAY.

To be had of all Wine and Spirit Dealers.

HENNESSY'S

THREE STAR

BRANDY.

Insist upon having it.

ASK FOR

SOKAL.

IT IS A STRENGTH-PRODUCING, FORTIFYING
AND DIGESTIVE

TONIC WINE

Highly recommended by Medical Profession.

OBTAINABLE FROM:

THOMSON & TAYLOR.

MONGINI BROS.

THOMPSON, THOMAS & CO

FELICE CORNAGLIA.

D. C. COMRICUR.

D. D. BARIA.

P. & O. PASSENGERS

KNOW AND APPRECIATE

CATTO'S WHISKY.

Now for Sale at Leading Bars,

HOTELS AND AT ALL WINE

MERCHANTS.

"SCANDINAVIA M. C. M."
SOLID WOVEN COTTON
BELTING.

(Not in plies)

An Improved Type specially
Manufactured for India

-IS-

PRACTICALLY AND MECHANICALLY

ONE OF THE BEST

DRIVING BELTS.

It is STRONGER and has GREATER
GRIPPING Power than
LEATHER.

"Scandinavia" will not slip when
wet, is not damaged by oil, and
runs well crossed. It not
affected by

HEAT or MOISTURE.

LARGE STOCKS HELD.

All Widths and any Lengths Supplied.

AGENTS:

H. J. RUSTOMJEE & CO.,

KURRACHEE AND BOMBAY.

AMERICAN SPECIALITY.

Prof. JAMES'

ELECTRO-TONIC PEARLS

CURE NERVOUS DISEASES

RESTORE LOST VITALITY

IMPROVE DIGESTION

INVIGORATE THE SYSTEM.

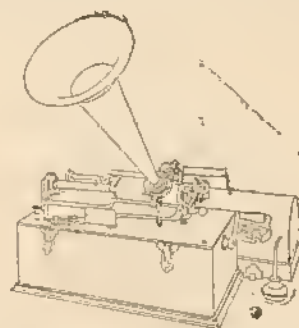
Constitute sustaining and life-giving
elements of special value to Profes-
sional and Literary men, Clergymen,
Tutors, Students, Lawyers, Busi-
nessmen, and all engaged in mental
occupations.

CAN BE HAD OF

THE ANGLO-INDIAN DRUG AND
CHEMICAL CO.,

No. 16, MARKET LANE, BOMBAY.

THE JAMES MANUFACTURING CO.,
KALBADEVI ROAD, BOMBAY.

WHOLESALE IMPORTERS, REPAIRERS,
AND AGENTS FOR

Edison Phonographs, Cinematographs, Kasriel's
Harmoniums, Musical Boxes, Disc Machines,
Incandescent Kerosine Oil Lamps of 1,000
to 3,000 Candle power &c.

We supply everything in the Talking Machine line,
from the smallest screw to the most elaborate Outfit
at rock bottom prices.

Liqueur Exquisite
Tonic.
Digestive & Efficacious

BENEDICTINE

Possessing most
Powerful Germ-
killing Properties.

THE BENEDICTINE liqueur is beneficial to health owing to its spirituous foundation, being composed only of eau-de-vie (brandies) of the very purest qualities.

Its principal characteristics may be summed up as follows :—

Distinctness of taste, richness of flavour and delicious bouquet improving with age.

Moreover, the fact has never been disputed, that when diluted with cold water, the liqueur is possessed of greater *ANTI-APOPLETIC* (against apoplexy, sudden loss of sense and voluntary motions,) *APERIENT* (laxative), *DIGESTIVE* and *ANTI-SPASMODIC* (against convulsions) qualities, *REFRESHES* and *STRENGTHENS* the nervous and tired brain marvellously, and works as a perfect boon to invalids and a blessing com-

bined with luxury to mankind.

Many celebrated doctors and literary men both in France and other countries have given the liqueur the brilliant testimony of their appreciation as may be seen by the following letters :—

.....Those of my readers who have confidence in my culinary recommendations, and I trust they are many, will do well to note that I prefer BENEDICTINE to all other liqueurs.
ALEXANDER DUMAS.

.....At a time when the luxuries of the table are sought after on all sides, I do not hesitate to acknowledge and recommend BENEDICTINE as the queen of liqueurs, now to be seen on any table. It is found and appreciated alike in restaurants, in private families and on the tables of princes.
H. DE FENE.

LIQUEUR BENEDICTINE—Among the liqueurs, invented or manufactured by the monks of France, the Benedictine from a hygienic point of view occupies the foremost rank. It is not only an exquisite and savoury beverage for persons in good health, but in case of illness or recovery it is equally beneficial. It may be used to advantage in all cases where Malaga, Madeira, Sherry, &c are recommended.

The Benedictine is remarkable for its agreeable taste, and for its really salutary effects as a stomachic ; and it is principally on this account that the liqueur should bear the motto *Moritur qui non utitur*.

Extract from the *Gazette Medical*.

After meals we know of nothing more agreeable than a small glass or two of BENEDICTINE. It perfumes the breath, delights the palate, promotes digestion, and is a powerful aid to an inactive or overloaded stomach. During an epidemic, for combating the evil effects of an impure atmosphere, its accurate action is indisputable. At the beginning of last autumn we had occasion to appreciate the full value of this liqueur, and we are now happy to give it our highest praise.
DR. MALLET, M.D.

We place all our confidence in the hygienic properties of BENEDICTINE. Invalids and those who suffer from diseases of the respiratory organs, affections of the chest, headaches, congestion of brain, etc, and who cannot take other liqueurs, can safely make BENEDICTINE their favourite drink as a finish to their meals.

DR. ACHILLE PEQUER, M.D.

I consider your excellent liqueur invaluable to the old who so frequently suffer from indigestion and attacks of biliousness which often prove fatal. BENEDICTINE has long been well known to me, and it was with great readiness that I ordered our religious and my head resident doctor to administer it as a cordial according to your directions.

DR. ROUX DE BRIGNOLLES,
Chief Physician and House Surgeon, Charitable
Hospital of Marseilles.

I have tested Benedictine in order to appreciate its digestive power, its taste, its oiliness and its perfume. It is perfect in everything, and I must add that in my knowledge your Liqueur is unrivalled.
Arney-le-Duc, 5th December, 1892. DR. REVERENORE

Since the periodical bacillary epidemics so frequent in thickly populated places I have advised, with appropriate treatment, the use of Benedictine, I have really recognised its stimulating and tonic action especially in cases of long convalescence, a result evidently due to the purity of the alcohol contained in it, to the absence of coloured and sweet smelling matters which are almost always found in so called fancy liquors, and which are extracted from a series of aniline plants which are so dangerous, and to the alcohols extracted from potatoes, corns &c. Consequently its use can be safely advised.

DR. OZOUF DE EUTREMONT.
Paris, 25th May, 1892.

Not only Benedictine is of all the liqueurs the most pleasing to the taste and the most perfumed; but it is a powerful help for mental work. I owe to this elixir the inspiration of my most joyous tales, and it has often seemed to me while drinking it that the soul of the good Robalais was smiling upon me and was envying me for having been born in an age in which Benedictine is invented.

ARMOND SILVESTRE.
Argeles, 31st August, 1892.

TO BE HAD FROM ALL FIRST CLASS WINE DEALERS.

The oldest, the best,
and the most popular

Native Confectionery and Sweet-meat Establishment

IN BOMBAY

OF

AMICHAND GOVINDJEE,
BAHERKOTE, SHAIKH MEMON STREET,
Opposite the Jooma Masjid, Pombay.

THE BEST HALWAS OF VARIOUS KINDS, JALEBEES,
LADOOS, SOOTAR-FENIS, &c., &c., &c.,

Most delicious, highly tasteful, and made of the best ingredients.

Orders for special supplies for Weddings and other
auspicious occasions executed promptly on a
day's previous notice.

OUR GOODS SUPPLIED AT ONE PRICE ONLY.

Our constituents must not have the least fear of
being duped.

All our upper-class constituents who may send orders through their men
will have the best and the freshest supplies from our establishments.

This is to certify on behalf of the Vegetarian F. UNION OF LONDON, that SUKHADIA AMICHAND GOVINDJI, Sweetmeat maker of Bombay, was awarded this Certificate of Merit, for proficiency in Vegetarian Cookery at the Vegetarian Exhibition and Congress, 1898.

W. H. HILL,

President.

M. HARRY PHILLIPS,

Secretary.

Vegetarian Federal Union,
16, Farringdon Street, F.C.

TO ALL.
J. M. KAPADIA
AND SONS,

NEW BUILDINGS, HORNSBY ROAD.

SILK MERCHANTS AND MERCERS
IN BEST FRENCH, JAPAN CHINA,
AND

ALL CONTINENTAL
SILK AND NOVELTIES.
MONSTROUS STOCK OF REALLY GENUINE GOODS
JUST TO HAND.

Early Inspection Kindly Invited.
Priced Samples free on Application.

રેશમી કાપડ વાપરનારી આલમ જોગ !
જમશેદજી માણેકજી કાપડયા
એન્ડ સન્સ.

રેશમી કાપડના વેપારીઓ.

ન્યુ બીલડીંગસ, હોરનબી રોડ.
ફ્રેન્ચ, જાપાનીસ, ચીનાઈ અને વેલાતી તથા યુરોપનાં
બીજાં દેશોનું સઘજી જાતનું

રેશમી કાપડ અને નવી નવાઈઓનો
ગંજવર મોટો જથ્થો અમારે ત્યાં ખોદસો મુકયો છે.
મેહરબાની કરીને એકવાર અમારી દુકાનની મુલાકાત લઈ જશો.
ભા વો મ ધ્ય મ .

નમુનાઓ અને ભાવો અરજ કરવાથી આપવામાં આવશે.

A. MAHLER,
APOLLO STREET, FORT, BOMBAY,
Sole Agent for the Kerosine Oil
Incandescent Stella Burner;
PATENT POEFFEL.
STRIKING NOVELTY

AT LAST A REALLY PRACTICAL INCANDESCENT KEROSENE OIL BURNER.

CONSUMPTION ONE BOTTLE IN EIGHT HOURS.

ACTUAL LIGHTING POWER 70-75 C.P.
The only practical Incan-
descent Oil Burner.

SALE PRICE OF BURNER,
INCLUDING CHIMNEY, MANTLE, WICK & WICK
TRIMMER, RS. 12.

Complete Storm-proof Arc Lamp,
Rs. 55.

Complete Storm-proof Street
Lantern Rs. 45.

હુમારી બનાવટની તેલની ઘાણીઓ હીંદુસ્તાન, આફ્રીકા, સીલોન, પીનાંગ, વીગેરેમાં, સઘળે વપરાય છે.

ખસખસ જેવાં નાનાં બીયાંથી તે કોપરાંની કાચલીઓ

કાંઈ પણ ફેરફાર વગર પોલે છે.

ઈંગ્લીશ અને અમેરીકન બનાવટોના ઘણા મોંઘા દામતા તેલ કાઢવાના સાંચાઓ કરતાં પણ હુમારી ઘાણીઓ કોપરાંમાંથી તેલ કાઢવા માટે દરેક વાતમાં ઘણી વધુ ચહુડીયાતી છે.

એ એક પુરવાર થયલી બીના છે.

ઉપલો દેખાવ હુમારા કારખાનાના એક ભાગમાં ૩૦ હુમારી સુધારેલી તેલની ઘાણીઓ બતાવે છે.

આ ઘાણીઓ આ મોસમમાં હમે પુરી પાડેલી પાંચમી મીલ માટે છે.

આ મોસમની હુમારી સઉથી મોટી મીલ ઉપલીજ જાતની ૪૦ ઘાણીઓની હતી.

ઇજનેરો, બીડ અને પીતલનું ઓટકામ કરનારા, પ્લાટ બ્રધર્સના જીન અને જીનને લગતા સરવે સામાન

ઘણાજ સસતા ભાવે વેચનારા.

વધુ વોગત માટે નીચલે ઠેકાણે લખો :

ધનજીશાહ મોટાભાઈ દારૂખાનાવાળાની ડુંગ

૩૪૯, અબ્દુલ રહેમાન સ્ટ્રીટ, મુંબઈ, અને તાજના ચેઠ—આકોલા,

વેપારીઓ માટે સૌનેરી તક.

ગેરનટી સાથે

અમારા ખાસ ત્રેડ માર્ક A 1 તથા હાથી છાપના”

ગાડીના ચાકનાં રબર.

કુંપે કંપનીના

પ્રખ્યાત સ્ટીલનાં ચાક

ઢરેક જાતનો ગાડીના સામાન જેવો કે ધરી, કમાન, ફાનસ, પુલ, ધમણની લાકડી, ચામડાં, લેધરક્લોથ વગેરે. હારનેસને લગતો સામાન, વીલાયતી હારનેસ, જીન, લગામ ધોડાનાં ગુંઢણનાં પુટ, હારનેસનાં બકલો, ઇલાદી ઇલાદી. ઉત્તમ માલ-વીલાયતનાં કારખાનાવાલાઓને લાવે વેચીએ છીએ.

ગોવીંદજી માધવજીની કુંપની.

નાં ૬૭, મેડો સ્ટ્રીટ,
કોટ, —મુંબઈ.

BY APPOINTMENT TO H. E. THE GOVERNOR OF BOMBAY.

ESTABLISHED

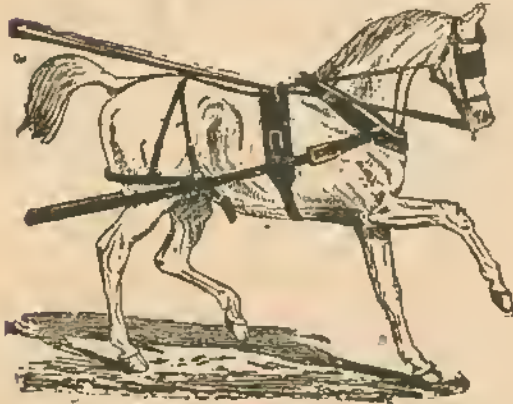

1865.

NOORMAHOMED RATONSY,

SADDLER & HARNESS MAKER—BHENDI BAZAR, BOMBAY.

નામદાર મુંબઈના ગવર્નર સાહેબના આશરા હેઠળ સ્થાપયું ૧૮૬૫.

મુંબઈના ઘોડા ગાડીના પ્રદરશનમાં સોના તથા રૂપાના ચાંદ અને ફર્સ્ટ ક્લાસ સરટીફિકેટ (ડીપલોમા ઓફ મેરીટ) મળેલાં છે.

હારનેસ સારાં ટકાઉ અને મનપસંદ શેપના સારા નામીયા અને પ્રખ્યાત વેસ્ટ ઈન્ડીયન ફાર્મેન કટરની દેખરેખ નીચે બનાવવામાં આવે છે.

ગાડીનાં સ્ટીલનાં તથા લાકડાંનાં રબર ટાપર ચાક, તથા ગાડીનું ઉંચી કપાલીટીનું રબર વેચવામાં આવે છે. તથા ચાકને રબર ચલડાવી આપવામાં પણ આવે છે.

સવારીનાં, પોલોનાં, હનટીંગનાં, સેડલ તથા રાઈડીંગનો અને દ્રાઈવિંગનો સરવે જાતનો સામાન વેચનાર.

નુરમહમદ રતનસી,

સેડલર એન્ડ હારનેસ મેકર, ભીંડી બજાર, મુંબઈ.

GREAVES, COTTON AND CO.,

1, FORBES STREET, FORT,

BOMBAY.

ENGINEERS AND MACHINERY IMPORTERS.

AGENTS FOR

Messrs.	HOWARD & BULLOUGH, Ltd.	... Spinning Machinery.
"	TAYLOR, LONG & Co., Ltd.	... Spinning Machinery.
"	HENRY LIVESEY Ltd.	... Weaving Machinery.
"	WILLIAM LATHAM & Co., Ltd.	Waste Machinery.
"	JOSEPH SYKES BROS., Ltd.	Card Clothing.
"	YATES & THOM	... Large Mill Engines and Mill Gearing.
"	RUSTON, PROCTOR & Co., Ltd.	Steam and Oil Engines.
"	TINKER, SHENTON & Co., Ltd.	Boilers.
"	FRANK PEARN & Co., Ltd.	Pumps.
"	PLATT BROS. & Co., Ltd.	Gins and Openers.
"	PITT'S YORKSHIRE MACHINE Co.	Machine Tools.
"	E. R. & F. TURNER, Ltd.	Flour Milling Machinery.
"	MATHER & PLATT, Ltd.	Bleaching, Dyeing and Finishing Machinery.
"	JOHN ORMEROD & SONS, Ltd.	Leather Belting.
"	WILLIAM KENYON & CO., Ltd.	Cotton Ropes.
"	BELL'S ASBESTOS Co., Ltd.	Asbestos Goods.
	ETC., ETC., ETC.,	

We also keep large stocks of
ENGINES, BOILERS, PRESSES, GINS, LATHES, DRILLING MACHINES,
PUMPS, PULLEYS, GEARING,

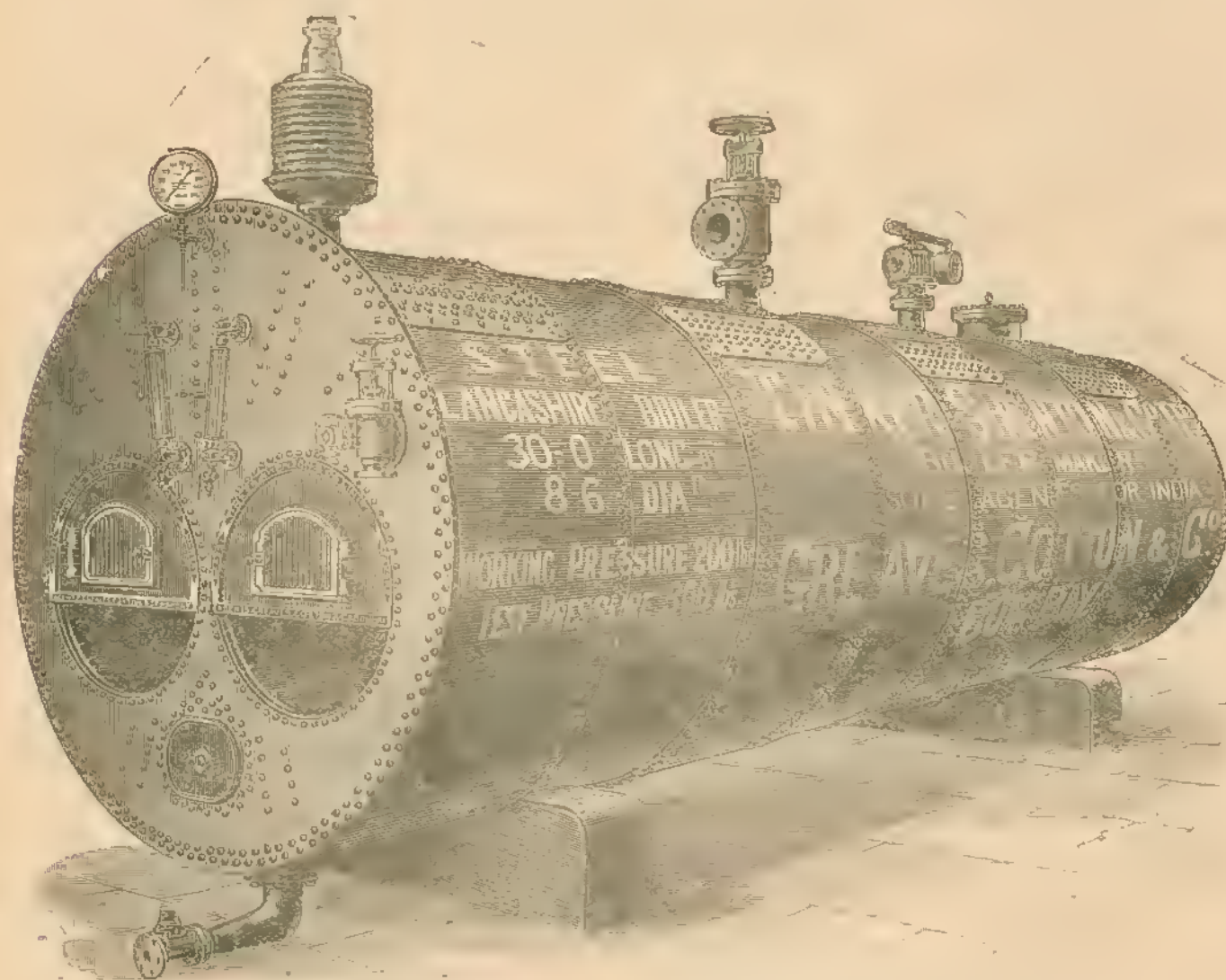
ALSO

LEATHER BELTING, COTTON DRIVING ROPES, PACKINGS, AND EVERY KIND
OF MILL, PRESS AND GIN STORES.

PRICES AND ESTIMATES ON APPLICATION.

GREAVES COTTON & CO.,
ENGINEERS & MACHINERY IMPORTERS,
BOMBAY.

LANCASHIRE AND CORNISH BOILERS

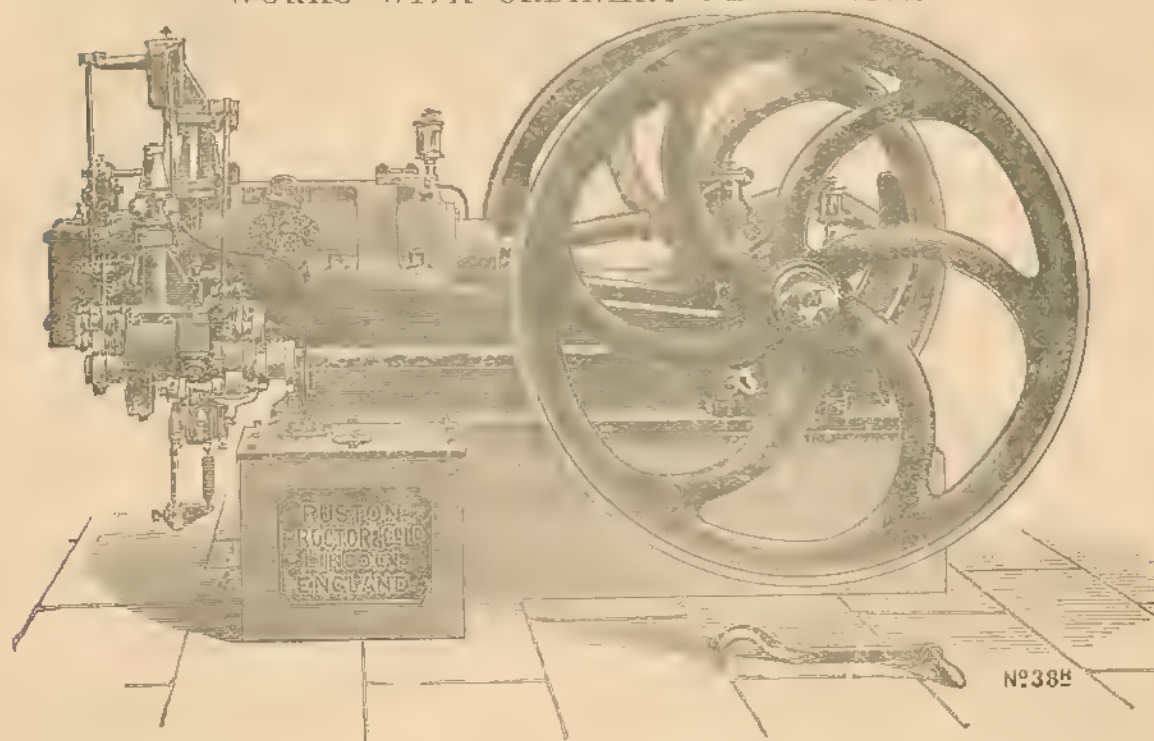

MADE IN ALL SIZES
AND FOR ANY PRESSURE
UP TO 200 lbs,

Per Square Inch.

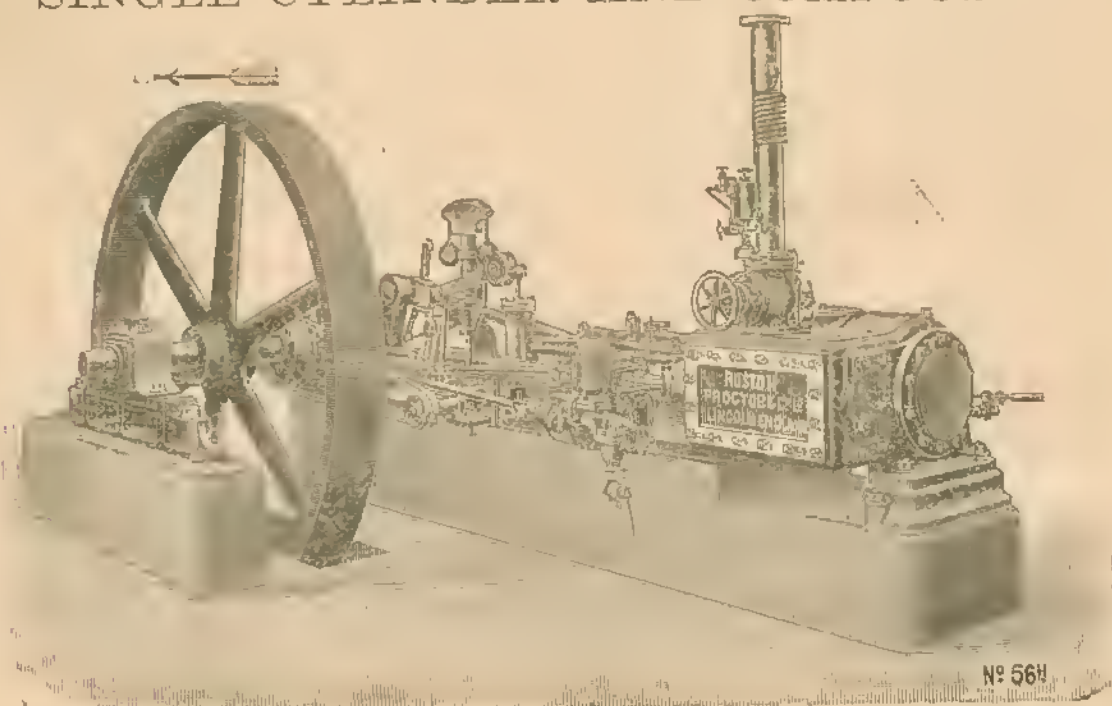
GINNING & PRESS FACTORIES FITTED OUT ON THE MOST
APPROVED PRINCIPLE.

CREAVES, COTTON AND CO.,
ENGINEERS & MACHINERY IMPORTERS, BOMBAY.
 WORKS WITH ORDINARY PETROLEUM.

The "Ruston" Patent Oil Engine. All sizes, from $1\frac{1}{2}$ to 45 B. H. P.
 Made specially for driving small workshops, electric light installations
 and for Irrigation purposes.

HIGH CLASS STEAM ENGINES.
 SINGLE CYLINDER AND COMPOUND.

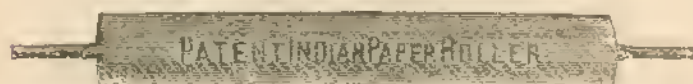
FITTED WITH SLIDE VALVE, CORLISS, OR OTHER GEAR,

S. N. SHAIK

64, TAMARIND LANE,

Branch : **ABDOOL REHMAN**

ENGINEERS,
HARDWARE MERCHANTS
PROPRIETORS, GIRGAUM PAPER MILLS AND NEW IRON
IMPORTERS

SINGLE AND DOUBLE ROLLER COTTON

BEST OAK TANNED SINGLE AND DOUBLE LEATHER
Messrs. JOHN TULLIS

AMERICAN COTTON DRIVING ROPES AND PATENT NON-
High Class Ginning, Cylinder and Shafting
INDIA RUBBER DELIVERY HOSE AND SUCTION
ADMIRALTY QUALITY

STORES FOR GINNING

INCLUDING

GRAB WINCHES, SCREW JACKS, PULLEY—
BRASS FITTINGS, SHAFTINGS,

MECHANICAL WORK UNDERTAKEN

☛ Picks, Hoes, Rice Bowls, Stone-breaking
various other Mining and

ADAM & Co.,

FORT, BOMBAY.

STREET, BOMBAY.

IRON FOUNDERS,
AND RAILWAY CONTRACTORS.
WORKS AND BRASS FOUNDRY
OF

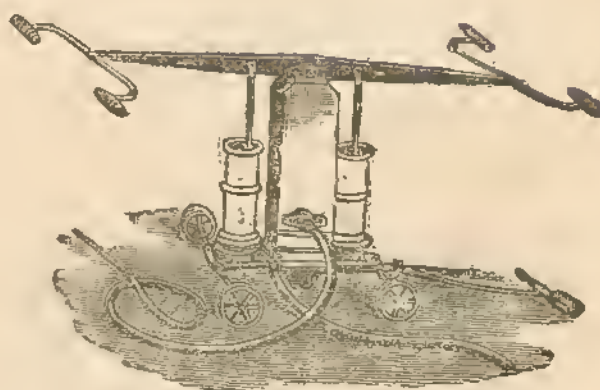
BROS.

GINS & GINNING ACCESSORIES

BEARINGS FROM THE WELL-KNOWN FIRM OF
AND SONS OF GLASGOW.

CONDENSING ROPE COMPOSITION.

Oils, Liquid and Powder Boiler Compositions,
PIPES, INDIA-RUBBER INSERTION SHEETS OF BEST
AND CANVAS PIPES.

AND PRESSING FACTORIES.

BLOCKS, COIR, & MANILLA ROPES, GAS, STEAM & HYDRAULIC PIPES,
COUPLINGS, ROPE & BELT PULLEYS, PEDESTALS, ETC., ETC.,

IN ALL ITS BRANCHES.

Hammers, Jumpers, Crowbars, "Sootkies" and
Labourers' Tools always ready in stock.

વાદ્યા અધર્સી.

૪૧, મેડોઝ સ્ટ્રીટ કોટ, મુંબઈ,

અથવા

પૅર, ગીરગામ રોડ, મુંબઈ.

મોટોર કારસ, મોટોર સાઈકલો

તથા

મોટોરને લગતો તમામ સામાન.

બાઈ સી કલો.

સાઈકલને લગતો તમામ સામાન અતી કીફાયત ભાવે વેચે છે.

મોટોર કારસ તથા સાઈકલો અમારા પોતાનાં મોટાં કારખાનામાં દરસ્ત કરવામાં આવે છે. વીજળી બરી આપવામાં આવે છે. સઉથી સરસ ગીલોટ તથા ધનમેલ કરવામાં આવે છે.

હુમેશાં છેલ્લુ પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો.

ઈસકંદર બેના લખનાર માણેકજી એદલજી વાચ્છાની સરવ આખરદાર ગુજરાતી છાપાએ અતી ઘણી વખાણેલી નીચલી ચોપડીઓ સરવ જાણીતા ચોપડી વેચનારાઓને ત્યાંથી મલશે.

સુલતાની વાર્તા સંગ્રહ.

બાર ફોટોગ્રાફોના અતી સુંદર ચીત્રો સાથનું પુષ્કળ દીલપસંદ, રમુજ, દીલ ઉશ્કેરનારી, મમતાભરી વારતાઓનું ગંજાવર પુસ્તક. સુંદર કપડાંનું પુકું. સર અવસરે ભેટ આપવા લાયક આ પુસ્તક છે. કીમત ફક્ત રૂપયા અઢી. એમાં ઘણી ખુશનુમા વારતાઓનો મોટો સમાવેસ કરવામાં આવ્યો છે. ચીત્રો પણ મનહરણ તથા પુકું સોબીતું છે. કીમત ફક્ત રૂપયા એ.

એસ્યન નાઇટસ.

“સુલતાની વારતા સંગ્રહ” નો આ જોડથો બાઈ છે. થોડા વખતમાં કુલ આલમમાં પોતાનો દેખાવ દેશે.

નીંદા પારની ટીકા બુકીઓ.

એમાં અમો ફેશનેબલ ફોપીશ યેથુસ, બન બટર, વગેરે મફત મોટર કારોમાં ચીમોર, વેહાર, પુના વગેરે સેહેજગાહે ગયાં તેનો દીવકશ વારતા સાથનો રંગીલો હવાલ. એ ઉપરાંત ગુજરાત નામની મોટી લોકપ્રીય વારતા આપવામાં આવી છે.

WARDEN & Co.,

27, HUMMUM STREET, BOMBAY.

BOMBAY AND KARRACHEE.

BASEL MISSION MANGALORE ROOF & CEILING TILES.

'MINTON' PAVEMENT, DADO AND ORNAMENTAL TILES.

WHITE GLAZED TILES.

NINE ELMS PORTLAND CEMENT.

MARBLE PAVEMENT TILES AND SLABS.

*ILLUSTRATED CATALOGUES, Working, Drawings, and Estimates
furnished on Application.*

THE STAR TOBACCO MANUFACTURING COMPANY,

Head Office.—27, Hummum Street, Fort, BOMBAY.

Factory.—Bandora near BOMBAY.

ESTABLISHED IN 1888.

By Special Appointment
to the Governor of
BOMBAY.

Gold Medal at the
Ahmedabad
Exhibition.

THE FIRST & ONLY FACTORY OF ITS KIND IN INDIA, UNDER SOLE
CHARGE OF A FIRST-CLASS PRACTICAL ENGLISH MANAGER.

MANUFACTURE : Smoking Mixture, Golden Bird's Eye Tobacco,
Egyptian Cigarettes, Packet Cigarettes, Plug Tobacco,
Cigars, &c., &c.,

AT PRICES BEYOND COMPETITION. INQUIRIES AND ORDERS SOLICITED.

Agencies in CALCUTTA, MADRAS, KARRACHI, DELHI and all Principal Cities in INDIA.

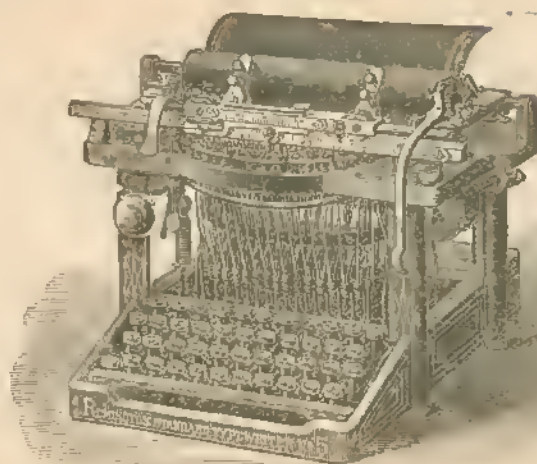
REMINGTON STANDARD TYPE-WRITERS.

SAFE, SIMPLE, ELEGANT & DURABLE.
THE LEADING TYPE-WRITERS.

EQUALLED BY NONE.

SOME POSITIVE ADVANTAGES.

NOT the Newest, but the BEST.
NOT built to sell only, but for hard work.
NOT an experiment, but a writing machine.
NOT the easiest to learn, but the easiest to use.
NOT the cheapest in the first cost, but the cheapest in the end.
NOT AN EMBODIMENT OF ONE DAY'S THEORIES,
BUT OF TESTED MECHANICAL PRINCIPLES.

TYPE-WRITERS IN ALL SHAPES AND SIZES.
Type-Writers' Supplies, Stationery, &c.,

FOR PARTICULARS AND FURTHER INFORMATION APPLY TO

Messrs. WARDEN & Co.,

27, Hummum Street, Fort, Bombay, and Karrachee.

Where the Type-writers may be seen in work every day.

Free lesson in Type-Writing given to bona-fide purchasers.

THE ROTARY NEOSTYLE.

A duplicating apparatus so simple that a child can operate it, yet so efficient that it actually equals the speed and capacity of a printing press.

WHAT IT WILL DO.

It will enable any one to produce from one hand-written, or type-written original,

5,000 Copies

of any size from a post card to a sheet of brief, every copy having the appearance of an original.

IT IS INVALUABLE.

for reproducing Circulars, Notices, Price Lists, Market Reports, Estimate Requests, Tariffs, Schedules, Examination Papers, Policy Forms, Special Orders, Specifications, Evidence, Abstracts, Form-Letters, Descriptions of Property, Menus, Regimental Orders, &c. &c.

FOR PARTICULARS AND FURTHER INFORMATION APPLY TO

Messrs. WARDEN & Co.,

27, Hummum Street, Fort, Bombay, and Karrachee.

FRIENDS (?)

Bruin—What say you now to a peaceful meal together?
Jap—Quite as ready as you are!

[A telegram from Paris published in New York says that Japan and Russia have practically agreed to the bases of a Treaty settling the Far Eastern question.]

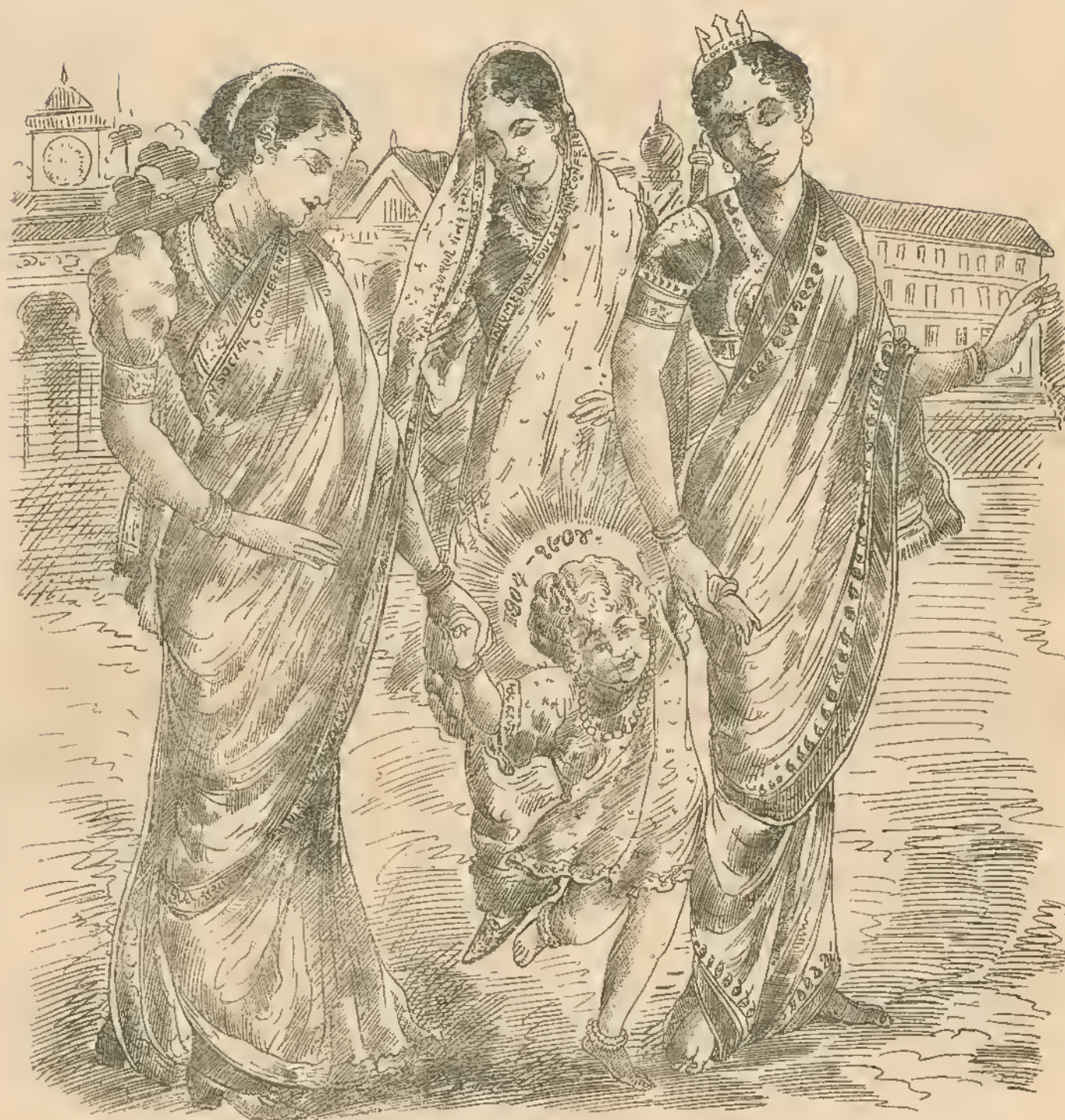
[*Hindi Punch*, Dec., 1903.]

THE GREAT TRAINER.

[The "Times," commenting on the Chumbi expedition, says that when a great public servant with Lord Curzon's record judges it necessary to take action on the Indian frontier, it is probable that he knows more of the matter than irresponsible commentators at home. The expedition has not been taken a day too soon, and whatever happens to them, the Tibetans have to thank twelve years of defiance of Treaty obligations and persistent incursions into British territory, and finally insult to the Indian Government. The "National Zeitung" publishes a telegram from St. Petersburg, which says that British action in Tibet has been initiated in the nick of time to prevent the proclamation of a Russian Protectorate. Russian statescraft, it adds, has not suffered so serious a reverse since 1878.]

[Hindi Punch, Dec., 1903.]

THE GOD-MOTHERS.
(AND THEIR FOND PET.)

[Hindi Punch, Jan., 1904.]

BAI CONGRESS' NEW WELL.

BUILT FOR THE THIRSTY SOULS SUFFERING FROM INDUSTRIAL DROUGHT, AND OPENED WITH ALL
HONOURS BY THE MAHARAJA OF MYSORE.

[Hindi Punch, Jan., 1904.]

REGALING MUSLIM BEGUM SAHIBA WITH SWEET MUSIC.

THE MAHOMEDAN EDUCATIONAL CONFERENCE : BOMBAY, MONDAY, TUESDAY, WEDNESDAY, THURSDAY AND FRIDAY,
THE 28th, 29th, 30th, AND 31st DECEMBER, 1903, AND 1st JANUARY, 1904.

[Hindi Punch, Jan., 1904.]

"UNITED WE STAND: DIVIDED WE FALL!"

["It is hardly necessary for me to add that no great advance in the path of progress and reform is possible of achievement unless the two great races inhabiting this vast continent, the Mahomedans and the Hindus, co-operate and work together in harmony for the common benefit. I can assure you that so far as this Presidency is concerned the relation of the two classes of the population is as harmonious as could be desired, and it is the duty of every patriotic citizen to remember always the saying, 'United we stand: divided we fall.' "—Speech of the Hon'ble Mr. Syed Mahomed Bahadur, Chairman of the Reception Committee of the Congress held at Madras on the 28th December, 1903.]

[Hindi Punch, Jan., 1904.]

STONE FOR BREAD!

[“I am afraid the Viceroy has mistaken the cry against the educational policy of Government as having been against the constitution and organisation of the University, which, as I have shown, had won the deliberate approval of the highest educational experts of this presidency. It is therefore neither business nor logic to give us a stone when we asked for bread, and then to call us names if we could not swallow the stone.”—Hon'ble Mr. Mehta's Speech in the Bombay University Senate on the Universities Bill.]

[Hindi Punch, Jan., 1904.]

PEACE ?

Dr. World—Very high fever, ma'm, due to cloudy, stormy weather, and the blasting winds from the Far East. But I hope nothing serious will come out of it, and that the clouds will roll by!

[Public feeling is very uneasy regarding the situation in the Far East.]

[*Hindi Punch*, Jan., 1904.]

AT HER ASHRAM!

THE NINETEENTH SESSION OF THE INDIAN NATIONAL CONGRESS: 28th, 29th, and 30th DECEMBER, 1903.

Hindi Punch-Enlighten us, Pandita! Tell us all about our aspirations, our wants, and our duties!

[In reference to a Sarvajanic Sabha memorial. Mr. Gokhale once asked Mr. Ranade: "What is the good of taking all this trouble and submitting these memorials, if Government don't care to say anything more than that they have noted the contents of our letter?" Mr. Ranade replied: "You don't realize our place in the history of our country. These memorials are nominally addressed to Government: in reality they are addressed to the people, so that they may learn how to think in these matters. This work must be done for many years, without expecting any other result, because politics of this kind is altogether new in this land. Besides, if Government note the contents of what we say, even that is something."]

[*Hindi Punch*, Dec., 1903.]

THE SITAR AT THE JALSA-I-ELM.

Shams-ul-Ulema Punch-ud-Dowla, Kalam Jung Bahadur—A fine sitar! Wish you and your sisters would play it times out of number for the edification of all my Muslim birādars!

["The wisest dog cannot be taught a single letter, whereas a little child can be taught to read fluently, and yet we are confronted with the fact that in a population of sixty millions of Mahomedans, only 4,000 Mahomedan girls attended school. It was a crying shame that Mahomedan women were kept in ignorance and treated like the lower instead of the higher creation. It was a menace to civilization, and made the Western world scoff, and justly, at their Oriental philosophy, Oriental scholars, and their universities and colleges. Every graduate of their universities was under a solemn vow to promote the cause of education, and was a traitor to them when he kept his women illiterate. Let them rise bravely to the duties and responsibilities of their day and generation. There was desperate need for haste. The women of the present generation, like themselves, would have passed into eternity in the next, and how could they face God if they had done nothing towards their amelioration."—Miss Susie Sorabjee on Mahomedan Female Education at the Bombay Mahomedan Education Conference.]

[Hindi Punch, Jan., 1904.]

PICKING OUT GOOD GRAIN.

THE 17TH INDIAN SOCIAL CONFERENCE: MADRAS, 31st DEC., 1903.

[The National Social Conference was held at Madras on the 31st Dec., 1903, in the Anderson Hall. The weather had cleared and the hall was overcrowded with delegates and visitors. Rao Bahadur K. Vireslingam Pantulu opened the proceedings in a short speech welcoming the delegates. The Hon. Mr. K. Venkatrao delivered an interesting and eloquent presidential address. Among the speakers were Messrs. Dixit, Gokuldas Parekh, Bhajekar, Kolhatker, and four Hindu ladies. The proceedings were enthusiastic. Resolutions on remarriage were passed enthusiastically; other resolutions were passed unanimously or by a large majority. The proceedings were highly successful. Mr. Justice Chandavarkar wound up with an eloquent address.]

[Hindi Punch, Jan., 1904.]

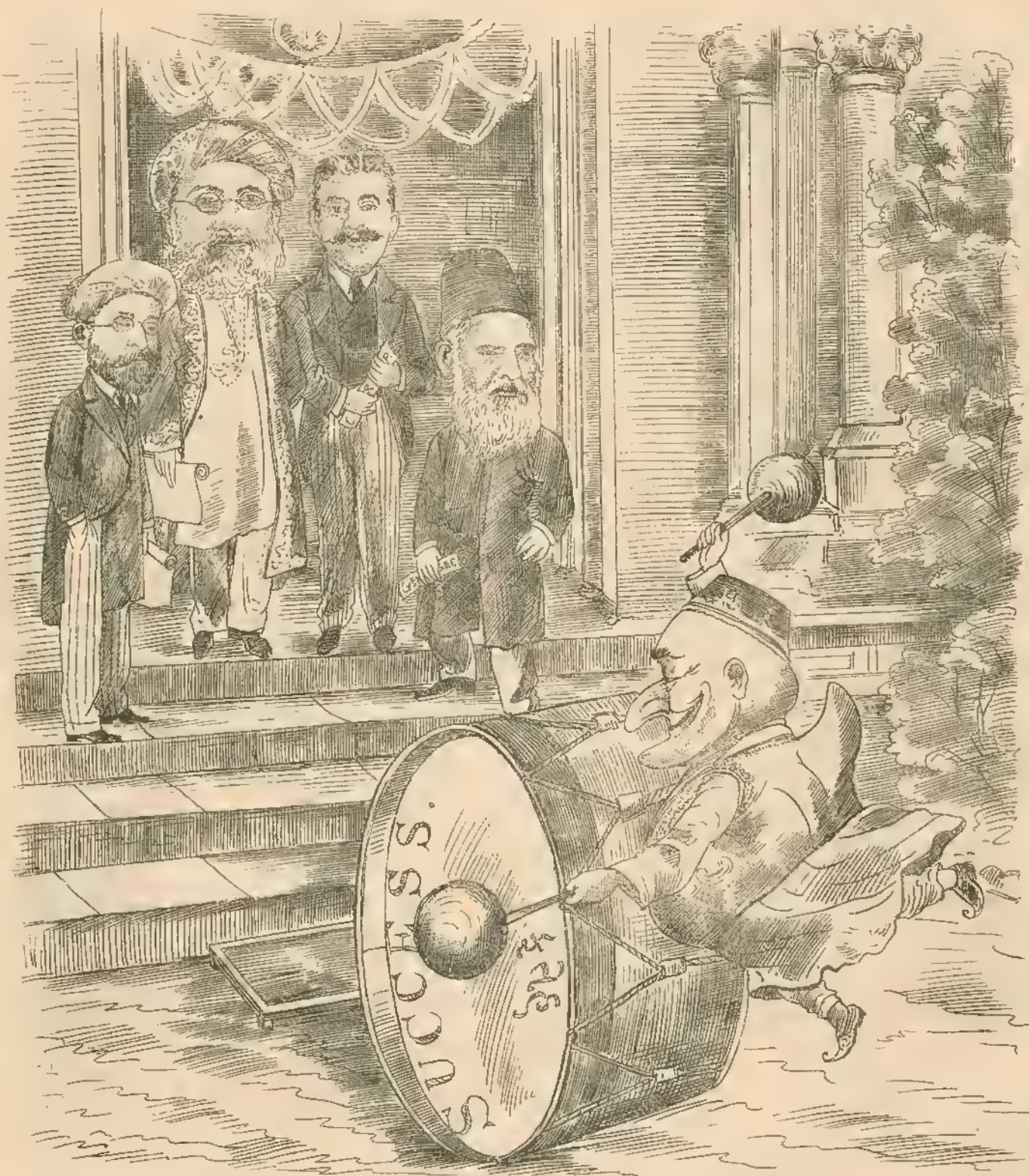

A SOP TO CERBERUS.

Bruin—What ? Not satisfied ? Well you *are* a gourmand, and no mistake. Very little satisfies me.

[The concessions made to Japan by Russia are regarded by Japan as unsatisfactory, and the latter has therefore repeated its demands regarding Korea and Manchuria.]

[*Hindi Punch*, Jan., 1904.]

DR-R-R-R-DR-R-U-U-M!

And three times three cheers for the four brave ones who have brought on the success of the Mahomedan Education Conference in Bombay, May Allah's blessings crown their labour of love, and may they live long to see it bear fruit!

[Hindi Punch, Jan., 1904.]

THE SCREECHING BRATS IN MOTHER HIND'S HOUSEHOLD.

Hind.—They have become so noisy! A plague in the house! I wish the ayahs took proper care of them!

[The two most controversial Bills of the Calcutta session of the Viceregal Legislative Council are daily drawing fresh criticisms from the public. The Bombay Presidency Association has sent to the Government of India memorials against both the measures.]

[*Hindi Punch*, Jan., 1904.]

SAFE!

Hind.—The vessel is in safe hands, my dear *Punch*, with a man like this at the helm!

["One has sometimes to differ from the Hon. Mr. Mehta, but, especially after what has transpired at these discussions, one cannot but acknowledge that at present the Congress movement has in him the one leader of eminence equal to his authority, and a perception of the actual conditions of Indian politics. To him it is due that the Madras Congress did not prove altogether a fiasco. He had, no doubt, a thankless task. But he held to the helm like the determined commander that he is, and frustrated all attempts to launch the vessel into the wild and stormy waters of ill-regulated, and, it is to be feared, mischievous enthusiasm, by sheer force of argument, backed up at times by the exhibition of invincible courage such as is not frequent in the annals of Indian political leadership."—*Times of India*.]

[*Hindi Punch*, Jan., 1904.]

A FERVENT PRAYER.

THE PERMANENT MONUMENT OF MAHOMEDAN EDUCATION, MAHOMEDAN
PROGRESS AND REFORM IN BOMBAY.

Moulvi Punch Afian—By the grace of Allah, may it stand for all time to come!

[The Anjuman-i-Islam High School of Bombay became the chief centre of attraction during the session of the Mahomedan Education Conference, on account of the Educational Exhibition opened in its building.]

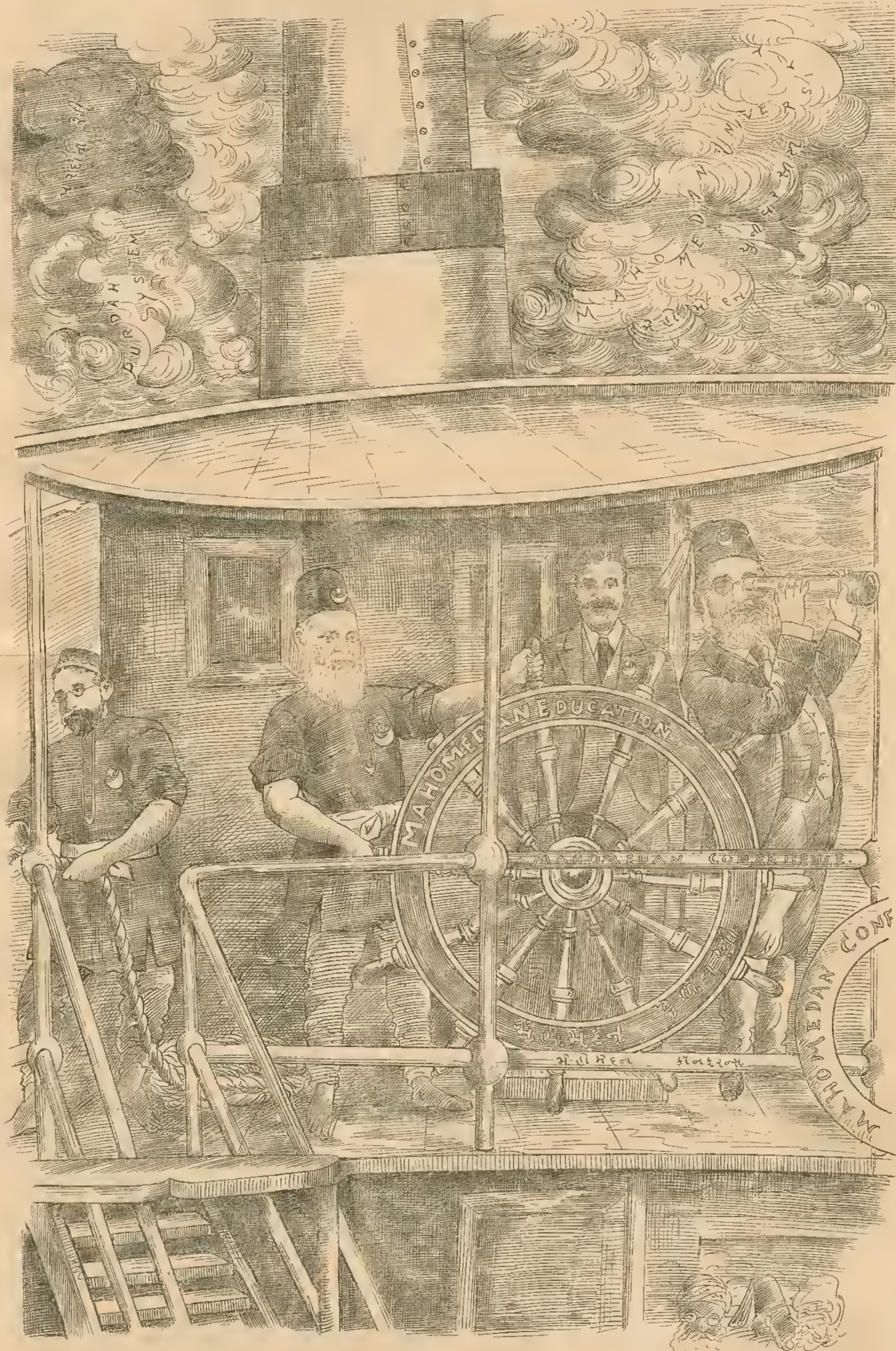
[*Hindi Punch*, Jan., 1904.]

A MOMENTOUS QUESTION FOR JAPAN: WHICH ?

[" Russia replies to Japan in a wholly conciliatory spirit and is prepared to recognise the autonomy and integrity of Korea, thereby disposing of the Korean question, and to address a Note to the Powers recognising Chinese Sovereignty over, and integrity of Manchuria. Japan, however, desires the formal embodiment of the latter principle in a special agreement between Russia and Japan,"—*Reuter's Telegram*, London, 21st Jan.]

[*Hindi Punch*, Jan., 1904.]

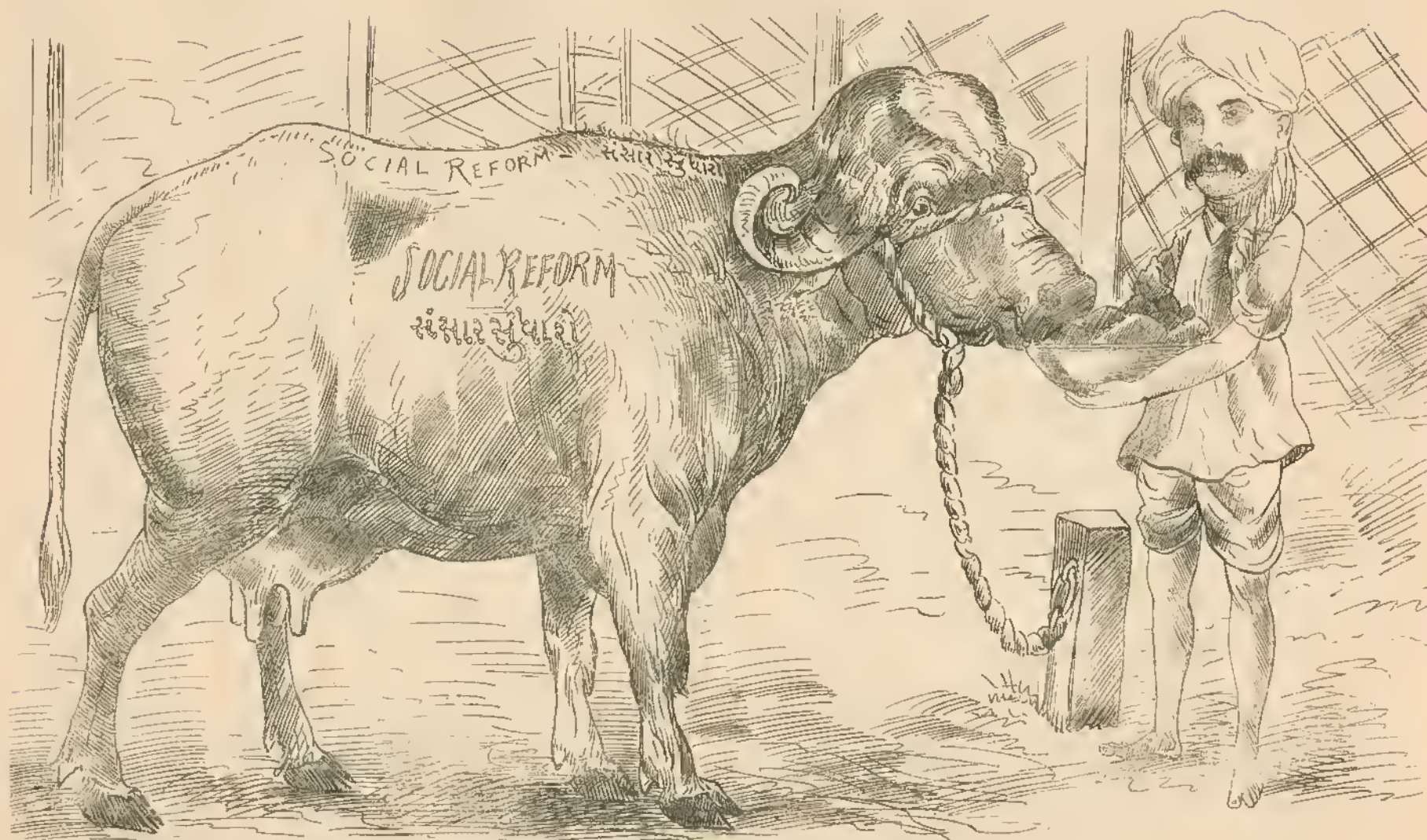
THE S. S. "ISLAM CONFERENCE."

STEERING CLEAR, NOTWITHSTANDING FOUL WEATHER.

Under the able charge of *Nakhodá* BADRUDDIN SAHEB, *First Officer* AGA KHAN SAHEB, *Sockáni* or *Helmsman* MOHSIN-UL-MULK and *Serang* KAZI KABIRUDDIN.

[Notwithstanding the great difference of opinion on the establishment of a Mahomedan University and the very strong feeling expressed about the Purdah system by the majority of Mahomedan masses, the work of the Islam Conference terminated very successfully owing to the tact and skill of its leaders.]

[*Hindi Punch*, Jan., 1904.]

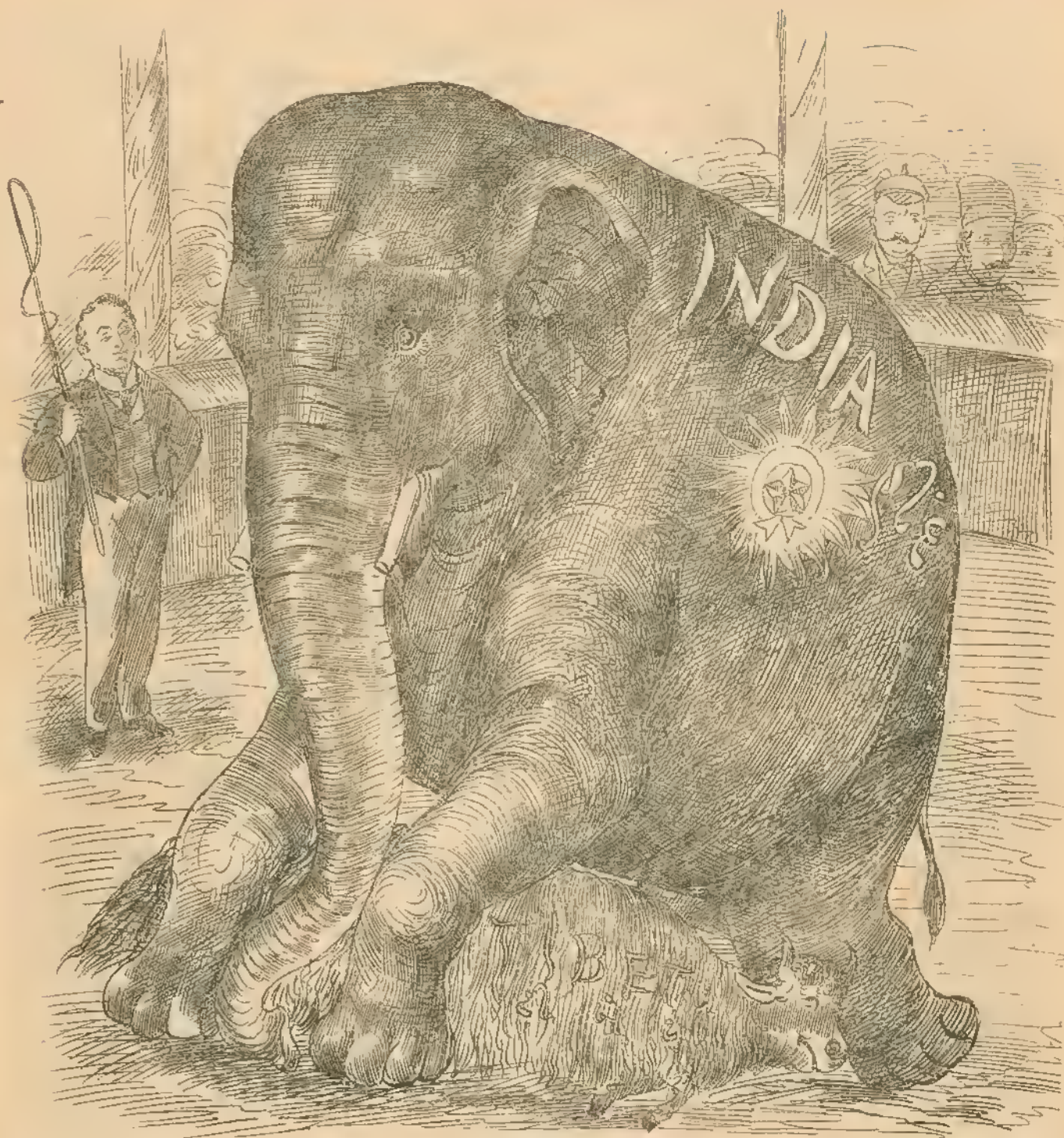

THE INDOLENT MILCH-BUFFALOE.

THE BUFFALOE BOY—If I can only make her eat and digest all this, the milk will be the very best—most nutritious, healthy and strength-giving. But—but—can I?

["You must have read the draft propositions that are to be now placed before you, and if you compare these propositions with those that were accepted unanimously, or by a large majority, by the previous sixteen Conferences held in the capitals of other Provinces of India and thrice in this very city, you will be pleased to see that the General Secretary and his advisers have curtailed the programme a good deal by reducing the subjects from about 25 to 11, in order to give, as they say, more time to the speakers and to enable some of them to impress upon the masses, by vernacular speeches, the gravity of the existing evils and the necessity of the proposed reforms."—*The Hon'ble Mr. T. Venkatrao's speech at the Madras Social Conference.*]

[*Hindi Punch*, Jan., 1904.]

IN THE GRAND INDIAN CIRCUS.

If the Elephant presses a little bit hard, what will be the fate of the Yak?

["A public meeting was held at Westminster last night (Jan. 27) which was attended by two or three members of the House of Commons, Sir W. Wedderburn, Mr. Dadabhai Norjee and a number of peace advocates and Indians. A resolution was passed condemning the Tibet expedition.—REUTER'S TELEGRAM.]

[Hindi Punch, Jan., 1904.]

HAMLET AT THE VICEREGAL THEATRE, CALCUTTA.

HAMLET (LORD C-R-Z-N) :—

*"The time is out of joint :—O, cursed spite,
That ever I was born to set it right !"*

[H. E. Lord Curzon has been subjected to a mass of adverse criticism at the hands of the Press and the Public about the several important questions which are now before the public.]

[Hindi Punch, Feb., 1904.]

DEATH OF PEACE—DR. WORLD IN SORROW!

The latest bulletin says:—"Peace is dead. She breathed her last on Monday, 8th February, 1904, after a lingering illness of more than two months."

[Japan broke off all diplomatic relations with Russia on the 7th February, and recalled her Minister and the whole of the Legation staff from St. Petersburg. Russia thereupon ordered her Minister at Tokio to leave with the whole of the Legation staff without delay.]

[*Hindi Punch*, Feb., 1904.]

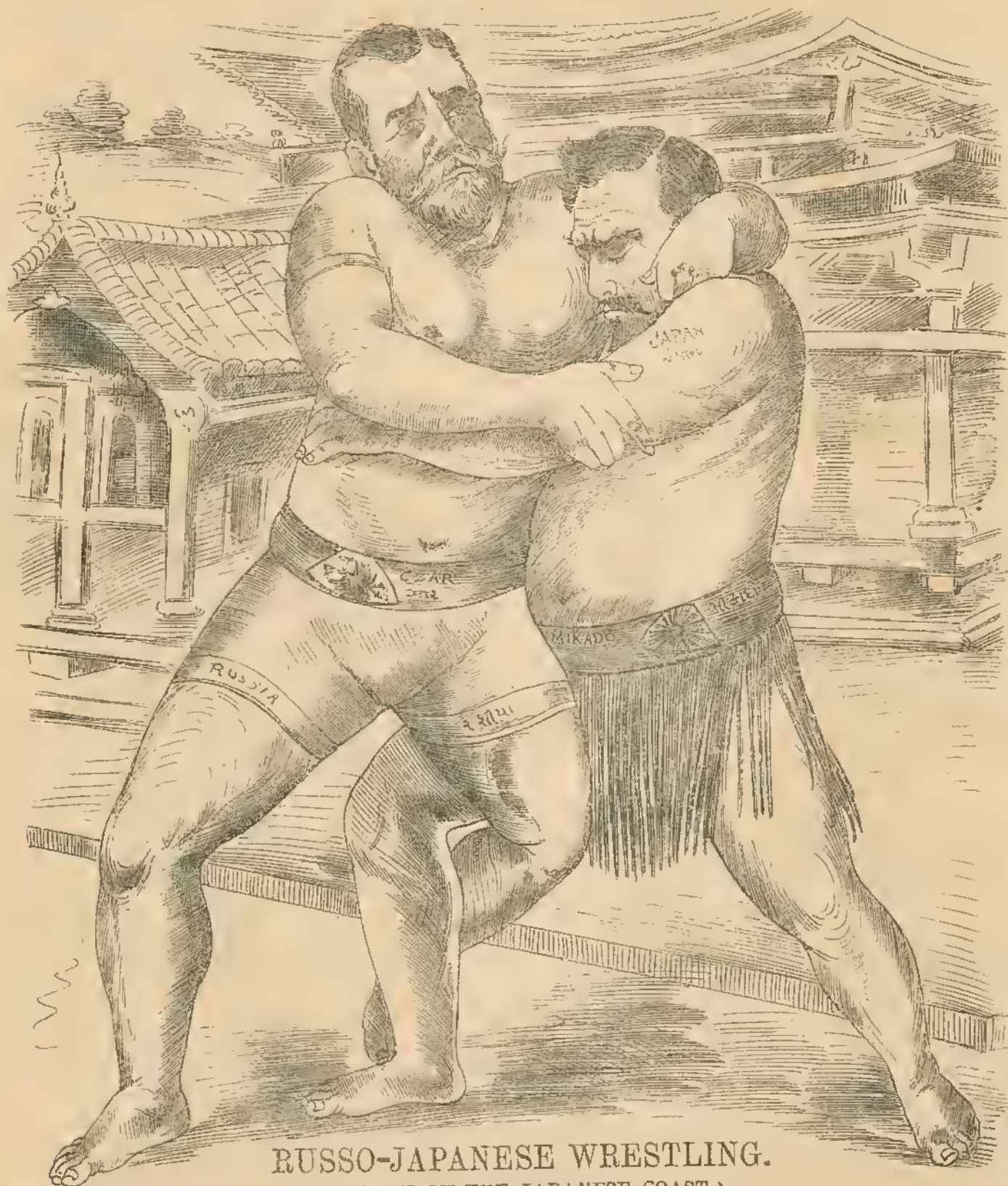
HOW HAPPY I COULD BE WITH EITHER, &c.

Russ.—You leave her alone, she is mine and mine only and wholly!

[Count Beckendorff, the Russian Ambassador in London, submitted a statement of Russian views about Tibet, declaring that any disturbance of the status quo in Tibet would compel Russia to safeguard her interests elsewhere in Asia. When the Tibet Mission advanced, Count Beckendorff made earnest representations to Lord Lansdowne, who replied that it was beyond measure strange that these protests should be made by a power which had over the world never hesitated to encroach upon her neighbours, and, if the Russian Government had a right to complain of Great Britain advancing in Tibet territory, what kind of language should Great Britain not be entitled to use concerning Russian encroachments in Manchuria, Turkestan and Persia.]

INDIAN JOHN BULL.—That remains to be seen!

[Hindi Punch, Feb., 1904.]

RUSSO-JAPANESE WRESTLING.
(AS SEEN ON THE JAPANESE COAST.)
WHO'LL WIN?

[The war between Russia and Japan broke out on the 8th February, 1904.]

[Hindi Punch, Feb., 1904.]

"ONE TOUCH OF NATURE MAKES THE WHOLE WORLD KIN."

"A bit of silver, ever so little, from you, my good lady, will go a long way in alleviating the sufferings of the unfortunate ones who have lost their bread-winners in the war. I speak in the name of humanity, a sacred cause to which you have never yet turned a deaf ear, and I feel that my appeal will not remain unheard."

[The Society of the Japanese Residents in Bombay has appealed to the Bombay public for help to the unhappy families rendered destitute by the war.]

[Hindi Punch, Feb., 1904.]

IN THE INDIAN CIRCUS AND MENAGERIE.

Ring-Master Signor Curzon—Go on, Pachyderm, roll it on! Why tarry? Why fear, grumble and fret? On, I say, on! Crack goes the whip! On!

[The Tibetans show signs of actively challenging the Tibet Mission sent to Lhasa under the charge of Colonel Younghusband, and grave apprehensions are felt about the heavy burden of the ultimate cost of the Mission that will fall on the poor tax-payer of India, if a collision breaks out. Mr. Brodrick in the House of Commons, on 4th February, said that India bears the cost of the Tibet Mission. The estimate hitherto has been £108,400, but this will probably be exceeded.]

[Hindi Punch, Feb., 1904.]

IN THE BOMBAY SCHOOL OF ART.

PUNCH MIAN—A little more zeal, Mian Lamington, and you're sure to turn out very good work.

[H. E. Lord Lamington presided at the annual prize distribution of the Sir J. J. School of Art on Friday, 12th Feb. last. Addressing the students His Excellency expressed his sympathy towards the depressed condition of the handicrafts of Western India, which the School of Art endeavours to revive.]

[*Hindi Punch*, Feb., 1904.]

BARODA IN EXCELSIS.

HINDI PUNCH.—Hind's Loving Greetings and Kind Wishes, Prince Fatehsingrao, for your royal self and your charming consort, on this auspicious day! Deign to accept this gift! And my sincere prayer that you may follow in the footsteps of your illustrious father!

[Prince Fatehsingrao, heir-apparent of Baroda, was married on Thursday, the 4th February, to Princess Raghubai, daughter of Shrimant Mudajirao Naik Nimbalkar of Phaltan in Satara.]

[Hindi Punch, Feb., 1904.]

THE BLIGHT.

The tree of Viceregal Popularity after the visit of a flight of locusts.

[Hindi Punch, Feb., 1904.]

"BLOOD AND FIRE!"

(THE MOTTO OF THE TWO-HEADED EAGLE WINOING ITS FLIGHT TO THE FAR EAST.)

[The Tsar has issued a Manifesto bitterly inveighing against Japan, and declaring that much time is now necessary in order to strike blows worthy of the dignity and might of Russia, but Japan's treachery and provocation will yet be avenged a hundred-fold.—*Reuter's Telegram, London, Feb. 18.*]

[*Hindi Punch, Feb., 1904.*]

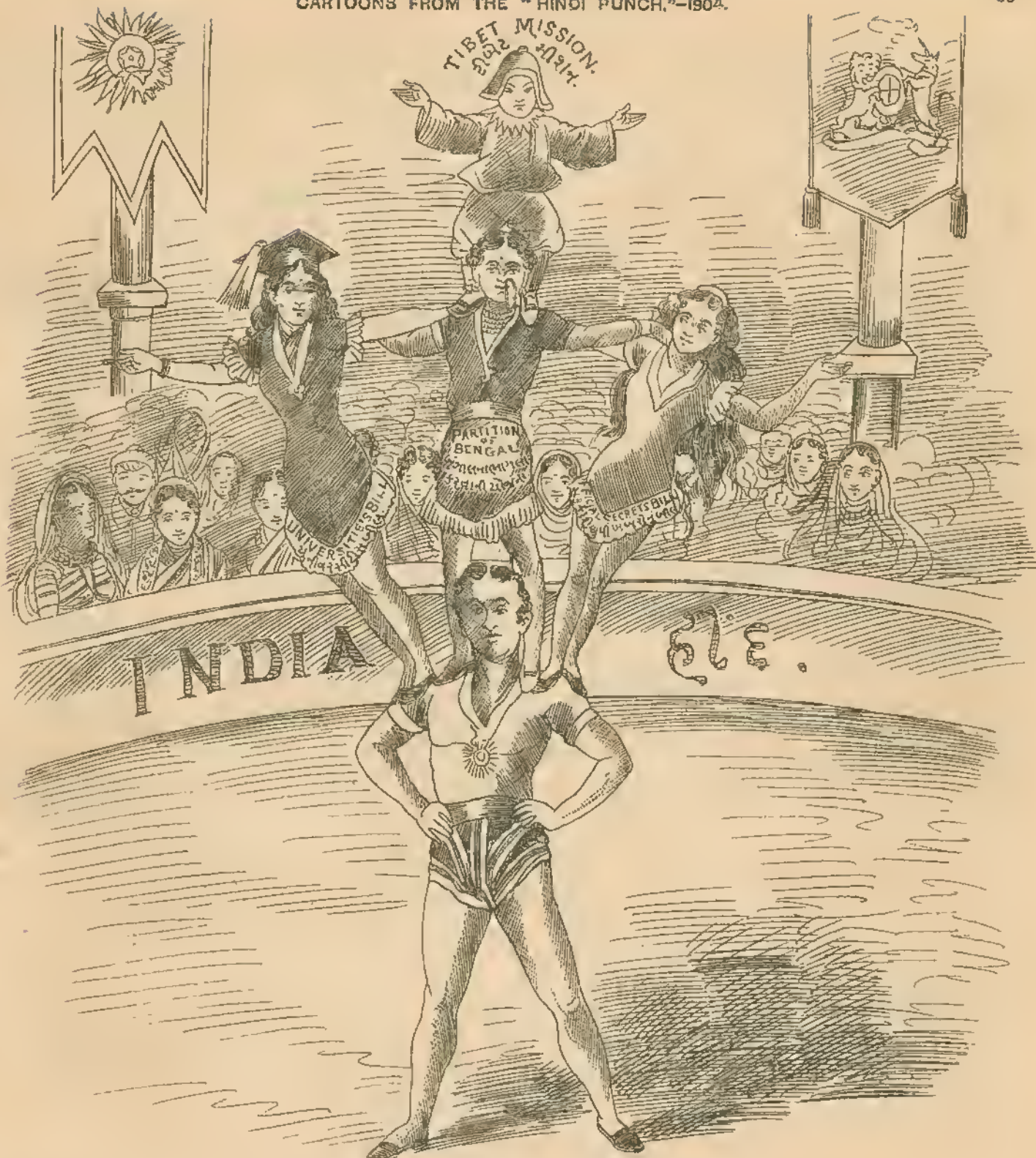
THE FISHERMAN'S HAUL.

Koli Kurzo—A fine fish, ain't it?

Kolan Kélavni—A little too high; isn't it?

[The Select Committee's Report on the Universities Bill is a long one, and separate long notes of dissent are appended by Dr. Asutosh Mukerjee and Mr. Gokhale. There is also a brief note of dissent by the three official members, Mr. Raleigh, Sir Denzil Ibbetson and Mr. Pedler, who, it appears, were out-voted in committee upon the question of giving teachers one half of the Chancellor's nominations to the Senate. The Report was presented to the Viceregal Council on Friday last, the 19th Feb., and the Bill will be brought before the Council four weeks hence.]

[*Hindi Punch*, Feb., 1904.]

WONDERFUL!

Simply wonderful! What extraordinary power of bone and muscle! What strength to support so many weighty ones on the shoulders at a time!

[Lord Curzon's two pet Bills, the question of the Partition of Bengal, and the Tibet Mission have become the topics of daily strictures against the head of the Government, particularly by the Bengali Press.]

[*Hindi Punch*, Feb., 1904.]

TO LHASA.

The Tibetan Yak—Back, I say! I bar all further advances!

[A Depon (divisional commander of Tibetan troops) from Lhasa had an interview with Colonel Younghusband, in charge of the Tibet Mission, and asked him to return to the Indian frontier at Yatung, as otherwise there would be serious trouble. Reinforcements of Tibetan infantry and cavalry, he added, had arrived, and more were marching from Shigatse and Lhasa.—News from Darjeeling states that it is generally believed there that the Tibetans are becoming more assertive and that there is a general impression that military operations are almost certain to commence when the proposed advance beyond Tuna begins, possibly after the middle of March.]

[Hindi Punch, Feb., 1904.]

POUNDING !--PREPARING SPICES.

Bai Curzona—At it for days and months, still not what I wanted !

Bai Lamingtoniana—Let me give you a helping hand !

[The speeches of the Chancellors of the Bombay and Calcutta Universities at the annual Convocation were taken up with the justification of the impending legislation about the Higher Education of the country that is before the Viceroyal Council. The Universities Bill will be brought up for discussion before the Council on Friday next, 18th March.]

[*Hindi Punch*, March, 1904.]

EUROPA'S FRIGHTFUL DREAM.

[In the present Russo-Japanese War, the Christian nations of Europe are rearing up bogeys of a Yellow Peril for Europe if Japan proves successful. They fear that Japan and China combined would prove a terror to Europe.]

[*Hindi Punch*, March, 1904]

THE BEAR, THE BEES AND THE HONEYCOMB.

(A. POLITICAL TALE WITHOUT WORDS.)

[Hindi Punch, March, 1904.]

SOMETHING FAT AND NICE AND SWEET FOR THE PELICAN.

[Once more there is a big surplus in the Indian Budget for 1904-05, published last Wednesday. Sir Edward Law, the Finance Minister, estimates it at £ 918,700. The Military Expenditure will rise by a sudden bounce. Last year it was 16 millions sterling; in the coming year it will be 18 millions.]

[Hindi Punch, March, 1904.]

A STORM IN THE AIR !

[Another bombardment of Port Arthur took place on the night of the 10th March, when a Japanese torpedo-boat sank the Russian torpedoer Stereguschty. On the 22nd the Japanese again bombarded the place.]

[*Hindi Punch*, March, 1904.]

THE HAPPY MOTHER.

(With apologies to R. Ernest Michel.)

[The Indian Universities Bill was finally passed in the Viceregal Council on Monday, 21st March, 1904.]

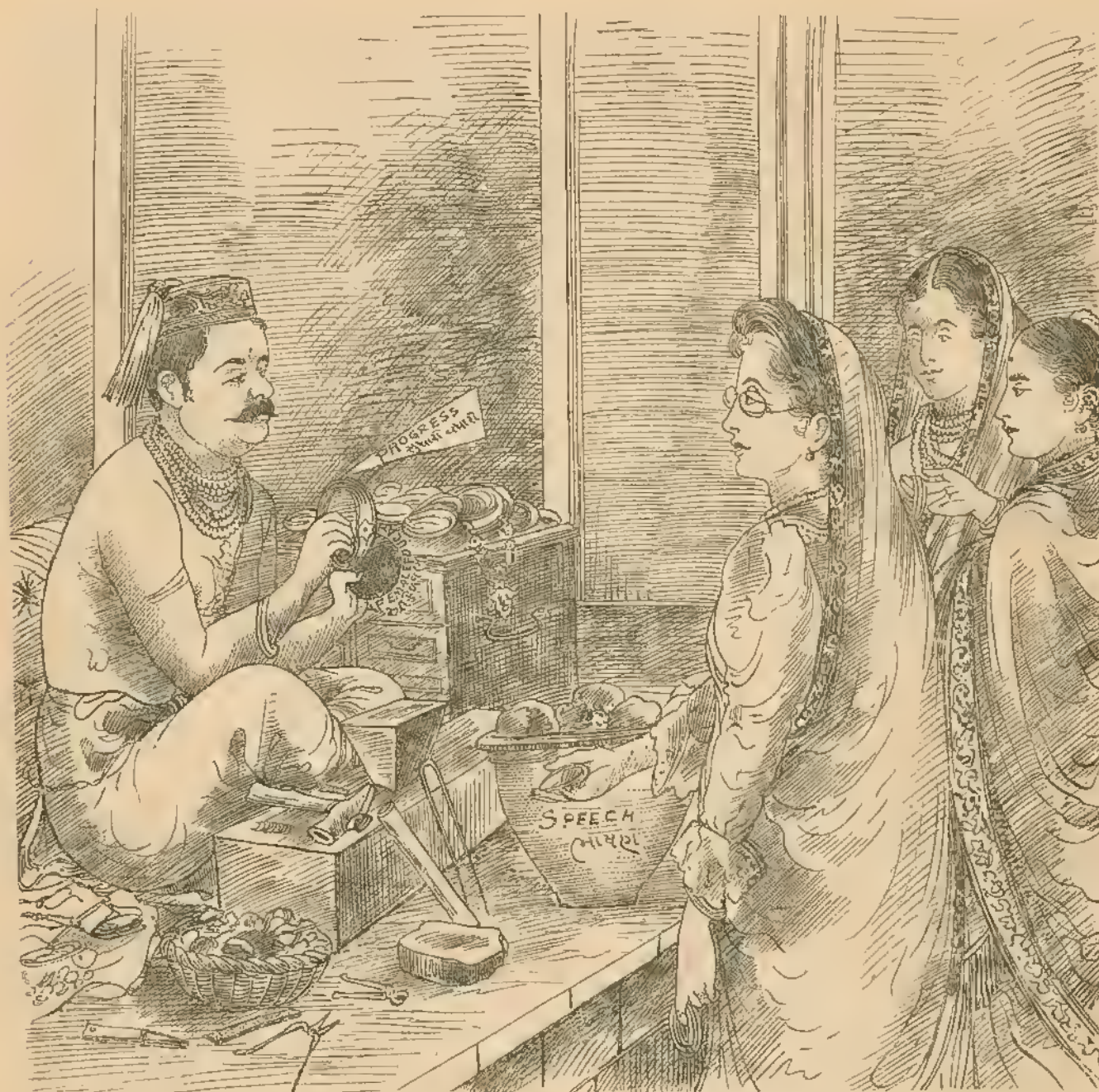
[Hindi Punch, March, 1904.]

SURAT IN SORROW!

[A disastrous fire took place in Surat on Monday, the 28th March, destroying about 600 houses, and making five thousand people homeless.]

[Hindi Punch, April, 1904.]

THE TEST OF THE TOUCH-STONE.

Goldsmith Sayajirao—It's gold, Parsee Banoo. No dross in it like what I find in the ornaments of the Hindu and Mahomedan ladies.

[His Highness Maharaja Sayajirao, presiding at the prize distribution of the Alexandra Native Girls English Institution, made a speech in which he said, "In some respects, I think, the Parsis are peculiarly fortunate and one may look to them to give India a lead in the formation of a vivid social life. Theirs is one of the most adaptable and intelligent communities in India, and being mainly gathered around a great city approximates more to European conditions. As a result we have this highly encouraging example of the Alexandra Institution, which appears to me a most cheering sign of the progress in the female education to which I look forward. I wish I could point to equally encouraging signs among Hindus or Mahomedans and see as much social life as the Parsee community is showing to-day."]

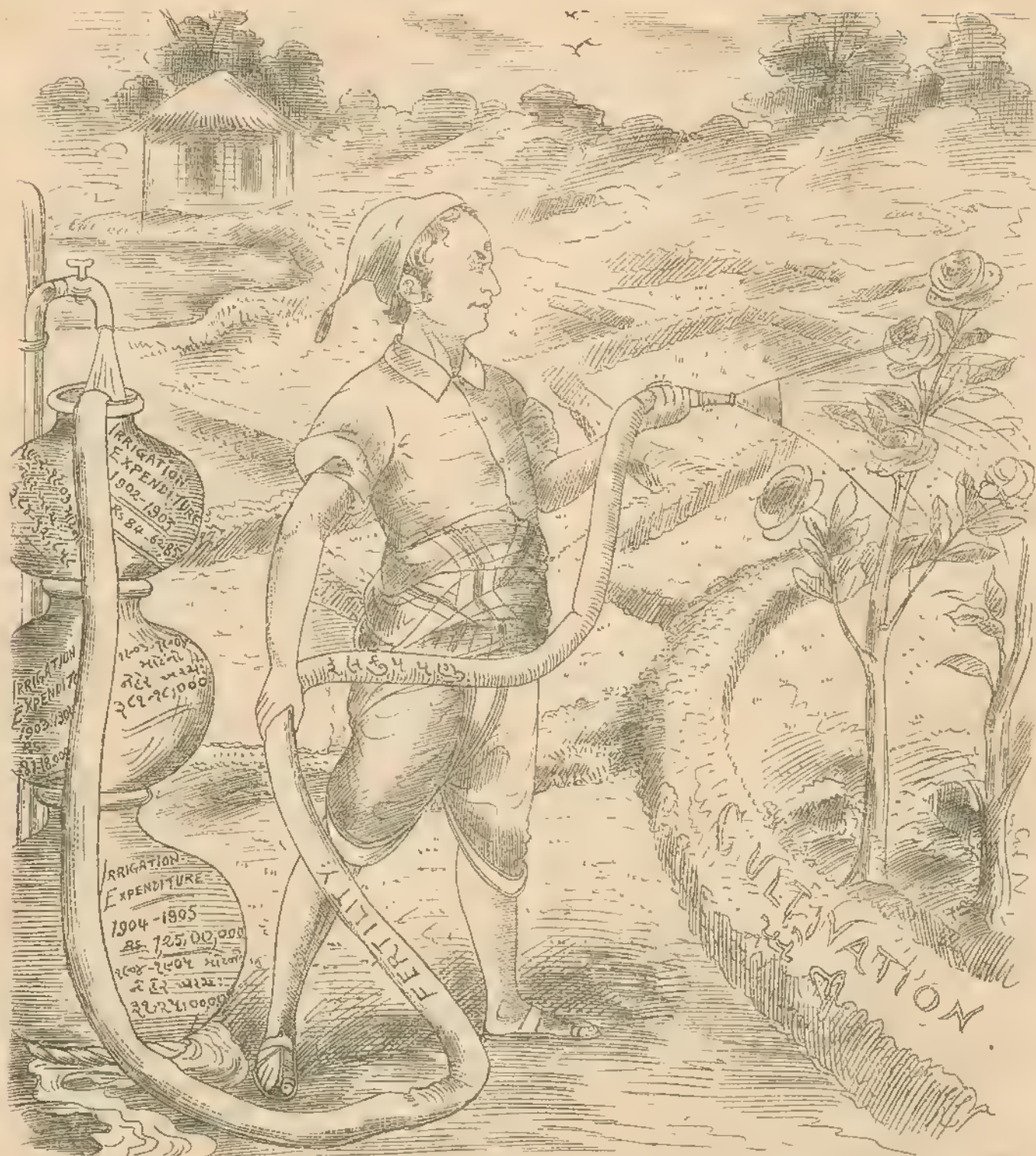
[*Hindi Punch*, April, 1904.]

THE BUSY BEES.

[All honour to the President of the Bombay Presidency Association, the Hon'ble Mr. Pherozeshah Merwanji Mehta, and to the Secretaries, Messrs. Dinshaw Edulji Watcha, C. H. Setalvad and Amirudin Tayebji, for the useful work they have been doing all these years and the unselfish devotion with which they have been advancing the political interests of the millions of the Bombay Presidency. The recent labours of the Association in the matter of the most vital and important questions of the day are worthy of praise.]

[Hindi Punch, April, 1904.]

THE MAN AT THE HOSE.

[" Irrigation is also one of the works of the coming summer. Our sympathies with an expanded irrigation programme have been sufficiently shown by the increased grants that we have given for construction in each year since I came to India. Next year they touch the unprecedented total of one and a quarter crores. Great expenditure will be required and much of it will be unproductive in the technical sense of the term. But protection from draught rather than acquisition of Revenue is our object, and I venture to think that we shall have it in our power to initiate a comprehensive and far reaching policy that will do more good to the cultivating classes than any Bills that we can pass in this Council or any remissions or taxation that the Finance Member might announce in the Budget. "—Lord Curzon's Review of Five Years of Indian Administration.]

[Hindi Punch, April, 1904.]

PROSPERITY IN STATE.

["The Government of India in my time had been involved in many controversies and has had to bear the brunt of much attack. Perhaps when the smoke of battle has blown aside it may be found that from this period of stress and labour has emerged an Indian better equipped to face the many problems which confront her,—stronger and better guarded on her frontiers, with her agriculture, her industries, her commerce, her education, her irrigation, her railways, her army and her police brought up to a higher state of efficiency, with every section of her administrative machinery in better repair, with her credit established, her currency restored, the material prosperity of her people enhanced and their loyalty strengthened. We shall not deserve the main credit because we have profited by the efforts of those who have preceded us. But perhaps we may be allowed our share and may feel that we have not toiled and sometimes endured in vain "—Lord Curzon's Review of Five Years of Indian Administration.]

[Hindi Punch, April, 1904.]

DISTASTEFUL.

BABA CURZONA (the cocoa-nutwallah)—Try it, Bai. You never tasted anything like it before.

BAI—I believe you. No, thanks.

[Winding up the debate on the Universities Bill His Excellency the Viceroy said, "the ideal that we look forward to is that of self-governing institutions watched parentally by the Government in the back-ground. If the institutions play their part the control will be nominal. If they do not, it will be there as a check"]

[Hindi Punch, April, 1904.]

AN ELEPHANTINE AMUSEMENT! (IN THE TIBETAN PLATEAU)

["Yet another engagement, and two hundred Tibetans more have fallen—mostly peasants drawn away from their useful occupation of producing food for their wives and children to serve as food for powder and shot. We can hardly believe that any Native Prince has sent his congratulations either to Lord Curzon or to Colonel Younghusband, for neither would care to be congratulated on the result of opening fire upon a rabble. Lord Curzon has congratulated the Mission on having overcome the physical difficulties of a march over the Himalayas through a cold, inhospitable region. The several engagements would be represented as a disagreeable necessity rather than as a triumph of valour."—*The Voice of India*, April 23.]

[*Hindi Punch*, April, 1904.]

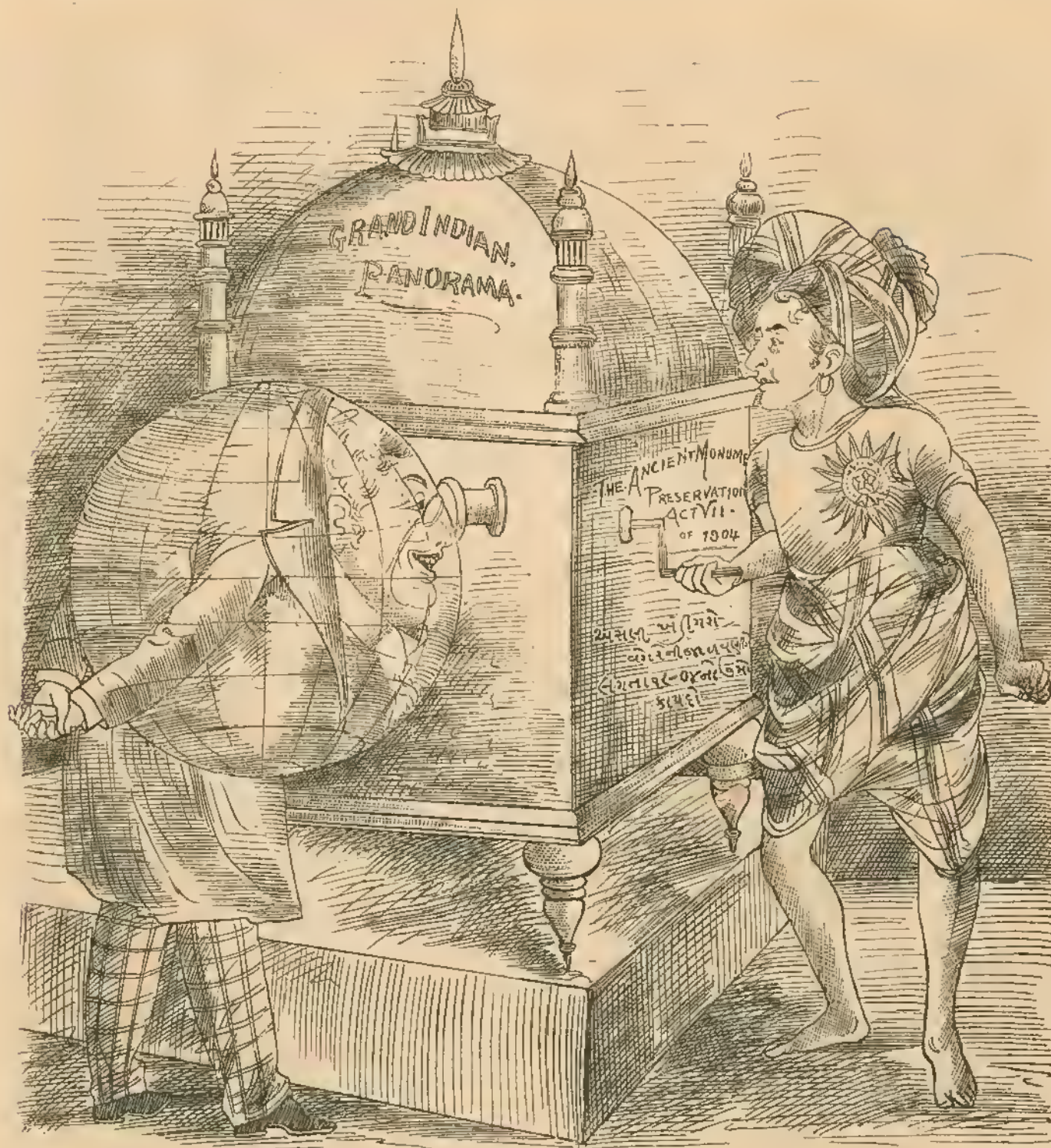

NOTHING FOR YOU!

POOR OX—Oh, let me have a morsel, please! I'm under-fed and feel so very, very hungry! The dog can wait. He has had a good deal too much already of the nicest and best.
 DOG—Oh, no. The dog first! Fed or over-fed, he must receive all the morsels first! If there are any crumbs left, you'll have them—by and by! Perhaps next year, or the year after, or—or—or—well, some time.

[There will be a stupendous increase of Rs. 2,14,00,000 in the Military Expenditure during 1904-05. And there will be no remission of taxation during the year although there is a large surplus. During the Budget debate at the Viceregal Council on March 30, Lord Curzon said:—"For five years we have had a succession of surpluses amounting to an average of three millions sterling per annum. Last year we gave to India the first remission of taxation that she had enjoyed for 20 years. * * * If our resources continue to expand I should like to look forward to a day when we may proceed even further. It would perhaps be too much good luck for one Viceroy to give two considerable reductions to taxation in his time, but if I am not so fortunate, then I shall hope to bequeath the opportunity to my successor."]

[Hindi Punch, April, 1904.]

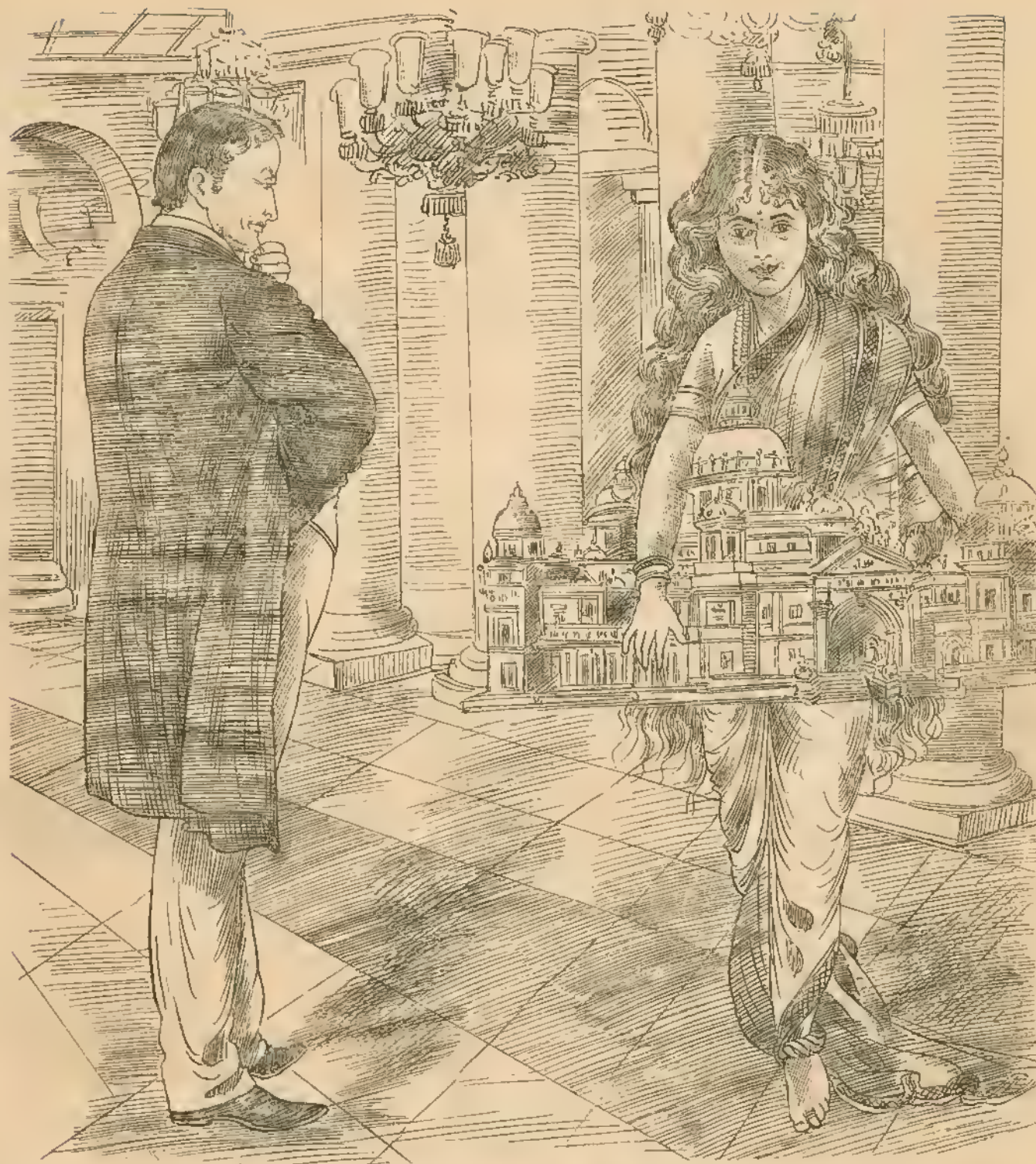

GRAND INDIAN PANORAMA.

Showman-C-r-z-n—Come, friend Globe-trotter, come Pilgrims from the Farthest East and the Farthest West, come sojourners from here, there and everywhere, for a glimpse of the Graudeast Show the World ever witnessed!

[The Bill for the protection of Ancient Monuments in India and Burmah such as Buildings, Sculptures, Carvings, Images, Bas-reliefs, Inscriptions, or like objects, has been passed. For the preservation of these archaeological treasures and memorable historic relics, for the controlling of excavations and of traffic in antiquities, and for the protection of places of worship from misuse or desecration the post of Director-General has been revived and Mr. Marshall appointed to it. Large sums have already been spent in restoring some of the more notable monuments, about Rs. 7½ lacs has been spent on the Taj Mahal alone. The recurring charge for the restoring and maintenance of these monuments is estimated at over Rs. 5½ lacs a year.]

[Hindi Punch, April, 1904.]

THE TWO-FOLD MEMORIAL.

Lord Curzon—Ah ! Splendid ! What a model ! It will do credit to your house, I'm sure, and will be a worthy Memorial of Victoria the Good.

Hind—And—er—er—et—of my Lord Curzon !

[The Exhibition of objects to be placed in the Victoria Memorial Hall was opened in Calcutta on Thursday, 3rd March, by Lord Curzon with a speech. The Hall will be a white marble structure in Italian Renaissance style, supported upon a white marble terrace 450 feet long, and 300 broad, raised some 5 or 6 feet above the general level of the Calcutta Maidan, ascended by a great flight of marble steps, and balustrated around.]

[*Hindi Punch*, April, 1904.]

WHAT EUROPEA FEARS.

Europa—So, so! Is that your little game? We shall see!

[*Yellow Fear! Yellow Peril!* has been the cry heard all round in Europe since the outbreak of the war between Russia and Japan. The *Times of India* of Friday, 6th May, says:—The war, if it means anything at all, means that a period has been placed upon the advance of European predominance in Asia. It contains no aggressive menace to Europe; but it means that a line has been drawn, and it means that the dawn of the Twentieth Century is witnessing more than one awakening."]

[*Hindi Punch*, May, 1904.]

"WHAT! SO NEAR THE BRINK?"

[The British Mission is now at Gyantse awaiting the arrival of the Chinese Amban and four Lhasa officials who are said to be on the way to an interview with Colonel Younghusband. The Mission had to fight two actions with the Tibetans before it could reach Gyantse, killing about 700 of the latter. Mr. Brodick, in reply to a question in the Commons asked by Mr. Lambert whether it was proposed to advance to Lhasa in the event of the negotiations at Gyantse breaking down, said it was not in the public interest to state the intention of Government in such an eventuality.]

[Hindi Punch, May, 1904.]

THE YAK AND THE TIGER.

MR. BALFOUR, THE KEEPER—Hold, Stripes! He isn't for your inside

[Who knows?]

[At the discussion in the Commons, last month, the Prime Minister told the House that the permanent annexation of Tibet would be "one of the greatest misfortunes that could possibly happen, both to the Indian Government and to this country." "Our wish," said Mr. Balfour, "is to live at peace with Tibet, to leave Tibet independent, to have no responsibilities as regards her internal affairs, and to have no resident there with the responsibilities attaching to that office."]

[Hindi Punch, May, 1904.]

THE SENTINEL.

["About foreign affairs in their wider application I do not propose to say much. I spoke last year about the increasing range of our responsibilities in Asia, and a good deal has happened in the interim to point those remarks. My own view of India's position is this: She is like a fortress with the vast moat of the sea on two of her faces and with mountains for her walls on the remainder, but beyond those walls, which are sometimes of by no means insuperable height and admit of being easily penetrated, extend a glacis of varying breadth and dimensions. We do not want to occupy it, but we also cannot afford to see it occupied by our foes. We are quite content to let it remain in the hands of our allies and friends, but if rival and unfriendly influences creep up to it and lodge themselves right under our walls we are compelled to intervene, because a danger would thereby grow up that might one day menace our security. This is the secret of the whole position in Arabia, Persia, Afghanistan, Tibet and as far eastwards as Siam. He would be a short-sighted commander who merely manned his ramparts in India and did not look out beyond, and the whole of our policy during the past five years has been directed towards maintaining our predominant influence and to preventing the expansion of hostile agencies on this area which I have described. I should have thought that the record that I have quoted on the north-west frontier would have saved me from the charge of a dangerous or impulsive policy on any part of the Indian Frontier. I have no desire to push on anywhere, and the history of the past five years has been one not of aggression but of consolidation and restraint. It is enough for me to guard what we have without hankering for more; but I would suffer any imputation sooner than be an unfaithful sentinel at my post, or allow the future peace of this country to be compromised by encroachments from the outside as to whose meaning there cannot be any question."—Lord Curzon's Review of Five Years of Indian Administration.]

[Hindi Punch, April, 1904.]

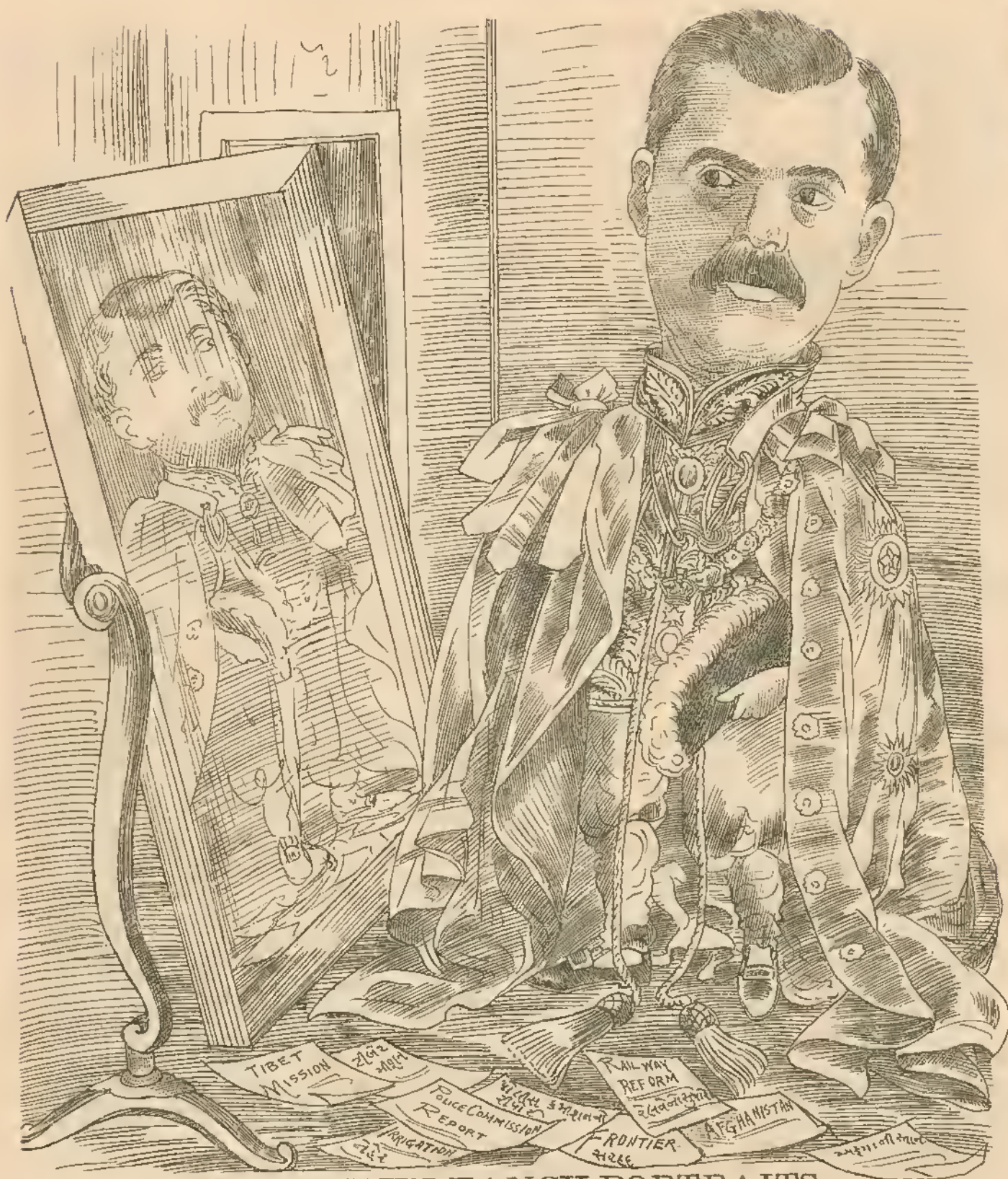

THE MANAGER'S LAST BOW.

"Ladies and gentlemen, as you are aware, I withdraw temporarily from the stage, leaving it in charge of a capable substitute, trained to govern, who, I am sure, will give you—h'm—er—every satisfaction."

[H. E. Lord Curzon left India from Bombay yesterday (Saturday, 30th April) by the S. S. Arabia on three months' holiday, Lord Amphill, the Governor of Madras, acting for him.]

[Hindi Punch, May, 1904.]

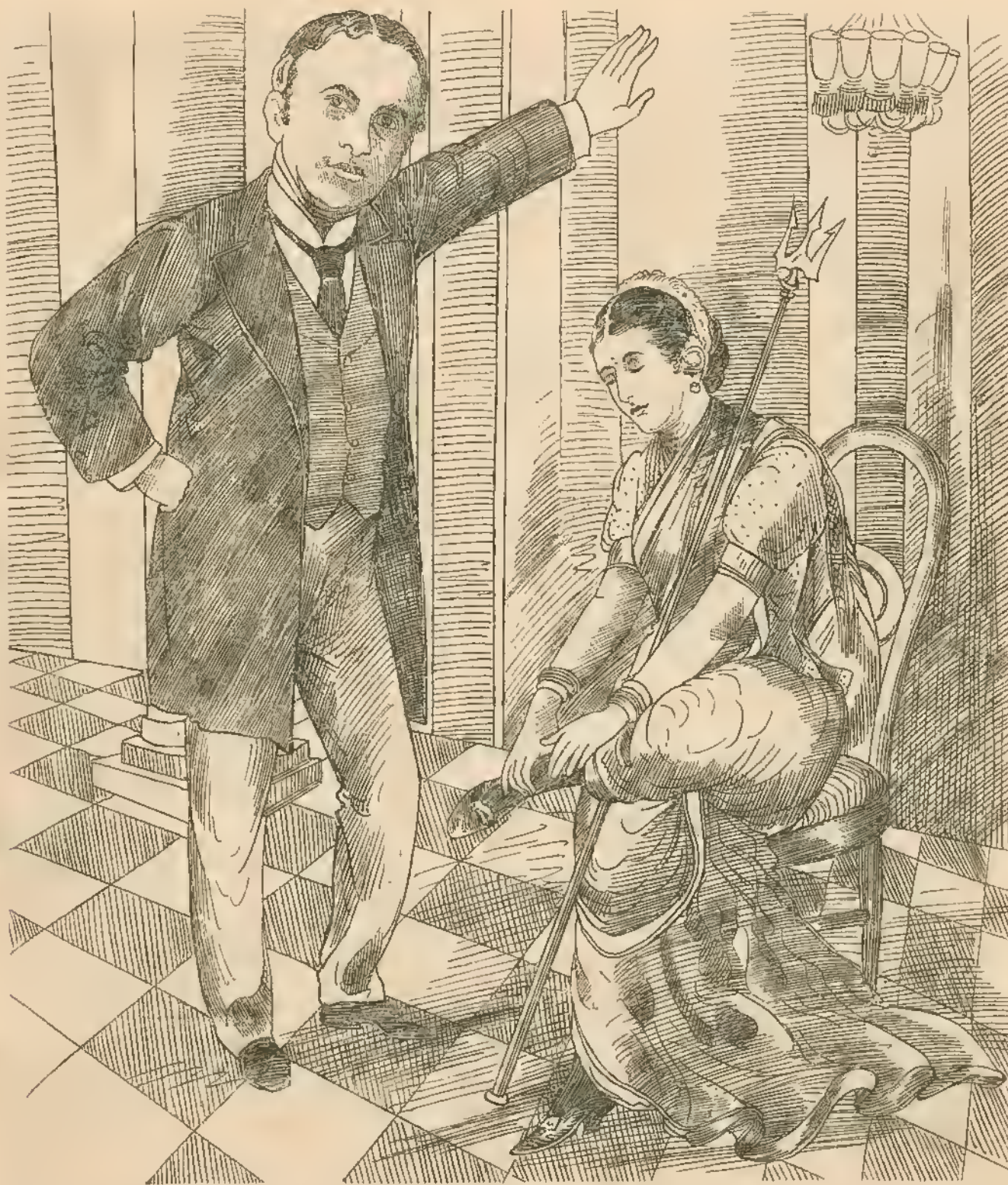
MR. PUNCH'S FANCY PORTRAITS.

LORD AMPHILL, THE ACTING VICEROY OF INDIA.

"NICE TOGA THIS! WILL IT FIT?"

[Lord Ampthill, the Governor of Madras, was formally installed as Acting Viceroy yesterday, (Saturday, 30th April) at the Viceregal Lodge, Simla.]

[Hindi Punch, May, 1904.]

Head-Manager Curzon—I've come to say good-bye, m'am! I'm off for a short holiday, and when I return, I shall have a lot of serious work ready for your approval!

Hind—My approval! That depends.

[Lord Curzon, who left yesterday (April 30th) for England, will on return to India take up the questions of the Railway Reform, the Police Reform and Irrigation for final disposal. His Excellency, in his Review of Five Years of Indian Administration, said:— "In the forthcoming years there are many objects which I look to push forward before I can contentedly lay down my task. Three of these are on a footing almost of equal importance."]

[*Hindi Punch*, May, 1904.]

THE ENORMOUS BILL!

[Mr. Brodrick in the House of Commons said that the cost of the Seistan Boundary Commission was estimated at five thousand sterling per month which would devolve on the Indian Revenue. Says the *Voices of India* of the 7th May :— " Five thousand sterling per month ! And for how many months ? The cost of the Seistan Boundary Commission will devolve on the Indian revenues. The difficulties of water-storage are nothing. Who will solve the question of money-storage ? The scanty wealth of the land evaporates, it percolates, it is drained away into the Atlantic, leaving it as bare as hill-sides of the Konkan."]

[*Hindi Punch*, May, 1904.]

POOR DOVE! POOR PET!

[The Tibet Mission had a third fight with the Tibetans at the Karo Pass, in which the Tibetans lost about 300 to 400 men, while the loss of the Mission was one officer and three men killed and twenty-one wounded. The situation at Gyantse has become very critical, and the Indian Government is now at war with the Tibetans. Reinforcements are being pushed forward with great haste from India.]

[Hindi Punch, May, 1904.]

BARODA'S NEW DEWAN.

BARODA—Dadachanjee! There's something in that name. I had a "DADA" here once,—Hind's Grand Old Man. Take him as your Exemplar, Dewan Dada-chanjee: it will be purer than gold for me!

[Mr. Kershasjee Rustonjee Dadachanjee, M.A., LL.B., Acting Dewan of Baroda, has been confirmed in his appointment by H. H. Maharaja Shriajirao Gaekwad.]

[Hindi Punch, May, 1904.]

AN INCIDENT OF THE TIBETAN WAR.

(With apologies to Frank Dadd and a British Officer.)

The greyhound is making free with the food of the geese who cackle loudly to protest! Poor birds!

[The whole of the Indian Surplus will, it is feared, be absorbed by the Tibet Expedition.]

[Hindi Punch, June, 1904.]

AN INDIAN POLITICAL FABLE.

A Bengal Tiger once upon a time went in search of a prey in the Tibetan plateau, and finding a Yak, sprang upon it and killed it outright; saying as he did so: "I had at first no intention of swallowing you, but circumstances alter cases."

[Mr. Brodick, speaking at Cranleigh, said that the issue of the Tibet Expedition would be to obtain the necessary reparation and guarantees without further interference in Tibetan affairs, and he hoped this would not involve a prolonged expedition. The Government, he said, must largely be guided by those on the spot.]

[Hindi Punch, June, 1904.]

FOR THE PRESTIGE OF THE FLAG!

[CHUMBI (TIBET), JUNE 16.—General Macdonald expects to arrive at Gyangtse on the 24th inst. The last reinforcements left this place on the 14th. The enemy's position at Gyangtse is supposed to be very strong, and very heavy fighting is anticipated. The Tibetan entrenchments are built most scientifically, and it is rumoured that a Russian Lama is with the enemy. The sangars are built traversed, and upon an excellent modern pattern.

The Tibet Expedition marched to Lhasa yesterday, the 25th June, 1904.]

[Hindi Punch, June, 1904.]

શ્રી દીશ વાવટાની નોક અને ઇજત માટે!

તથ્યાર! બંને બહાદુર બાનુઓ તથ્યાર!

[ચુમ્બી (ટીબેટ), તા. ૧૬ મી જુન—જેનરલ મેકડોનાલ્ડ ચાલતા માનની ત. ૨૪ મીએ ગયાંગત્સે ખાતે ૨૪ મીએ પહોંચવાની વધી રાણે છે. મદદ તરીકે મોકલેલ વેશ્ત્રાં વધુ કરાકરની ઉભી હુકમી તા. ૧૪ મીએ અગ્રેણી ઉપરી ગઈ છે. ગયાંગત્સે ખાતે રાત્રીએ ૧૦ લાગે બચવા બહુ મન્યુત કરેલા માનવાનાં આવે છે અને તેથી તે તરફ સખત લડાઈ ચાલવાની વધી રખવામાં આવે છે. દિબ્બોનોએ બચાવ તરીકે કંઈક બાહીના બાંધકામો વધારી નીચીમાં રીતે બાંધવામાં આવ્યાં છે, અને રાત્રી સંધે એક રશિયન લાગે હો'ની અકથા ફેલાઈ છે. બચાવ માટેનાં કોઈલાનાં કામચલાઉ બાંધકામો આડા પડેલાં છે. સહીત અને ઉભામાં ઉભા ઉત્તમ કળાને અનુસરનાં બાંધવામાં આવ્યાં છે. દીબ્બો ઉપર ચહાઈ લઈ જનું કરાકર ગઈ કાલે, તા. ૨૫ મી જુન ૧૯૦૪ ને દીંગ, લાહાસા તરફી હુકમ કરી ગયું.]

[હિન્દી પંચ, જુન, ૧૯૦૪.]

THE TAMBOORÁ OF THE GOSAIN BAWÁ AT THE SHRINE OF DEVI CONGRESS.

Miss Public.—Báwájee, it's charming to hear you play so sweetly!

[At several meetings in his chambers, the Hon'ble Mr. Pherozshah M. Mehta has apportioned the work for the coming Industrial and Agricultural Exhibition in such an able manner, as to lead the public to expect the highest results.]

[*Hindi Punch*, June, 1904.]

CAW-FUL!

(With apologies.)

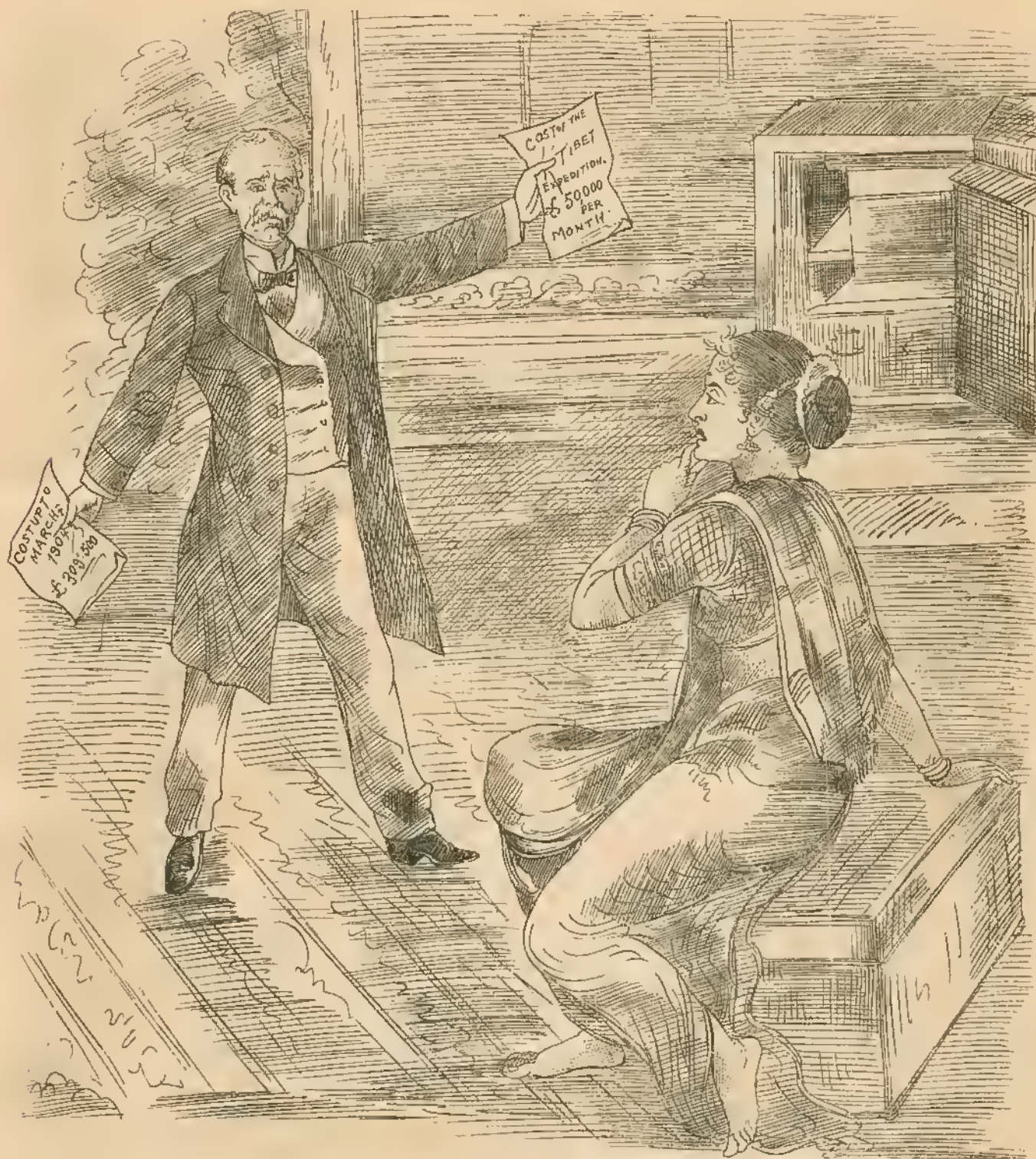
Dr. Gourmand—My fees, Master Crow, will come to—to—about a couple of crores or so!

Master Crow—Caw-aw! Caw-aw! Caw-aw-awful!

Dr. G.—Now, don't caw like that! There's nothing wrong with your chest! It's as healthy and strong as ever!

[The terrible burden of the Tibetan War on the Treasury Chest of India is beginning to create a feeling of uneasiness in the mind of the Indian tax-payer.]

[Hindi Punch, June, 1904.]

BIG BILLS.

MR. BRODRICK—(Hind's Secretary)—These are the bills you'll have to pay, m'am.

HIND—H'm! Big enough as they are, but I hope they won't grow! These bills have a knack of expanding, as I know to my bitter cost!

[LONDON, JUNE 21.—Mr. Brodrick said the Tibet Mission would advance on Lhasa on the 25th, and not the 27th inst., as was stated. He also stated in the Commons that the estimated expenditure on the Tibet expedition up to the 31st March last was £3,08,500, and, the monthly expenditure since has been £50,000.]

[Hindi Punch, June, 1904.]

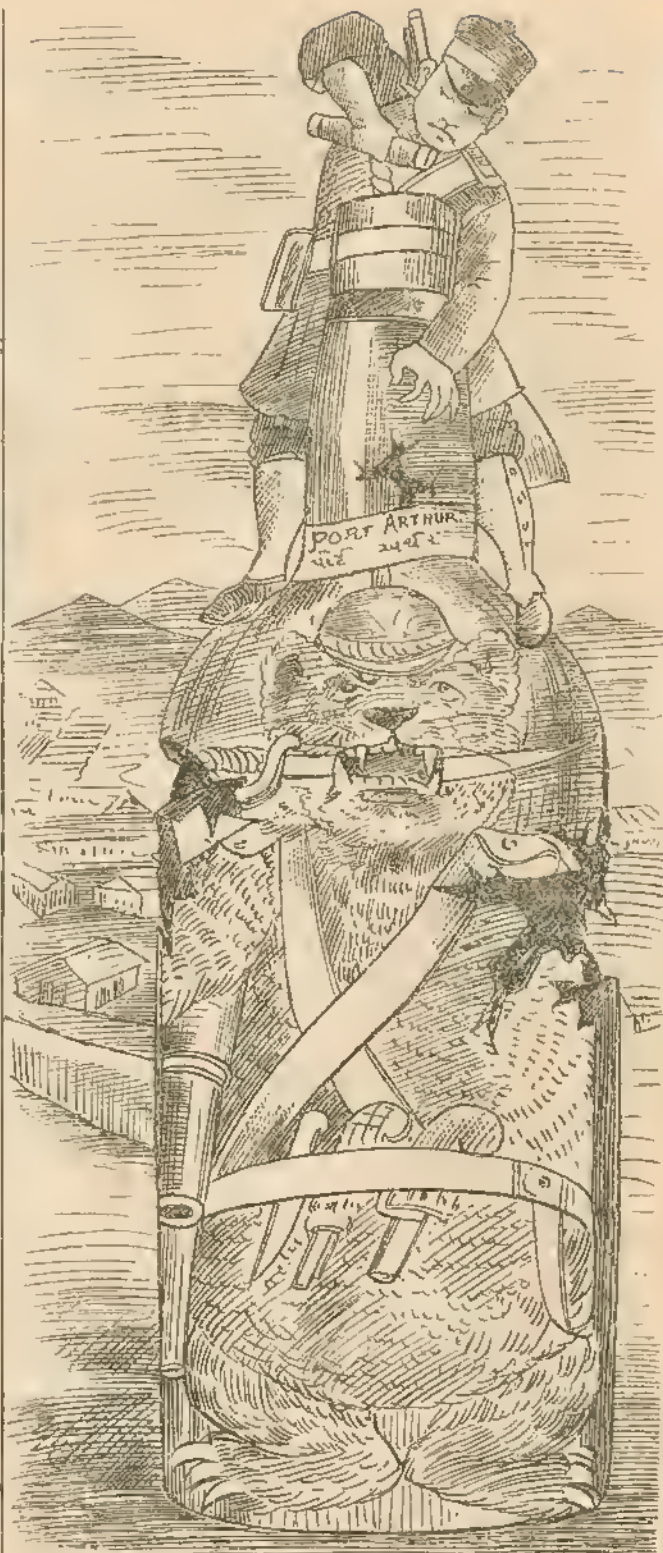

THE NEW SIR KNIGHT OF BENGAL.

Miss Higher Education—You have valiantly fought on my behalf, Sir Knight. I hope you'll win many more battles yet for me!

[Dr. Gurusdas Banerjee, who retired from the Calcutta High Court Bench last January, and who as a member of the University Commission rendered yeoman service to the cause of Higher Education, has received the honour of Knighthood from His Majesty the King-Emperor.]

[*Hindi Punch*, July, 1904.]

THE BOTTLED PORT!

A stiff job, and one that requires all the strength of the Jap!

[The attack on Port Arthur continues, and the Japanese have not been able yet to reduce it.]

[*Hindi Punch*, July, 1904.]

THE GREEDY VULTURE'S DINNER!

[" The Home Government may vote the costs of this war out of the Indian Budget, but that will not make the money any the more procurable. The bill will have to be paid out of moneys intended for irrigation and the relief of taxation."—
F. S. Hollowes, in the DAILY NEWS.]

[Hindi Punch, July, 1904.]

THE GIANT AND THE IMP.

Subedar Major Bull-singh—What ! You defy me, you little imp ! Then take this, and this, and this !

[General Macdonald attacked and captured the fort at Gyantse on Wednesday, the 6th July. The Tibetans lost heavily, while the loss on the side of the British Expedition was one officer and three men killed and four officers and twenty-three men wounded.]

[*Hindi Punch*, July, 1904.]

THE LATEST AGRICULTURAL REPORTS.

Agricultural operations have commenced in right earnest in the Bombay Presidency.

[The prospectus of the Industrial and Agricultural Exhibition to be held by the Indian National Congress for 1904 in Bombay has been published. The Chairman, the Hon'ble Mr. Vithaldas Damodhar Thakarsy, the Vice-Chairman, Mr. Manmohandas Ramjee, and the Secretaries are at work, and they hope "that all persons interested in the welfare and progress of this country will co-operate heartily to make the exhibition as useful and valuable as possible,"]

[Hindi Punch, July, 1904.]

AN UNPLEASANT SURPRISE ON THE WAY TO LHASSA.

Bell-lai Lama throwing stones down the hillside on Hindbai marching to Lhasa in full military uniform.

[On the road to Lhasa a party of Sikh Mounted Infantry had a narrow escape from a Tibetan "booby-trap." Stones and rocks, placed on heights, were shot down the hillside when our men were passing below.

According to the statement in the Commons of Mr. Brodriek, the Secretary of State for India, the whole burden of the cost of the Tibet Expedition will fall on India, and not a penny will be contributed by the British Exchequer.]

[Hindi Punch, July, 1904.]

THE NIGHTMARE!

(That periodically disturbs the calm repose of the "aggressive Imperialist" of England.)

[General Kuropatkin has enough work on his hands for the present, and no one in England or India will be uneasy in the slightest degree over the publication of his plan for the invasion of India. * * * * * Sensational disclosures of Russian plans and designs, whether well or ill founded, might be a tall bid for journalistic popularity. But they will, we are afraid, be a costly, if not a ruinous pastime for this country, when the aggressive Imperialists and the progressive militarists seem now to be so much in the ascendant in England and elsewhere.—*The Gujarati*.]

[*Hindi Punch*, July, 1904.]

TRYING THE LION'S TEMPER!

British Lion—Now, then, Bruin, don't, I say don't, or—or——

[The seizure of some British steamers by the Russian Volunteer Cruisers, and the sinking of the S. S. Knight Commander by the Vladivostok squadron has greatly exercised the temper of the British nation.]

[*Hindi Punch*, July, 1904.]

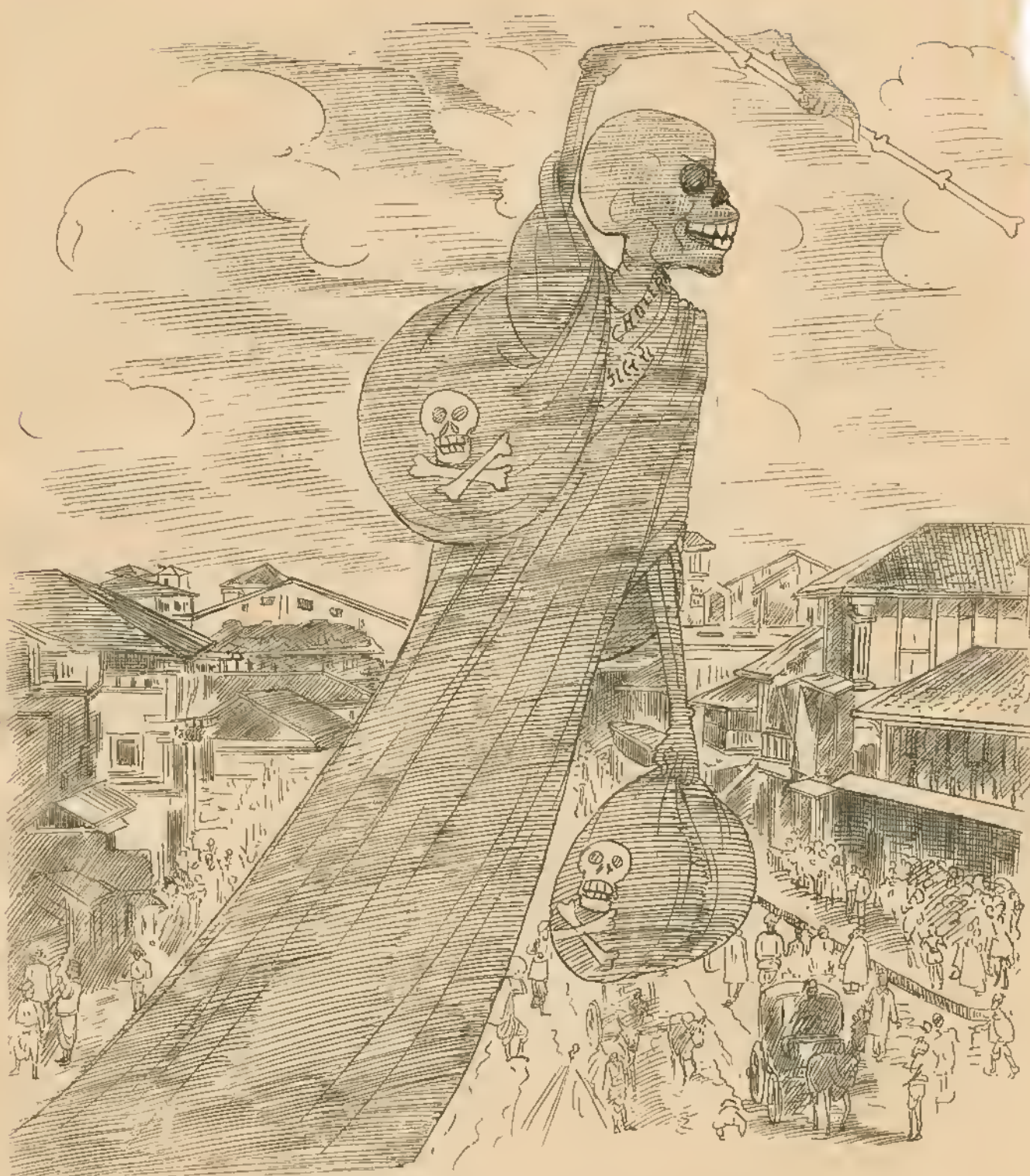

THE NIGHTMARE!

(That periodically disturbs the calm repose of the "aggressive Imperialist" of England.)

[General Kuropatkin has enough work on his hands for the present, and no one in England or India will be uneasy in the slightest degree over the publication of his plan for the invasion of India. * * * * * Sensational disclosures of Russian plans and designs, whether well or ill founded, might be a tall bid for journalistic popularity. But they will, we are afraid, be a costly, if not a ruinous pastime for this country, when the aggressive Imperialists and the progressive militarists seem now to be so much in the ascendant in England and elsewhere.—*The Gujarati*.]

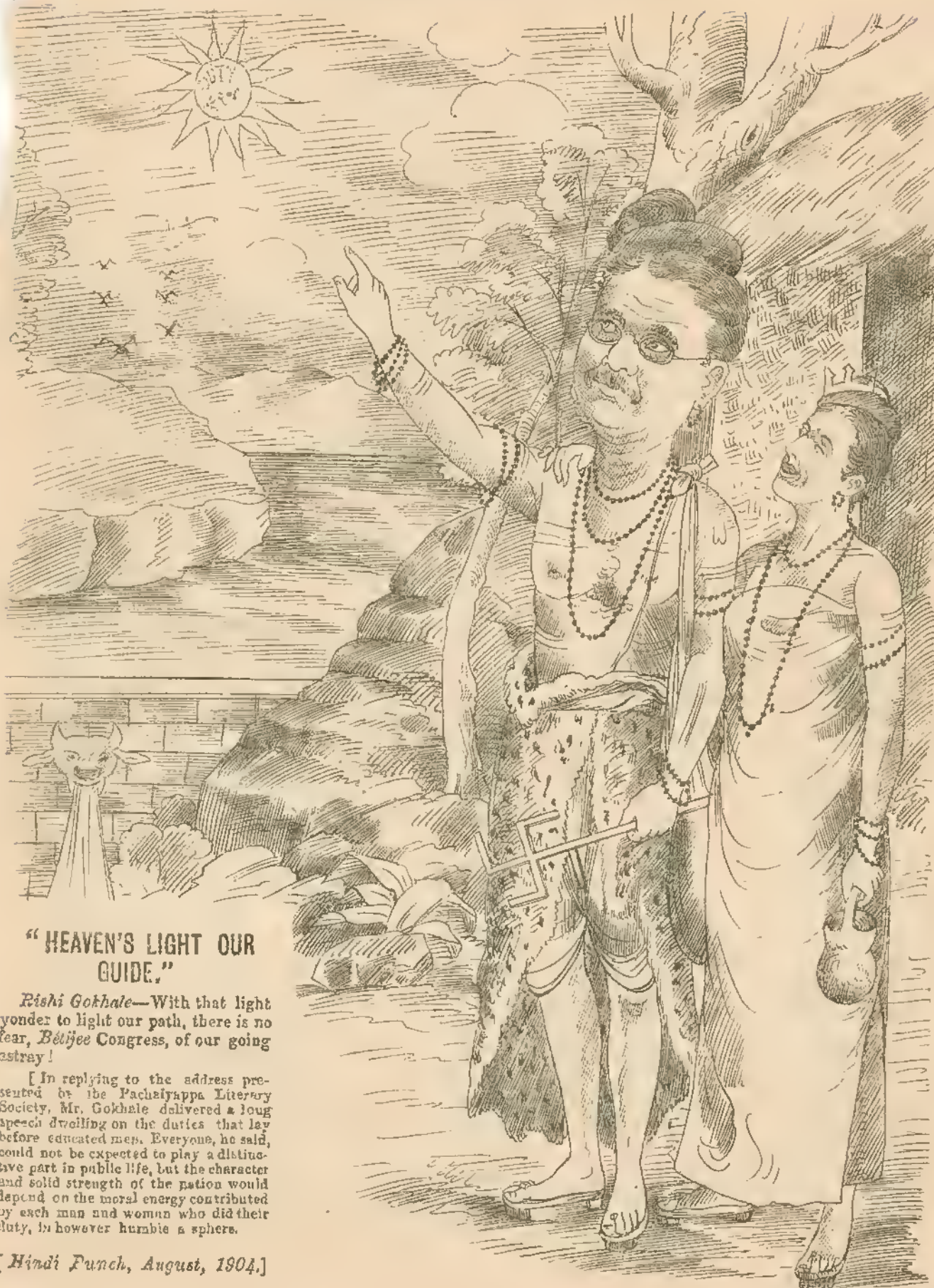
[*Hindi Punch*, July, 1904.]

A PILGRIM FROM PANDHARPUR.

[Pilgrims from the Pandharpur Fair have imported cholera into Bombay.]

[*Hindi Punch*, August, 1904.]

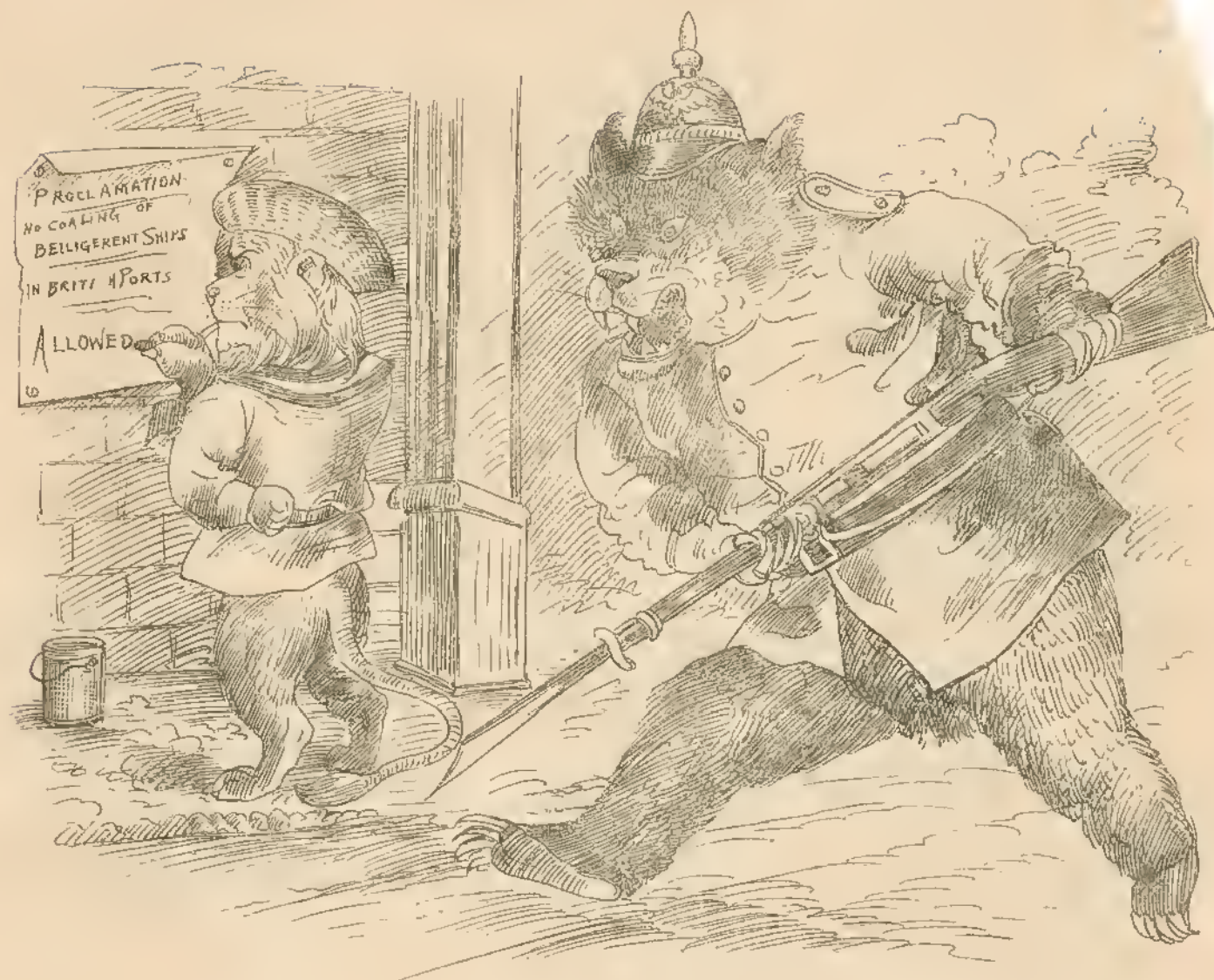

"HEAVEN'S LIGHT OUR GUIDE."

Rishi Gokhale—With that light yonder to light our path, there is no fear, *Betijee* Congress, of our going astray!

[In replying to the address presented by the Pachaiyappa Literary Society, Mr. Gokhale delivered a long speech dwelling on the duties that lay before educated men. Everyone, he said, could not be expected to play a distinctive part in public life, but the character and solid strength of the nation would depend on the moral energy contributed by each man and woman who did their duty, in however humble a sphere.]

[*Hindi Punch*, August, 1904.]

BRUIN THE PIRATE

The Pirate—What! He won't let me coal at his ports? Monstrous! And he won't let me pirate his ships! Aha! What hostility! What enmity!

[London, Aug. 23—A Proclamation has been issued at Malta forbidding the coaling of belligerent ships proceeding to the seat of war or anywhere on the line of route with the object of intercepting neutral ships on suspicion of carrying contraband. The *Times* understands that it will be issued in all British dependencies.—London, Aug. 24—There is much dissatisfaction at St. Petersburg over the Malta Proclamation regarding coaling. The *Novoye Vremya* describes it as an act of hostility to Russia, since it cannot possibly affect Japan.]

[*Hindi Punch*, August, 1904.]

GENERAL STRIPES OF BENGAL AND THE LHASSA BEAUTY.

General Stripes—No, no, you don't get away from me like this! I must have a few locks (laks) as a souvenir!

[The Tibetans state that the amount of indemnity asked from them is beyond the resources of the country. But Colonel Younghusband insists upon its payment.]

[Hindi Punch, September, 1904.]

WHICH?

The Czar has had his wish gratified. The long-expected heir to the Throne has come. By the side of its cradle are two figures on which the Illustrious Stranger looks undisturbedly. Which of the two will be its foster-mother, which one claim it as her own?

[Hindi Punch, September, 1904.]

A TUG AND A PULL.

South African Indian—This way, if you please, Mr. Leo. *S. A. White*—No—o—o—o! Just come up to me, will you? *Leo*—(Aside)—A plague on both of ye! I can't please the black and the white at once! Between the two; I really don't know which way to go. H'm! In the end, I'm afraid, the white will win.

[An important Blue Book relating to the Indian Question in South Africa is issued in England. From its pages we find that the British Government quietly assented to the rigid immigration law proposed in respect of new-comers from India and the segregation of those who could not fulfil certain tests.]

[*Hindi Punch*, September, 1904.]

WHICH?

The Czar has had his wish gratified. The long-expected heir to the Throne has come. By the side of its cradle are two figures on which the Illustrious Stranger looks undisturbedly. Which of the two will be its foster-mother, which one claim it as her own?

[Hindi Punch, September, 1904.]

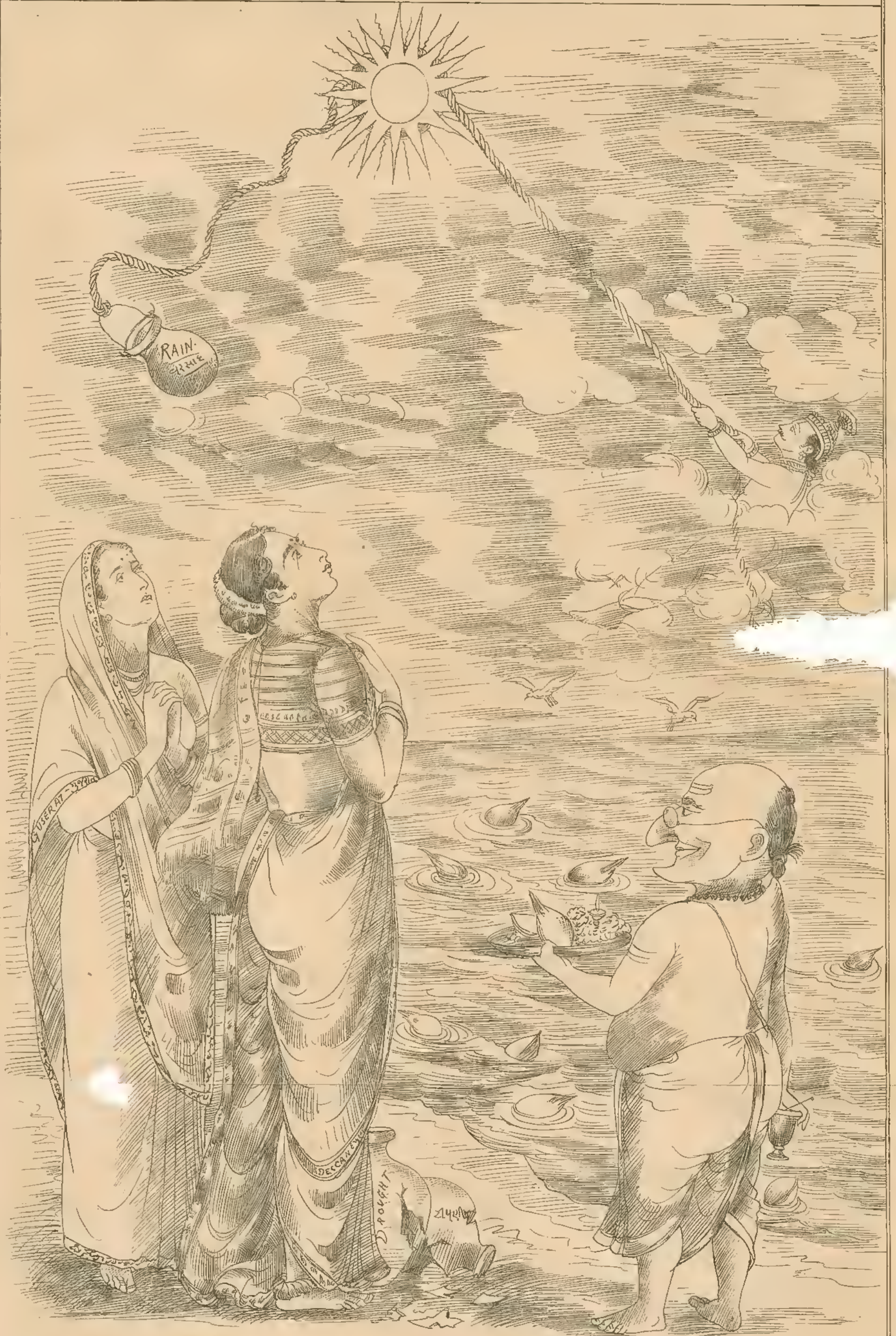

A TUG AND A PULL.

South African Indian—This way, if you please, Mr. Leo. *S. A. White*—No—o—o—o! Just come up to me, will you? *Leo*—(Aside)—A plague on both of ye! I can't please the black and the white at once! Between the two; I really don't know which way to go. H'm! In the end, I'm afraid, the white will win.

[An important Blue Book relating to the Indian Question in South Africa is issued in England. From its pages we find that the British Government quietly assented to the rigid immigration law proposed in respect of new-comers from India and the segregation of those who could not fulfil certain tests.]

[*Hindi Punch*, September, 1904.]

THE COCONUT FAIR: INDIA, 25TH AUGUST, 1904.

Hindi Punch—Hail, mighty Ocean! Be propitious! Give freely of thy bounty, and save thy afflicted suppliants!

[*Hindi Punch*, August, 1904.]

THE TIBETAN "KATA" FOR GENERAL STRIPES OF BENGAL.

LHASSA, Sept. 7:—"The formal treaty was signed today in the Po-Tala, in the Dalai Lama's apartments."

[In Tibet a "Kata," or the scarf of love and friendship, is a long piece of thin silken gauze, the ends of which are cut into a fringe. The high Lamas sell them to devotees, and one or more of these scarves is presented to those who leave a satisfactory oblation after visiting a lamasary and temple.—From "In the Forbidden Land."]]

[Hindi Punch, September, 1904.]

THE TIBETAN DONKEY.

Docile now as a lamb,
Allows all the burden to
be piled on his unmur-
muring back. His
kicking and biting days
are over.

[*Hindi Punch*,
Sept., 1904.]

THE VOICE OF PEACE.

Peace—Hold! Enough!

[The Japanese have beaten the Russians at Liaoyang, and have forced them to fall back on Mukden. In the battle fought at Liaoyang both the combatants have lost heavily, the total in killed and wounded being estimated variously from fifty thousand to one hundred thousand.]

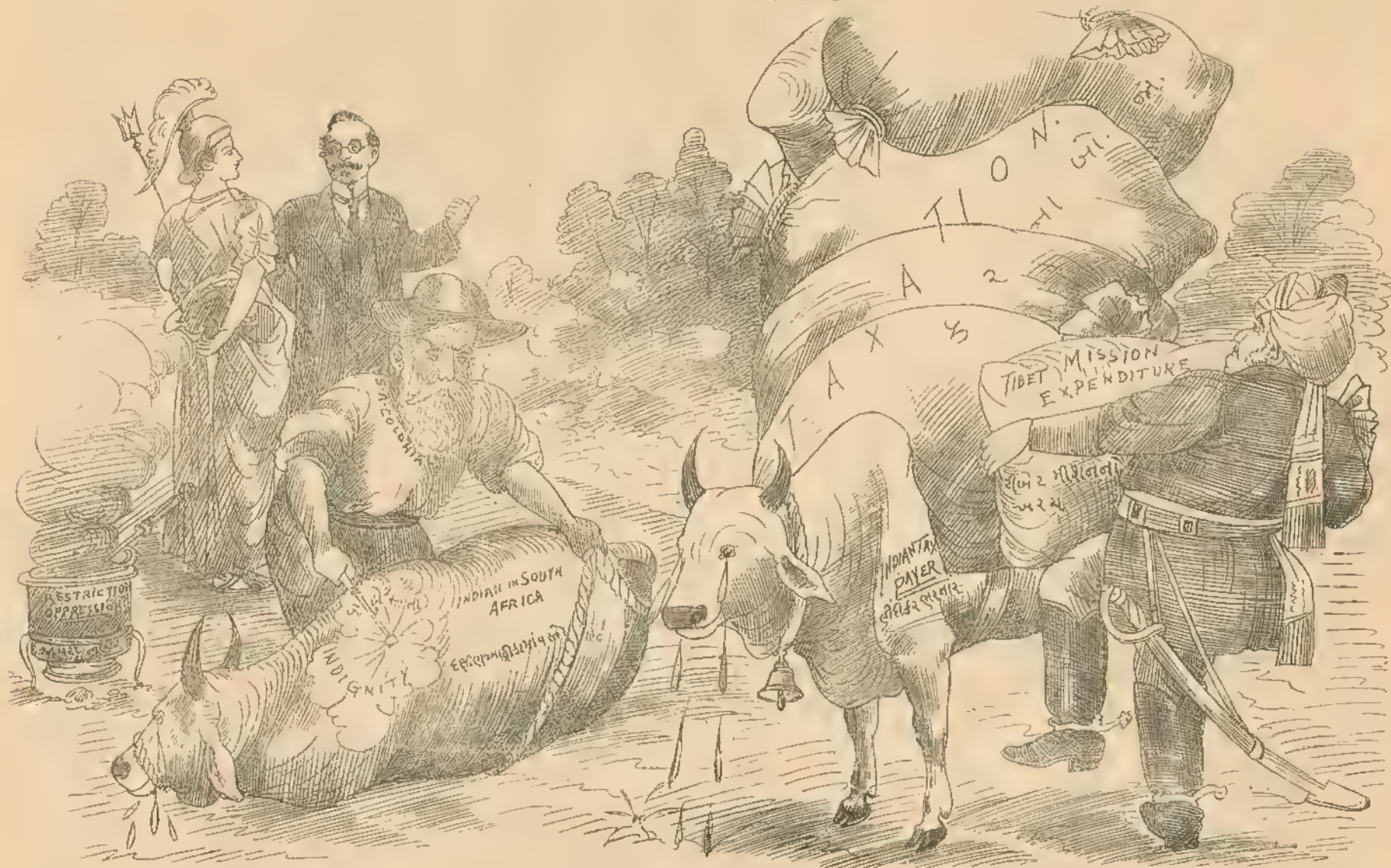
[*Hindi Punch*, Sept., 1904.]

A HAPPY NEW YEAR.

(A hearty exchange of the Parsee New Year Greetings between the two Grand Old Men of India.)

[*Hindi Punch*, Sept., 1904.]

THE PATIENT INDIAN BULLS.

Sir M. M. Bhowmagree—Now, madame, I ask if you call this humane treatment?

[Following Sir Henry Fowler, Mr. Chamberlain, and Sir Charles Dilke in the House of Commons discussion on the Colonial Office vote, Sir Muncherjee M. Bhowmagree said:—"Time after time, in spite of pledges which the right hon. gentleman had willingly given, determined attempts were made in South Africa, even with the countenance of the responsible administrators there, to oppress and tyrannise over British Indian subjects and trample under foot their feelings and rights." Sir Muncherjee also moved a resolution to the effect that the British Exchequer should pay a share in the Tibet Mission Expenditure.]

HOW HAPPY COULD I BE WITH—WITH—BY MYSELF!

LHASA'S LASS—O these tormentors! A plague on'em all!

[The terms of the Tibetan Treaty seem to have caused irritation in the Russian and Chinese official circles, who think that Tibet has now become a vassal of England.]

[*Hindi Punch*, Oct., 1904.]

PARENTAL REGARD.

Elephant—I expect it to agree with you, my dear! Take a full dose of it, and drink it to your heart's content, and mine, and let me hear you say that you're simply delighted with it!

[Arrangements for the despatch of a Mission to Kabul are being pushed forward actively at Simla. Mr. Louis Dane, the Secretary to the Government of India in the Foreign Department, is selected as head of the Mission, which will leave Peshawar about the 25th November and arrive at Kabul on the 10th December.]

[Hindi Punch, Oct., 1904.]

OUT OF TEMPER!

Jack Tar Leo—No mincing of matters this time, sir! Ample apology, full compensation, and no stamping on my tail in future!

[The Baltic Fleet, on its way to the Japanese Waters, fired on British trawlers in the North Sea, injuring and killing several of them. The event has caused immense sensation in England, and Lord Lansdowne, the Foreign Minister, has demanded of Russia due apologies and compensation for the sufferers and a prompt enquiry and punishment of the responsible parties.]

[*Hindi Punch*, Oct., 1904.]

DIVALI IN EXCELSIS!

"All the joy and merriment on earth to you, the dear,
beloved children of Mother Hind!"

[Hindi Punch, Nov., 1904.]

ADVANCE AGRICULTUREA!

[A DESIGN FOR THE COMING INDUSTRIAL AND AGRICULTURAL EXHIBITION.]

[The Committee of the Exhibition is glad to be able to announce that special efforts directed to the Agricultural Section have borne fruit and the section promises to be a complete success.]

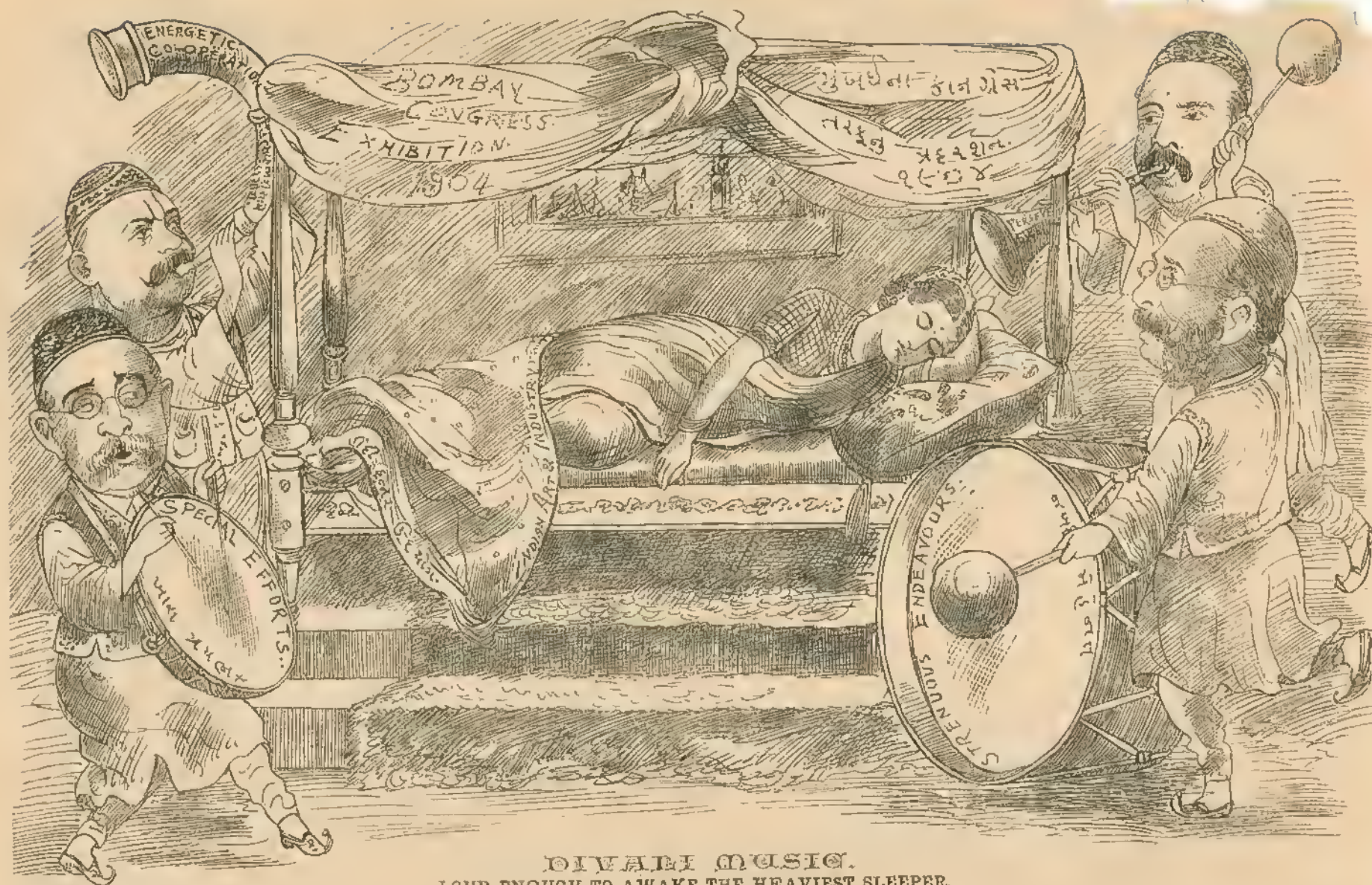
[Hindi Punch, Nov., 1904.]

THE PANIHARANS (WATER-MAIDS) AT THE WELL.

PANIHARAN CONGRESS—The well is deep, and we won't suffer from drought, that's certain!
 [Nearly Rs. 80,000 have been subscribed in the Bombay Presidency for the Congress and Exhibition Funds, and more are expected.]

[Hindi Punch, Nov., 1904.]

DIVALI MUSIC.
LOUD ENOUGH TO AWAKE THE HEAVIEST SLEEPER.

[THE Committee of the Bombay Industrial and Agricultural Exhibition state that further satisfactory progress has been made in every direction, since the publication of their first progress report about a month ago. Applications for permission to exhibit have been received in very large numbers and more are pouring in. Thanks to the co-operation of friends and the strenuous endeavours of Committees and Sub-Committees in different parts of the country, particularly in the Madras Presidency, supplemented by the work of the Agents, specially sent out by the Committee, the Arts, Industries and the Manufactures of almost every part of India will be fairly represented.]

[*Hindi Punch*, Nov., 1904.]

THE MAHA MELA IN BOMBAY.

RISHI MAHRAJ PUNOHOBHA COLLECTING ALMS FOR THE COMING GRAND PILGRIMAGE TO THE SHRINE OF DEVI CONGRESS IN BOMBAY.

[In the Bombay Presidency Districts sums, even the smallest, are being collected for the coming session of the Indian National Congress and thus make the masses take a keen, personal interest in the great Indian political movement of the day.]

મુંબઈમાં મહામેલો.

કાનગ્રેસ દેવીનાં દેહરાંની આવતી મોટી જાત્રા માટે રૂપી મહારાજ પંચોળા રૂપાદાન એકઠું કરે છે.

[આવતાં હોંદી નેચનલ કાનગ્રેસ માટે મુંબઈ ઈશાકાના જુદા જુદા જગ્યાઓમાંથી નાનાનાં નાની રકમો વતીક એકઠી કરવામાં આવે છે, અને તેમ કરીને પળના મોટા જાત્રાને હોંદીની આ મહાન રાજદવારી હોલમાવમાં અંગત વાળ લેતા કરવાનો રસ્તો ઉઘાડવામાં આવે છે.]

[Hindi Punch, Dec., 1904.]

[હોંદી પંચ, ડીસેમ્બર, ૧૯૦૪.]

“હીંદી પંચ” માંના કારતુન્સની ગુજરાતી સમજ.

દો સ્તો(?)

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૧ જી.]

બુદ્ધન-કેમ દોસ્ત, શું કહેય, આપણે બંને સાથે સુલેહ થાંતીયું બોજન લધયે ?
જીવ-સેવક તઈયાર છે, દોસ્ત !

[રથીયા અને જોવાન વચ્ચે પહેલા વાંધાઓનો નીકાલ આવી ગયો છે, અને બંને વચ્ચે કોલકાર નક્કી થયા છે, એવી ખબર ન્યુ યોરક ખાતેથી મળી છે.]

[“ હીંદી પંચ, ” દીસેમબર, ૧૯૦૩.]

જાનવરો કેળવનાર મહાન ખેલાડી.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૨ જી.]

[તીબેટમાં ચુમચી ખીશ તરફ મોકલવામાં આવેલી ચઢાઈના સંબંધમાં “ ટાઈમ્સ ” પત્ર ટીકા કરતાં જણાવે છે કે, લોઈ ફરજન જેવી કરકી-દીવાળો એક મોટો સરકારી અમલદાર હીંદી સરહદ ઉપર કાંઈ પગલાં ભરવાની જરૂરયાત જોય છે ત્યારે વકી રાખી શકાય કે હીંગમંડ માંના ખીનજો નમદાર ટીકાકારો કરતાં એ બાબતમાં તે વધુ જાણુતો હોવો જોઈએ. ઉપજી પત્ર ઉમેરે છે કે આ ચઢાઈ જરૂર કરતાં જલદી મોકલવામાં આવેલી નહીં ગણાયે, તથા હવે જે કાંઈ પણ બને તે તીબેટનોએ બાર વરસ સુધી સુલેહને ભગતા કોલકારનું ઉલ્લંઘન કરવાનું તથા અંગ્રેજ મુલકમાં ચાકુ હુમલાઓ કરવાનું તથા સેવટે હીંદી સરકારને કરવામાં આવેલાં અપમાનનું પરોણામ ગણાવું જોઈએ. “ નેશનલ ઓપીનિયન ” નામનું એક જર્મન પત્ર સેટ પીટરસબરગ ખાતેથી મળેલો એક તારનો સંદેશો પ્રગટ કરે છે, જેમાં જણાવવામાં આવે છે કે તીબેટ રથયાના રક્ષણ હેતુ છે એણે જાહેરનામું બહાર પડતું અટકાવવા માટે આ ચઢાઈ તદ્દન કટોકટી વખતે ઉઠાવી કરવામાં આવી છે. તેમાં ઉમેરવામાં આવે છે કે સને ૧૮૭૮ પછી કાંઈ પણ વખતે નહીં પહેલાં એવો મજબુત ફરકો રથયન રાજદવારી બાજીને આ ચઢાઈથી ભાગ્યો છે.]

[“ હીંદી પંચ, ” દીસેમબર, ૧૯૦૩.]

ધરમ માતાઓ

અને તેઓનું માનીતું મનમોહન બાળ.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૩ જી.]

[“ હીંદી પંચ, ” જાનેવારી, ૧૯૦૪.]

કોનગ્રેસ બાઈના નવો હુવો.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૪ થું.]

હુનર ઉદયોગના પાણી વીના ટવલતાં તરણ્યાં લોકો માટે ખંધાવેલો અને નાંમદાર માઈસોરના મહારાજાએ ધટતી કીયા સાથે ખોલ્લો મેલેલો.

[“ હીંદી પંચ, ” જાનેવારી, ૧૯૦૪.]

મુઝઝીમ બેગમ સાહીબા આગળ ચાલતું મીઠું મધુર ગાણું.

[જીઓ ચીત્ર, પાનું ૫ સું.]

મેહોમેદન કેળવણી કૌનફરન્સ: સુંબઈ, સોમ, મંગળ, બુધ, શુક્ર, અને શુક્ર, તા. ૨૮, ૨૯, ૩૦ અને ૩૧ મી ડીસેમ્બર ૧૯૦૩, અને તા. ૧ લી જાનેવારી ૧૯૦૪.

[“ હિંદી પંચ, ” જાનેવારી, ૧૯૦૪.]

એક્સપથી આપણે સાથે ઉભા રહીશું; કુસંપથી આપણે તુટી પડીશું.

[જીઓ ચીત્ર, પાનું ૬ સું.]

[“ મને જણાવવાની ભાળેજ નરે છે કે આ થોડા દેશમાં વસતી બંને થોડી કામો મોહોમેદના અને હિંદુઓ સાથે જોડાઈને એ ખલાસથી અને સામાન્ય કામ માટે કામ કરવાને તઈયાર નહી થાય ત્યાં સુધી સુધારા વધારામાં વળી આગમ વધારા કરવો બની શકે એ મ નથી. હું તમને આ ઇલાકાના સંબંધમાં ખાતરો આપું છું કે અહીંની બંને કામો વચેનો એખલાસ ઈચછોયે તેવો સારો છે, અને દરેક દેશાબીમાની નરની ફરજ છે કે ‘ એક્સપથી આપણે ઉભા રહીશું; પણ કુસંપથી તુટી પડીશું ’ એ કહેવતનું હમેશાં યાદ રાખવી. ” -મદ્રાસ ખાતે મળેલી કાનગ્રેસની આયકાર દેનારી કમાડીના પ્રમુખ દાખલ આનરેબલ મી. સર્જન્ટ મહમુદ બાહાદુરે આપેલું બાવણું.]

[“ હિંદી પંચ, ” જાનેવારી, ૧૯૦૪.]

માગવા આવી ભાખરી ત્યારે મળ્યો પથર !

[જીઓ ચીત્ર, પાનું ૭ સું.]

[“ મને બધાં બાગે છે કે સરકારની કેળવણી સંબંધી રાજનીતીની સામેના આપણા પાકારને યુનીવરસીટીના બંધારણ સાથે આપણે પાકાર ઉઠાવતા હોઈએ એમ જણવાની નામદાર વાઈસરાયે ભુલ કરી છે. મેં બનાવ્યું છે તેમ એ બંધારણ પ્રત્યે તે આ ઇલાકાના સરવથી ઈંચો અમુક વધારાના સતવાળાઓએ પોતાની મજબુત પક્ષદર્શી બદલે કરી છે. તેટલા માટે આપણે માગેલી રોટ્સોને બદલે પથર આ પવામાં આવે અને તે આપણે ગળો નહી શકે ત્યારે આપણને અપશબ્દો કહેવામાં આવે, તે વેહેવાર કે તરકશાએ અનુસરતું કામ નહી ગણાય. ” -સુંબઈ યુનીવરસીટી સેનેટ આગમ આનરેબલ મી. મેફેતાએ યુનીવરસીટીએ લગતા બરડાના સંબંધમાં આપેલું બાવણું.]

[“ હિંદી પંચ, ” જાનેવારી, ૧૯૦૪.]

સુલેહ ?

[જીઓ ચીત્ર, પાનું ૮ સું.]

ડોક્ટર વર્લ્ડ—તમને ઘણીજ સખત તાપ ચલડીય, ખાનું. આએ હમણાની રૂતુજ ઘણી ખરાબ છે: તોફાન થયા કરે છે, વાદળો ચલડી આવે છે, અને પુરવ તરકથી પવનના ઘણાજ સપાટા ને ઝપાટા ચાલ્યા કરે છે: તેની એ બધી મોહકાન છે. પણ હું આશા રાખું છું કે, વાદળો વીખેરાઈ ગીયાં કે બધી તમારો તાપ ઉતરી જશે, ને દરદમાં ઠંધ ગંભીર વધારો નહી થશે !

[રશીયા અને જપાન વચ્ચેના મામલાને બીધે હનયાની પ્રજાઓ વચ્ચે ઘણી બેચેનીની લાગણી જોવામાં આવે છે.]

[“ હિંદી પંચ, ” જાનેવારી, ૧૯૦૪.]

પંડીતા કૌન્ગ્રેસના આશ્રમમાં !

[જીઓ ચીત્ર, પાનું ૯-૧૦ સું.]

એંગલોસમી હિંદી નેશનલ કૌન્ગ્રેસ: મદ્રાસ, તા. ૨૮, ૨૯, અને ૩૦ મી ડીસેમ્બર, ૧૯૦૩.

હિંદી પંચ—અહો પંડીતા, અમોને જાણ કર ! અમોને ખબરદાર કર ! અમારી આશાઓ અને ઉમેદો, અમારી હાજતો અને માંગણીઓ, અને અમારાં કામો અને ફરજો વીધે અમોને સંપુરણ માહીતગાર બનાવ !

[સારવજનીક સભા તરફના એક માનપત્રના સંબંધમાં મી. ગોખલેએ એકવાર મી. રાનાદેને પુછ્યું હતું કે, “ સરકાર જ્યારે આ ઘણી અરજીઓના જવાબમાં એટલુંજ જણાવે છે કે તેમાંની બીના તેણે નોંધી લીધી છે, ત્યારે આટલો બધો મહેનત લઈ અરજીઓ તઈયાર કરી મોકલવામાં કાલ શો ? ” મી. રાનાદેએ જવાબ વાટ્યો : “ આપણા દેશના ઈતિહાસમાં આપણી સ્થિતિ થું છે તેનો ખીઆમ ત

મો નથી કરતા. એ અરજી નામને ખાતેર સરકારને કર્યે છીયે; ખરેખર તો તે આપણે આપણા લોકો જોગ તે કર્યે છીયે, જેથી આખરેમાં કેમ વીચાર કરવે. તે તેઓ શીખે. ખીજા કાંઈ પણ પરીણામની આશા રાખ્યા વીના એ કામ ઘણું વરસો યુધી કરવું જોઈએ. એ જાતની રાજદવારી હીલચાલ આ દેશને માટે નવી છે. વળી આપણે જે કહ્યે તેની નાંધ સરકાર લે તે પણ બનીમત છે.”

[“હીંદી પંચ,” દીસેમ્બર, ૧૯૦૩.]

જલસા-એ-એલમમાં મીસ સુસી સોરાબજીનો સુંદર સીતાર.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૧૧ સુ.]

શમસ-ઉલ-એલમા પંચ-ઉદ-ઉલા કલમ જંગ બહાદુર-મહોત અછે સીતાર હય ! આપ પાતુ ઓઠર આપકી દુસરી બહીનો હર દઈ હમારે સુઝલીમ ખીરાદરોકુ અએસા ગાના સુનાનેકી તકલીફ ઉઠાવોજે, તો આપકી બરી મહેરબાની હાઈગીજી !

[“ ગમે જોવા શયાણા કુતરાને એક હરફ પણ શીખવી શકાય નહીં જ્યારે એક નહાના બાળકને સડસડાટ વાંચો જતાં સહેલાઈથી શીખવી શકાય; અને તોપણ આપણને દલગીરી સાથે જોઈ પડે છે કે હીંદી મંચ કારની મહોમેદન વસ્તીમાંથી માત્ર ચાર હજાર મહોમેદન બાળાઓ શાળાઓમાં ભણતા જાય છે. મહોમેદન સ્ત્રીઓને અજ્ઞાનપણાના અંધકારમાં સમરવા રહી ધનશાનને બદલે કિતરતી પેરાશના પ્રાણીઓ માફક તેમની સાથે વસ્ત્રવામાં આવે તે ઘણું શરમ ભર્યું છે. આવી જાતની વસ્ત્રાણુંક સુધારાના કામમાં એક મોટી નડતળ જોવી છે, અને તેને હાંમેજ પક્ષીમ તરફની પ્રજાઓ પુરવ તરફની કીલસુકી. પુરવ તરફના એલમા અને તેમની યુનીવર્સિટીઓ અને કોલેજો તરફ ખર્ચ કહ્યે તો વાજખી રાહો તીરસ્કારથી જીવે છે. હીંદી યુનીવર્સિટીઓને દરેક ગ્રેજ્યુએટ કેળવણીનો ફેલાવો કરવાને બંબીર સોજાઈથી બંધાયેલો છે અને પોતાની સ્ત્રીઓને તે જો અલગ રાખે તે પોતાની યુનીવર્સિટીને ઠેણે દગો દીધેલો કહેવાય. માટે ગ્રેજ્યુએટ એ પોતાના વખત અને જમાનાને બરની ફરજો અને જોખમગારીઓ અંધ કરવાને હીમતથી બાહેર પડવું જોઈએ. તેમની મફત હાલના જમાનાની સ્ત્રીઓ આવતા જમાનામાં હમેશગીની બબમાં ગીરફતાર થશે, અને તેઓની હાલત સુધારવા માટે કાંઈ પણ નહીં કરનારો આ સ્વાતચ્ચાલાને શું મોહવું દેખાડશે. ”—સુબર્ષ ખાતે મળેલી મહોમેદન ગ્રેજ્યુએશનલ કોનફરન્સ હજુર મહોમેદન સ્ત્રી કેળવણી વીધે મીસ સુસી સોરાબજી એ વાંચેલો નીબંધ.]

[“હીંદી પંચ,” જાનેવારી, ૧૯૦૪.]

હીંદુ સંસાર સુધારાની ઉદયોગી મધમાખ-ચોખા ચુંટવા બેઠેલી બાઈ સુધારક.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૧૨ સુ.]

હીંદી સંસાર સુધારા સમાજનો ૧૭ મો વારસીક મેળાવડો: મદ્રાસ, તાં ૩૧ મી દીસેમ્બર, ૧૯૦૩.

[સંસાર સુધારા માટેના હીંદી સોશીયલ કન્ફરન્સને વારસીક મેળાવડો ગઈ ૫૨મ દીને મદ્રાસના એન્ડરસન હોલમાં કરવામાં આવ્યો હતો. રૂઠુ સુધી ગઈ હતી અને ઉભીગેટો અને તમાશગીરોથી આપણું હીવાનખાતું ચીકાર બન્યું હતું. રા. બા. કે. વીરેસલીંગામે એક ટુંક બાવણમાં ઉભીગેટોને આપકાર રહી કન્ફરન્સનું કામ શરૂ કર્યું હતું. તે બાદ કન્ફરન્સના પ્રમુખ આનરેબલ મીં. કે. વેનકટરાવે એક અસરકારક અને સુભાષીત બાવણ આપ્યું હતું. ખીજા બોલનારાઓમાં મુબલવાળા આનરેબલ મેથરસ લીકથીત, ગોકલદાસ કાકાનદાસ પારેખ, બાબ્બર અને કોલારકર ઉપરાંત ચાર હીંદુ બાતુઓ પણ હતા. પુનરવીવાહની તરફેણની દરખાસ્ત ઉમંગ સાથે પસાર કરવામાં આવી હતી, તથા ખીજા ઠરાવો પણ એકમતે થયા હતા. કામ ઘણું જ ફતેહમંદ નીવડ્યું હતું. કામ પુરું થતાં નામદાર જડજ મીં. ચંદાવરકરે એક સુભાષીત બાવણ આપ્યું હતું.]

[“હીંદી પંચ,” જાનેવારી, ૧૯૦૪.]

કુત્રા આગળ નવાલો.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૧૩ સુ.]

પ્રુધન-શું ? એટલાથી નહીં ધરાતો ? ખચીત, તુંખી જખરો ખાધરો દેખું ! પણ સારે હું કેવો સરસ કે જરાક જેટલાંમાં બસ ધરાઈજ જાઉંચ !

[જપાનને જે છુટ રશીયાએ મેલી છે તેને જપાન પુરતી વજીતું નથી, અને તેણે કોરીયા અને મંચુરીયાને જગતી પોતાની આગલી માગણીઓ પાછી રજી કીધી છે.]

[“હીંદી પંચ,” જાનેવારી, ૧૯૦૪.]

દ્રમ-દ્રમ-દ્રમ-દ્રમ-દ્રમ-દ્રમ ! દ્રમ ! દ્રમ ! દ્રમ !

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૧૪ સુ.]

જે ચાર ભલા ઇસ્લામી ખીરાદરો બદરુદ્દીન સાહેબ, આગાખાન સાહેબ, મોહસીન-ઉલ-મુલક સાહેબ, અને કાઝી કમીરુદ્દીન સાહેબની ભલી ચોકડીએ એસ્લામી જલસા-એ-એલમની ફતેહનો ડંકો વગાડ્યો છે, તે ખીરાદરોનાં નેક અને ભલાં કામ

તે મીયાં હિંદી પંચ તેમનો ડંકો વગાડે છે ! હુરરૈયૈયૈ ! ત્રણ વાર પીટ પીટ હુરરૈયૈયૈયૈ ! અલ્લા તઆલાની રહેમ બખ્શૈસ એ ભલા અને નેક એસ્લામીઓની મોહબતની મેહેનત ઉપર સદા વરસતી રહે, અને તેઓની મેહેનતનો નેક મ જોવાને તેઓ જીગ જીગ જીવે !

[“ હિંદી પંચ, ” જાનેવારી, ૧૯૦૪.]

હિંદ માતના ઘરમાંનાં એ તોફાની પોરીયાં.

[જીઓ ચીત્ર, પાનું ૧૫ મું.]

હિંદ-નખોડ જાય રે એ પોરીયાંઓ ! કેવા બરાડા પાડેય ! જાણે આપું ઘેર ગોધીયાડું કરી મુક્યું ! એ પોરીયાં આયા એ લોકને બરાબર મુંગાં રાખે તો સારું !

[વડી સરકારની ધારાસભા મધે દાખલ કરવામાં આવેલા ધારાના જે બે બેડા વીધે પ્રજામાં ભારે ખળભળાટ ચાલી રહ્યો છે તેમની વિરૂધ્ધ જાહેર પ્રજા તરફના દીકાનો વરસાદ વરસવો રોજનો આલુ છે. મુંબઈની પ્રેસીડેન્સી કે સોસીએટી હમણાંજ એ બે બેડાઓ વિરૂધ્ધ વડો સરકારને અરજી કરી પરવારી છે]

[“ હિંદી પંચ, ” જાનેવારી, ૧૯૦૪.]

સ લા મ ત !

[જીઓ ચીત્ર, પાનું ૧૬ મું.]

હિંદ-આવો સુકાની આપણને મળેલો છે, એટલે આપણું બારકસ સલામત હાથમાં છે, પંચ ડીયર !

[“ આનરેબલ મી૦ મેહેતા સાથે કેટલીકવાર આપણે મળતા થઈ નહીં શકતા, પણ આ તકરારના સંબંધમાં જે બાહુર આવ્યું છે, તે પછી વીશેષ કરીને એમ કહ્યા વીના નહીં ચાલતું કે કાનગ્રેસ હમણા હાલના મામલાની ખરી સ્થિતિથી વાકેફગાર અને તે બાબતમાં સત્તા સમાન ગણી શકાય એવા એમના જેવા એકજ પ્રતિષ્ઠિત ગ્રહસ્થની આગેવાની ધરાવે છે. મદ્રાસવાળી કાન્ગ્રેસ સદનંતર નીપજી નહીં ઉતરી તે માટેનું માન એમનેજ ઘટે છે. તેઓને બેશક વળર હ સભતું કાપ કરવાનું હતું, પણ મક્કમ કરાવયો જરૂરની માફક સુકાન તેઓએ પકડી રાખ્યું હતું, અને તોફાની અને ઢંગધડા વગરના દરયામાં કાન્ગ્રેસનાં બારકસને ઝાંકાવવાની સઘળી લુકસાનકારક તબવીબને મળ્યુત દલીલોનો અને હિંદી રાજદવારીઓ વચ્ચે ઘણીવાર જોવામાં નહીં આવતી એવી અજીત હિંમતનો કેટલીકવાર ઉપયોગ કરી તોડી નાખી હતી. ” -ટાઈમ્સ આફ ઈન્ડિયા.]

[“ હિંદી પંચ, ” જાનેવારી, ૧૯૦૪.]

એક જાનોજીગરની બંદગી.

[જીઓ ચીત્ર, પાનું ૧૭ મું.]

એસ્લામી કેળવણી, એસ્લામી સુધારા વધારાનો મુંબઈમાં સદાનો યાદગાર સ્તંભ.

માલવી પંચમીયાં—અલ્લા તઆલાકી રહેમસે, પાક પરવરદેગારકી મદદસે, એહી આલીસાન મકાન જાવેદાન લુલીક મુસ્તકીમ ખડે રહો !

[મુંબઈની અનજીમને એસ્લામ હાઈ સ્કુલમાં ભરવામાં આવેલા કેળવણી સંબંધી પ્રદરશનને લીધે હિંદી એસ્લામી કેળવણી કાનફર નસના દીવસોમાં એ સ્કુલ ઘણીજ એંચાણ કરનારી થઈ પડી હતી.]

[“ હિંદી પંચ, ” જાનેવારી, ૧૯૦૪.]

જેપાન માટે એક ઘણાજ બારીક સવાલ: કીયું રાખું ?

[જીઓ ચીત્ર, પાનું ૧૮ મું.]

[“ રશીયાએ જેપાનને તદ્દન એખબાસ બરેબી રીતે જવાબ વાળ્યો છે, અને કોરીયાની સ્વતંત્રતા અને અખંડપણું સ્વીકારીને તે રીતે કોરીયાન સવામનો ફરિયો કરવા, તથા મંચુરયા ઉપર ચીનની અમતનત તથા અખંડપણું સ્વીકારનારી યાદી બધાં રાજ્યો ઉપર ભખી એકલવા રશીયા તથા ર યજી છે. પણ જેપાન રશીયા અને જેપાન વચ્ચેના એક ખાસ ભખત મારફત બીજી બાબત નકી કરવા ઇચ્છે છે ” -રોઈટરનો તારનો સંદેશો, જાન, તા૦ ૨૧ મી જાનેવારી.]

[“ હિંદી પંચ, ” જાનેવારી, ૧૯૦૪.]

“કૌનકરન્સ”નો કીસ્તી—તોફાની હવામાં પણ પોતાનો રસ્તો કેવો સરસડાટ કાપો જાય છે.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૧૯-૨૦ સુ.]

કેમકે તેના નાખોદા બદરૂદીન સાહેબ જેવા બાહોશ માણસ છે, અને તેના વડા માલમ આગાખાન સાહેબ છે, તે સુકાની તરીકે મોહસીન-ઉલ-યુલક કામ બજાવે છે, અને તેના સરંગતુ કામ કાઝી કપીરૂદીન જેવા મેહેનતુ ખલાસી કરે છે.

[મેટ્રોમેટનો માટે એક અઘાહેદી યુનીવર્સીટી સ્થાપવાના સવાલ ઉપર મોટા મતફેર છતાં અને પરવાની કહીના સંબંધમાં છેલ્લેમેદન બાઈચો બહુજ સખત બાગણી ધરાવતા હોવા છતાં, એસ્લામી કેળવણી કાનકરનસતુ કામ તેના આગેવાનોની કુનેહ અને બાહેશીથી ક્ષેત્ર મંદી સાથે પાર પડ્યું છે.]

[“હીંદી પંચ,” જાનેવારી, ૧૯૦૪.]

આજસુ દુધાળી ભેંસ.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૨૧ સુ.]

ભેંસવાળો—જે એને આ બધું બવાડી દઈ શકું ને એ બધું જરવી નાખે તો,—તો—પછી કુધ તો એવું સરસ આપે,—એવું સરસ આપે—કે હોયને ખરું. તે પીતાંજ શરીરમાં કંઈવત ને તનદરોસ્તી વધ્યા વગર રહેજ નહીં. પણ—પણ—એ નખોડ ગેધને હું એ બધું બવાડી શકીશ કે?

[“તમે હજુર જે ઠરાવો લાવવામાં આવનાર છે તેમનો ખરડો તો તમારે વાંચવો હશે. હિંદના જુદા જુદા પ્રાંતોના પામતખતો ખાતે અને ત્રણ વખત ખુદ આ શહેરમાંજ મલી બરાયલી આગલી સોળ કૌનકરનસોએ એકમતે અથવા બહુ વધુ મતે પસાર કરેલા ઠરાવો સાથે એ ઠરાવો તમે સરખાવી જોશો તો જણાશે કે, જેનરમ સેક્રેટરી અને તેમના સલાહકારોએ સુધારાતુ પ્રેશમ બહુ દુનું કરી નાખ્યું છે, અને વૈષયોની સંખ્યા પચીસ ઉપરથી ઘટાડી અગચારની કરી છે. તેમ કરવામાં તેમને હેતુ જુદા જુદા બોલનારાઓને પુરતો વખત આપવા અને પ્રજાના જયાના લોકો ઉપર હાલની ખરાબી અને તે દુર કરવા માટે કરવા જોઈતા સુધારાઓની જરૂરયાત દેશી બાપણો આ બી ગંભીરાઈથી ઠસાવવાની તેમને સગવડ કરી આપવાની છે.”—મદ્રાસ ખાતે મળેલી સોશીઅલ કાનકરનસ હજુર આનરેબલ મીં. ડી. વે. ક ઠરાવે કરેલું બાપણ.]

[“હીંદી પંચ,” જાનેવારી, ૧૯૦૪.]

ગ્રાંડ ઈંદીયન સરકસમાં હીંદી હાથીનો ખેલ.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૨૨ સુ.]

જરાક હાથીનો પગ વધારે વાંકો થયો, જરા તે વધારે નીચાણમાં વળયો, જરા તેનાં પેટે ભોંયપર સુતેલાં ટીબેટન “યાક” ને વધારે દબાવ્યું, તો પછી જોઈ લેજો તમારો! શું ધારો છો વારં,—પછી “યાક” તું શું થશે?

[ટીબેટ ખાતે મેકલવામાં આવેલી ચહડાઈ સામે પ્રોટેસ્ટ કરવાને ઈંગ્લંડ ખાતે વેસ્તમીનસ્ટરમાં એક જાહેર સભા ગઈ તા. ૨૭ મી જાનેવારીએ ખળી હતી. જે વેળા પારલામેન્ટના બે ત્રણ સભામંદો, સર બીલીયમ વેલ્સરન, મીં. હાદાબાઈ નવરેજી અને સુલેહને ચાહનારા એ તથા ઈંગ્લંડ મધેના હીંદીઓ હાજર થયા હતા. તે વેળા ટીબેટ ખાતે મેકલવામાં આવેલી ચહડાઈને નાપસંદ કરવાનો ઠરાવ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.—રોઈટરનો તાર]

[“હીંદી પંચ,” જાનેવારી, ૧૯૦૪]

કલકત્તાના વાઈસરોયલ થીએટરમાં “હુમલેટ.”

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૨૩ સુ.]

હુમલેટ (લોર્ડ કર્ઝન) :—વખત ઘણો કફોડો છે :—અરે મારી કાંઈ કમખખતી લાગી કે હું આ બધી પીડામાં પડ્યો!

[જે કેટલાક મોટી અગતના સવાલો પ્રજા સનમુખ હમણા પડેલા છે, તે સવાલોના સંબંધમાં નામદાર વાઈસરોય લોર્ડ કર્ઝન ઉપર વીરૂધ્ધ ટીકાઓના બાણ છાપા તેમજ પ્રજા તરફથી હમણા પુષ્કળ છેડવામાં આવે છે.]

[“હીંદી પંચ,” ફેબ્રુવારી, ૧૯૦૪.]

સુલેહનું મોહોત—ગમગીનીમાં ગરક ડૉક્ટર વહર્ડ!

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૨૪ સુ.]

સઉથી છેલ્લા બયુલેટીનમાં ડૉક્ટર વહર્ડ જણાવે છે કે :—“સુલેહ મરણ પામી છે. બે મહીના કરતાં વધુ દીવસની માંદગી ભોગવી સોમવાર, તા. ૮ મી ફેબ્રુવારી ૧૯૦૪ ને દને તેણીએ પોતાનો છેલ્લો દમ ખેંચ્યો છે.”

[તા. ૭ મી ફેબ્રુવારીને દને જંગાને રશીયા સાથેના બધા રાજદવારી વેલુવાર તોડી નાખ્યા હતા, અને સેન્ટ પીટરસબર્ગ ખાતેના પોતાના એલચીને તેન રસાલ સહીત બોલાવી લેવા હતા. આ ઉપરથી રશીયાએ ટીકાઓ ખાતેના પોતાના એલચીને પોતાના રસાલ સાથે પુરતજ એ શેહેર છોડી આવવાનો હુકમ મીધો હતો.]

[“હીંદી પંચ,” ફેબ્રુવારી, ૧૯૦૪.]

૨

કોણ પર મોહીત ?

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૨૫ સુ.]

રસ—એઈ, એને મુંગો મુંગો તું છોડી દે! એ તો મારી ને મારી ને બસ મારીજ છે!

હીંદી જાન જુલ—તે તો જોવાતું છે! એ કોણની છે તે તો જોવાતુંજ છે!

[ટીપ્પણ ખાતે મોકલવામાં આવેલી ચહુડાઈના સંબંધમાં રશયનો શો વીચાર ધરાવે છે તેને લખતો જોનાસો ખાદેર મેલતાં લંડન મ ઘેના રશીયન એલચી કાઉંટ બેકનડોરકે જણાવયું હતું કે, ટીપ્પણ ખાતેની ચાલતી આવેલી રશીયની સેજ પછી ખલલ કરવામાં આવશે તો એશીયામાં ખીજી તરફ પોતાના લાભોની જાળવણી કરવાના ઉપાયો લેવાની રશયાને ફરજ પડશે. ચહુડાઈ સાથે ગયલું લશકર ટીપ્પણ ભ ચી આગલ વધયું કે કાઉંટ બેકનડોરકે પરદેશ ખાતાના પ્રધાન લે.ડ લેનસડાઈન ઉપર રશયાનો તે સામેનો મજબુત વાંધો મોકલો આપ યો હતો, જેના જવાબમાં તેણે જણાવયું હતું કે, પોતાના પડોશીઓના ઝુલક ઉપર ત્રાપ મારવાની રશીયા કદી આનાકાની કરતું નહી હો વા છતાં ટીપ્પણના સંબંધમાં આવા વાંધાઓ ઉઠાવવાને તે ખાદેર પડયું છે; એટ પ્રોટન ટીપ્પણના ઝુલક ઉપર ચહુડાઈ મોકલાવે તે સામે ફરયાદ કરવાનો રશયન સરકારને જો હક હોય તો પછી મનચુરચા, તુરકસતાન અને હરાનમાં રશયાએ પ્રીધલા પગપેસારા માટે એટ પ્રોટન ફેરલી સ ખત બાધામાં ફરયાદ કરવાનો હક ધરાવે ?]

[“ હીંદી પંચ, ” ફેબ્રુવારી, ૧૯૦૪.]

રસો—જેપાનીસ કુસ્તી.

(જેપાનના કોસ્ટા પર જોવામાં આ વેલી.)

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૨૬ સુ.]

કોણ જીતશે વાર ?

[તા. ૮ મી ફેબ્રુવારી ૧૯૦૪ ને દને રશીયા અને જેપાન વચ્ચે લડાઈ ફાટી નીકળી છે.]

[“ હીંદી પંચ, ” ફેબ્રુવારી, ૧૯૦૪.]

“ ગરીબ નાચારપર દયા કરો ! ગરીબ નાચાર જોપને મદદ કરો ! ”

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૨૭ સુ.]

“ જો કમનસીબોએ પોતાના પાલનકરતાઓને હાલની ખુનખાર લડાઈમાં જોડ્યા છે, તે કમનસીબોના કુખમાં, આ સખી ખાઈ, તું સહાય થા! તે નાચારોનાં કુખ આછાં કરવામાં, આ ભલી મુખખાઈ, તારી તરફની નાની સરખી, સેહેજ સહાજ મદદ વટી કે ઘણીજ, ઘણીજ કીમતી થઈ પડશે! હું દયાને નામે, માણસાઈને નામે, તારી આગલ હાથ આણું છું, અને એક પુનવંતા, ૫ વીત કામમાં તારા સખી દસ્તને લંબાવવાની અરજ ગુમારું છું! મને પુર ઉમેદ છે, એ ખાઈ, કે મારી એ અરજ તરફ તારા કા ન કદીખી તું બંધ રાખશે નહી, કદીખી મારી અરજ સાંભળયા વગર તું મુંગી બેસશે નહીં, પણ તારા સખી નામ અને કીરતીને છાજવોજ તું મને ધીરજ અને દીલાસા ભર્યો જવાબ વાળશે ! ”

[મુંખાઈ મધે વસ્તા જેપાનીસોની મંડળીએ હાલની લડાઈથી નાચાર થઈ ગયલાં કમનસીબ કુટુંબોને મદદ કરવા માટે મુંજઈની પ્રજાને અરજ કીધી છે.]

[“ હીંદી પંચ, ” ફેબ્રુવારી, ૧૯૦૪.]

ઈંગ્લીયન સરકસ અને મીનેઝરીમાં.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૨૮ સુ.]

રીંગ માસ્ટર સીનોર કરગેનો—ચાલ ચલાવ, ગમ્પડાવ ! ઉભો થાનો રેહ્ય ? ખીહ્ય થાનો ? ખખડેય થાનો ? ફફડેય થાનો ? મુંગો મુંગો ગમ્પડાવ ! જો આજે ચાણુક, ને ગમ્પડાવ, જોઈ !

[કરનલ ચંગદસખંડનાં વડપણ હેઠળ લાહસા ખાતે મોકલવામાં આવેલાં ટીપ્પણ મીથનની મજબુતીથી સામે થવાનાં ચીન્હો ટીપ્પણને દેખાવા લાગ્યા જે, અને જડાઈ જામતાં મીથનનાં સેવટને અરચ જહુ વધી જઈ ખાપડા ગરીબડા હીંદી ઠર ભરનાર ઉપરને બોલે ખહુ બા રે બનાવો મેળશે એવી ચીંતા રાખવામાં આવે છે. આમની સલા હજુર ૦૪ તા. ૪ થી ફેબ્રુવારીને દીને બાપણ કરતાં હીંદુસ્તાન ખાતાના પ્રધાન મી. ઓડ્રીકે ચહુડાઈનો સઘળો અરચ એકલાં હીંદને માથેજ નાખવામાં આવશે એમ જણાવયું હતું. તે પાછમનો અત્યાર સુધીનો અરચ ૧,૦૮,૪૦૦ પાઉંડ જેટલો અહસ્ટવામાં આવ્યો છે, પણ નક્કી અરચ તે અહસ્ટાની ઘણું કરીને ઉપર જશે.]

[“ હીંદી પંચ, ” ફેબ્રુવારી, ૧૯૦૪.]

સુખધની આર્ટ સ્કુલમાં.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૨૯ સુ.]

પંચીમીયા-જરા વધારે ઉઘટ ઉમંગ પકડ, મીયાં લેમીંગટન, અને પછી જો કે તું કેલું સારું કામ કરી દેખાડે છે તે !

[સર જ. જી. સ્કુલ ઓફ આર્ટના વારસીક ઇનામના મેળાવડામાં નામદાર ગવરનર લારડ લેમીંગટન પ્રમુખસ્થાને બીરાજ્યા હતા. તે ઓ નામદારે બાધણ કરતાં પશ્ચીમ હીંદુસ્તાનના પડી ભાગેલા હાથના હુનરકામને આર્ટ સ્કુલ ખીલવવાની જો કોશિશ કરે છે તે તરફ ધ્યાન દીક્ષા દેખાડી હતી.]

[“ હીંદી પંચ, ” ફેબ્રુવારી, ૧૯૦૪.]

કરમાઈ ગયલું ઝાડ.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૩૦ સુ.]

તીલોનાં એક ટોળાંએ સુવાકાત આપ્યા પછી વાઈસરીગઢ લોકપ્રીયતાનાં ઝાડની દેખાટી હાલત.

[“ હીંદી પંચ, ” ફેબ્રુવારી, ૧૯૦૪.]

રંગરાગમાં ખરેડા !

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૩૦ સુ.]

હીંદી પંચ-હીંદી મહાપતભરી મુખારકબાદી અને ભલી ઇચ્છાઓનો આ હદીઓ, પ્રીન્સ ફેલ્ડર્સીંગરાવ, તમે નામદાર અને તમારી પ્રીય પત્ની માટે તમારી હજુર ધરતાં આજના શુભ દીવસે મારી એટલોજ અંતરની પ્રાર્થના છે કે, તમારા નામવર પીતાનાં રૂડાં પગલે સદા તમે ચાલજો !

[વડોદરાના ગાદીવારસ પ્રીન્સ ફેલ્ડર્સીંગરાવનાં જગન શરવાર, તા. ૪ થી ફેબ્રુવારીને હીને સતારામાં આવેલા ફલતનવાલા સરદાર શ્રી મંત મુદાછરાવ નાયક નીમબાસકરની પુત્રી રાજકુંવરી રઘુમાઈ વેરે કરવામાં આવ્યાં હતાં.]

[“ હીંદી પંચ, ” ફેબ્રુવારી, ૧૯૦૪.]

“ લોહીની નીખ ને આતશનો માર ! ”

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૩૧ સુ.]

(જોવાન તરફ ઉઠી જતાં બે માથાંના ગરૂં પોતા માટે નક્કી કરેલો મુદ્રાલેખ.)

[રશીયાના શેહેનશાહે એક બહેનશાહ કહાડી તેમાં જોવાન સામે કડવા શબ્દો વાપર્યા છે, અને જણાવ્યું છે કે રશીયાના દરબાર અને બળને માન ભરેલા યદ્ પડે તેવા કટકા જગાવવા માટે જોકે ઘણા વખત જોઈશે, પણ જોવાને કીધેલી દગલ માણ અને આપેલા ખીલ વાટના કારણે હજી પણ સો ગણા બહલો મેળવી શકશે.]

[“ હીંદી પંચ, ” ફેબ્રુવારી, ૧૯૦૪.]

માછીમારે પકડેલી મછી.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૩૨ સુ.]

કોલી કરઝો-કેમ, કેવી સરસ મછી છે ?

કોલણુ કેલવણી-જરા કોહેલી ને વાસ ભારતી લાગે છે ! ખરું કેની !

[યુનીવર્સીટીસ ખીલ ઉપરનો સીલેક્ટ કમીટીનો રીપોર્ટ ગર્ષ પરમ દને વડી ધારાસભા હજુર રજુ કરવામાં આવ્યો છે, અને હવે ચાર અડવાડયામાં એ ખીલ ધારાસભામાં પસાર કરવા માટે લાવવામાં આવશે. આ રીપોર્ટ લખાણ છે, અને તેની સામે આનરેબલ ડાક્ટર અસુ તોશ સુકરજી અને આનરેબલ મી. ગોખલેએ જુદી મીનીટો કીધી છે, વળી કમીટીપરના ત્રણ સરકારી મેમબરો મી. રાવે, સર દેનઝીસ ઇમે ટસન અને મી. પેદસરે પણ જુદી નોંધ કીધી છે, કેમકે એનસેમર તરફથી સેનેટમાં નેમવામાં આવનારા ગ્રહસ્થોમાંના અરઘા અરધ ભાગ કા લેજોના પ્રોફેસરોને નેમવાને લગતી બાબત ઉપર કમીટીમાં તેઓની બીરૂપ વધુ મત પડ્યાં હતાં.]

[“ હીંદી પંચ, ” ફેબ્રુવારી, ૧૯૦૪.]

હેરત ! જખરી હેરત !

[જીઆ ચીત્ર, પાનું ૩૩ સું.]

હેરત ! જખરી હેરત ! કેવી અજબ શક્તી, અજબ બળ ! એકી વેળાએ આટલાં બધાંને ભાર ખભાં પર ઉંચકવાનું અને આટલાં બધાંને ટેકાવવાનું આ કેવું જોર !

[લોહી કર્ઝનના બે માનીતા કાયદા, બંગાલના ભાજલા કરવાનો સવલ, અને ટીબેટ મીથનને લગતી બાબતો, દરરોજ સરકાર સામે સખત ટીકા કરવાનો ધોરણ ખાસ કરીને બંગાળી છાપાને પુરો પાડે છે.]

[“ હીંદી પંચ, ” ફેબ્રુઆરી, ૧૯૦૪.]

લહાસા ખાતે જતો એલચી.

[જીઆ ચીત્ર, પાનું ૩૪ સું.]

ટીબેટન થાક-એધ, પાછો ફર, પાછલ હક ! હું તુંને આગળ વધવા દેવાનો નહીં. પણ તુંને અટકાવવાનો ને આડો પડવાનો !

[ટીબેટ મીથનના વડા કરનલ ચંગહસખંડ સાથે ટીબેટન બંધકરના એક સરદારને મુબાકાત થઈ હતી, જે વેળા તેણે કરનલ ચંગહસખંડ ને હીંદી સરહદ તરફ પછું કરવા જણાવ્યું હતું, નહીં તો ગંભીર મુશ્કેલી ઉભી થવાનો ભય દેખાડ્યો હતો. વળી તેને ઉમેર્યું હતું કે, ટીબેટનું પાયદંડ અને ઘોડેસ્વાર લશ્કર મીથનની સામે લડવાને આવ્યું છે. અને વધુ શીઘ્રતાથી અને લહાસાથી આવનાર છે. દારૂખીંચ ખાતે સમાનય રીતે એવું માનવામાં આવે છે કે, મારચ માસની અધવચમાં લડાઈનું કામ ધક્કું કરીને ચાલુ થશે.]

[“ હીંદી પંચ, ” ફેબ્રુઆરી, ૧૯૦૪.]

મસાલો કુટવા બેઠેલી બાઈઆ.

[જીઆ ચીત્ર, પાનું ૩૫ સું.]

બાઈ કરએના—દીવસો અને મહીનાઓ થયા મસાલો કુટવા કરે છું, ને હજી જોવો જોઈએ તેવો તઈયાર થતો નથી !

બાઈ લેમોંગટોનીયાના—તો લાવની હું જરા તુને કુટવામાં હાથ લાગી જઈ !

[સુંબઈ તથા કલકત્તા યુનીવર્સિટીઓના ચેનસેલરોએ તેમના ગયા વાર્ષિક મેળાવડાઓ મધે આપેલાં બાપજોના મોટા ભાગ, ઉંચકેલાં સંબંધમાં વડી ધારા સમા મધે ભાવવામાં આવેલા યુનીવર્સિટીસ બીલને વાજબી ઠરાવવા માટેના બચાવમાં રોકાયેલા હોતો આ બીલ આવતા શુકરવાર તા. ૧૮ મી મારચે વડી ધારાસભામાં રજુ કરવામાં આવશે, અને તે ઉપરની તકરાર બે દીવસ સુધી ચાલશે, એવી વડી રાખવામાં આવે છે.]

[“ હીંદી પંચ, ” મારચ, ૧૯૦૪.]

યુરોપાને ભડકાવનારો એક સ્વપનો.

[જીઆ ચીત્ર, પાનું ૩૬ સું.]

[જો હાલની રસો-જેપાનીઝ લડાઈમાં જપાન ફતેહમંદ ઉતરશે તો યુરોપને પીળા ભયમાં મુકી દેશે, એવા બાહુઓ યુરોપની ખીસ્તી પ્રજાઓ પોતા સનમુખ ઉભા કરેલી રહી છે. તેઓ એવી ફીકર રાખે છે કે જપાન અને ચીન સાથે મલીને યુરોપને માટે એક ભય સમાન થઈ પડશે.]

[“ હીંદી પંચ ” મારચ, ૧૯૦૪.]

રી છ, મ ધ મા ખો અને મ ધ પુ ડો.

[જીઆ ચીત્ર, પાનું ૩૭ સું.]

(સખદો વીનાની એક રાજદવારી વારતા.)

[“ હીંદી પંચ, ” મારચ, ૧૯૦૪.]

“હીંદી પંચ” માંના “કારતુન્સ.”

“પેલીકન” પક્ષી માટે સોળું સોળું મીઠું મીઠું ભોજન.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૩૮ સુ.]

[૧૯૦૪-૦૫ નાં વરસ માટેનું હીંદી ખાલક ખાચનું બજેટ ગયા બુધવારે બાહર પાઠવામાં આવ્યું છે, જેમાં એક વાર ફરીયાદી ફાળસ પુરાંત લીસે છે. ખજાનચી મર એવરે લો એ પુરાંત ૯,૧૮,૭૦૦ પાઉંડની ગણાવે છે. લશ્કરી ખરચ એ વરસમાં કુદકા ને ૯ કા મારતો વધ્યો છે. ગયે વરસે તે એક કરોડ સાઠ લાખ પાઉંડનો હતો; આજનાં વરસે તે એક કરોડ હેંસી લાખ પાઉંડનો ગણવા આવ્યો છે.]

[“હીંદી પંચ,” મારચ, ૧૯૦૪.]

હવામાં એક તોફાન !

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૩૯ સુ.]

[ગઈ તા. ૧૦ મી મારચની રાતે પોર્ટ આરથર હાથે તોફાનો મારો ફરીથી ચમાવવામાં આવ્યો હતો, જે વેળા એક જાપાનીસ ટોર પીડો બોટ રશીયન ટોરપીડોઆરને ફાપાડી દીધી હતી. બીજી ગઈ તા. ૨૨ મીએ જાપાનીસોએ ફરીથી તેપર ગોળા ફેંક્યા હતા.]

[“હીંદી પંચ,” મારચ, ૧૯૦૪.]

સુખી સુખીયારી માતા.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૪૦ સુ.]

કેંકાં માતાનાં હૃદયં હરખાઈ જાય છે !

[વાર્ષિકશયની ધારાસભામાંથી સોમવાર, તા. ૨૧ મી મારચને દીને સુનીવરસીટીસ બીલ સેવટનું પસાર કરવામાં આવ્યું છે.]

[“હીંદી પંચ,” મારચ, ૧૯૦૪.]

હલગીરી અને આફતમાં ગીરફતાર સુરત.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૪૧ સુ.]

[ગઈ તા. ૨૮ મી મારચ અને સોમવારે સુરતના નવાપુરાના ભતામાં એક બપોરે આગ લાગી હતી, જેથી આસરે છસો ઘરો બળી ગયાં હતાં અને બગબગ પાંચ હજાર માણસો ઘરખાર વીનાનાં નીરાધાર થયાં હતાં.]

[“હીંદી પંચ,” એપ્રિલ, ૧૯૦૪.]

કસોટી પર તપાસ.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૪૨ સુ.]

સોની શેયાજીરાવ—એ તો સોનાનીજ ખાંગડી છે, પારસી બાવુ. હીંદુ ને મેહોમેદન બાઈઓના દાગીના જેવા કઠીલના છે, તેમાં જોવો મેલ ને કચરો બરેલો છે, તેવો તમારામાં દીસતો નથી.

[અલેક્ઝાંડરા ગરબસ સ્કુલના ગયા બુધવારે અત્રેના ટાઉન હોલમાં થયેલા છતામના મેલાવડા વેળા પ્રસુખસ્થાનેથી બાપજી કરતાં વડોદરાના નામદાર મહારાજ શીયાજીરાવે જણાવ્યું હતું કે, “કેટલીક રીતે હું ધારું છું કે પારસીઓ ઘણા નસીબવાંત છે, અને હીંદુસ્તાનની સંસારી જીંદગી હામના કરતાં વધુ પ્રકાશીત બનાવવામાં તેઓ આગેવાની લે એવી આપણે હિમેદ રાખીશું. એ કોમ હીંદુસ્તાનમાં બીજી બધી કેા મો કરતાં સુધેરા વધારાની નકલ કરવામાં તથા બાહોશીમાં ચઢે છે, અને એ કોમ સુખ્ય કરી આ મોટાં શહેરમાં રહેતી હોવાથી, તેની રચીતી યુરોપીયન રચીતીને વધુ મળતી આવે છે. તેના એક પરીણામ તરીકે આ અલેક્ઝાંડરા સ્કુલ લગી થઈ છે, જે જી કેબવણીનો વધારો, જે માટે હું ઘણો આતુર છું, તે વધારાની ધણી સરજ આસાં આપનારી નીધાની છે. હું ઇચ્છું છું કે હીંદુઓ અથવા એસલામીઓમાં પણ એવીજ હોતેજન આપનારી નીધાની આપણે સ્કેધ ઇકીએ તથા તેઓની સંસારી જીંદગી આજે જેવી પારસીઓની જીવામાં આવે છે, તેવીજ માલમ પડે.”]

[“હીંદી પંચ,” એપ્રિલ, ૧૯૦૪.]

ઉદયોગી મધમાખો.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૪૩ સુ.]

[બોમ્બે પ્રેસીડેન્સી એસોસીએશનના પ્રમુખ જ્યોતિરેબાઈ શીંડેશાહ મેરવાનજી મેહતાને અને તેના સેક્રેટરીઓ મેશરશ હીન્ડા, વલજી વાછા, સીંઠ એચ. સીતલવાડ, અને અમીરહીન તખ્તખજીને, મુંબઈ દલાલાના લાખો લોકોના રાજકારી લાભો નળવવા અને વધારા દે આજ વરસે. યદ્ય તેઓ જે ઉદયોગી કામ બળવે છે અને જે બીનસવારથી મેહનત ચલાવે છે તે મટે ખરેખર મેંદુ ગાન ઘટે છે. હું જાના બારે આગતના અને પ્રજના મોઢા લાભો સાથ સંબંધ ધરાવનારા જે સવાલોએ પ્રજા વચે બહુ ચરચાને જનમ આપ્યો છે તે સવાલોના સંબંધમાં એસોસીએશને પોતાના પ્રમુખ અને સેક્રેટરીઓ મારફતે બીધલી મેહનત અને ઉઠાવેલી તસ્દી ખરેખર સ્તુતીપત્ર છે.]

[“ હીંદી પંચ, ” એપ્રિલ, ૧૯૦૪.]

પાણીની નળી લઈ ઉભેલો ખેડુત.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૪૪ સુ.]

સીપ, બાપુ સીપ ! સારી રીતે પાણી સીપ ! તોજ કંઈક વેરાન જમીન આપાદ થશે, અને બીજાં કાંઈક મારવા નહી પડશે !

[“ આપતા હન બાપાં નેહરોને લગતો સવાલ પણ અમો ઉપાડી લેતાર છીએ. નેહરોના વધારા માટેની અમારી હીંસોજીતો વપકવાર પુરાવો હીંદુસ્તાનમાં મારા આપવા પછી તે માટેના ખરચમાં વરસે વરસ વધારો કરતાં આમીને અમોએ આપધો છે. આપરે વરસે તે પાંચ લ આગ - કદી નહી કરવામાં આવેલો એટલો મોટો એટલે સવા કરોડ રૂપયા જેટલો ખરચ કરવા અમોએ ઠરાવ્યું છે. * * * * * બેશક તે માટે મોટા ખરચની જરૂર પડશે અને તેનો મોટો ભાગ આવક નહી ઉપજાવે એવાં કામો માટે કરવો પડશે. પણ અમારી નેમ એવા બાંધકામથી મહેસુલ મળવવા કરતાં ટીપણી સામે રક્ષણ મેળવવાની વધાર છે, અને હું હીંમતથી જણાવું છું કે ધરાસનાઓમાંથી ખસાર કરવામાં આવતા ગમે એવા ખરડાઓ અગત્રા તો ખુલ્લનચી કરોમા જે કાંઈ ધટાડો જાહેર કરાને શક્તીવાન થાય તે કરતાં ખિતકાર નરમેલું વધારે ભણું કરે એવી બહોલી અને લાંબી નજર પહોંચાડવી રાજકારી આંબરાને અમો શક્તીવાન થઈયું. ”—પાંચ વરસના હીંદી રાજકારીખર ઉપર લોરડ કરજને વડી ધારા સભામાં બજેટની તકરાર વેળા કરેલું બવણ.]

[“ હીંદી પંચ, ” એપ્રિલ, ૧૯૦૪.]

આપાદીનો ઠઠેરો !—ભારે ઠાઠ સાથ તેની નીકળેલી સ્વારી !

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૪૫-૪૬ સુ.]

[“ મારા વખતમાં હીંદી સરકારને ઘણી રસાકસીબરી તકરારોમાં ઉતરવું પડ્યું છે, અને તે દરમીઆન ઘણા સખત હુમલાઓ સામે ઠક્કર ઝીલવી પડી છે. પણ એ તકરારની બાધાને ધુવે વીખેરાઈ જશે ત્યારે કહાયને એમ જોવામાં આવશે કે, એ મુષકેલી અને દુઝાળતોજીતો સમો પુરો કરી પોતા સામે ઘણાક સવાલોનો નીવેડો બાવવા માટે વધારે સરસ સામગ્રીઓ સજીને તે તખ્તખર થઈ શકી છે, પોતાની સરકારના બચાવ માટે તે વધારે મજબુત અને ચઢકતી ગોઠવણ કરી શકી છે, દેશની ખેતી, ઉદ્યોગો, વેપાર, ફેબ્રિકા, નેહરો, રેલવે, લકાકર અને મોલીસ એ સધળાને વધારે ચઢકાતી અને લાભકારક નીવડે એવી ફાલત ઉપર લાવી શકી છે, તેમજ તેના રાજ વહીવટના સાંચાકામનો દરેક ભાગ વધારે સારી રીતે મરામત કરેલો દેખાડી શકી છે, તે સાથે દેશની નાજાં સંબંધો આંત પાછી સ્થાપી તેમ ચળણ ઉપર પાછો વીશ્વાસ બેસાડી શકી છે, અને પ્રજાની અખાદી વધારી તેમની વફાદારી મજબુત બનાવી છે. તે માટેનું સધળું માન આ સરકારનેજ ધણું નથી, કેમકે આગમચની સરકારોની કોશીશોનો કેટલોક આપધો લાલ તેજી મેળવ્યો છે. પણ મદાયને અમને અમારો ઘટતો હીંદુસો તેમાં લેવા દેવામાં આવશે, અને અમારી મેહનત ફોલદ ગઈ નથી એવો સધવારા અમે લઈ શકીયું. ”—ગઈ તાં ૩૦ મી મારચે હીંદી બજેટ ઉપરની તકરાર વેળા પોતાના પાંચ વરસનાં રાજકારોખાર ઉપર લોડ કરજને કરેલું બીવેવન.]

[“ હીંદી પંચ, ” એપ્રિલ, ૧૯૦૪.]

અનગમતુ—એસ્વાદીયું !

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૪૭ સુ.]

બાપા કરઝોના—(નાળીખરવાલો) લેઓ બાઈ, લેઓ, ચાખી જુઓ. તમારા બાપ જનમમાં પણ એવું તો ચાખ્યું નહી હશે ! બાઈ—હા. તે તો તદનજ ખરું. પણ બાપા, માફ કર ! મને નહી જોઈતું !

[યુનીવર્સિટીસ બીધ ઉપરની તકરારની સેમટે બાવણ કરતાં નાયકાર વાઈસરોયે જણાવ્યું હતું કે—“ અમે જે નયુનાને ધયાનમાં રાખ્યો છે તે, પોતાનો કારોખાર પોતાને હાથે ચલાવે એવી નયુનેકાર યુનીવર્સિટીઓ ઉભી કરવાનો અને તેમની પાછળ રહી સરકારે તેઓ ઉપર માખાપ સમન તકેદારી રાખવાનો છે. જે એ ખાતાઓ પોતાનો ભાગ સંપુરણ રીતે બજવી બતાવશે તો તેઓ ઉપર સરકારનો આકેસ માત્ર નામનો રહેશે. પણ જે તેઓ તેમ નહી કરશે તો સરકાર તેઓ પર હાથ મેલવાને હાજર રહેશે ”]

[“ હીંદી પંચ, ” એપ્રિલ, ૧૯૦૪.]

હીંદી હાથીની સેહેજ રમતગમત !

(ટીબેટના પાહાડની સપાટ જમીન ઉપર.)

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૪૮ મું.]

[“વળી એક બીજી મહાર્થ થઈ છે અને બીજા બેસા ટીબેટનો મારવા ગયા છે—મારવા બચવાઓ બાપાઓ માંનાં ઘણા ખરા બે. હતા, અને તેમને તેમના બાપડી છોકરાં માટેનાં જોરાક મેલવવાના ઉપરોગી કામમાંથી કઠારી બંદૂકના જોરાક માટે ખેતી લઈ જવામાં કંઈ વધા હતા. કોઈ પણ દેશો રાજ્ય સોયે લોડ કરઝને કે કરનને ચંગડુસ્ખનંદ ઉપર આ લડાર્થ માટે મુખારકબાદીના રજામ મોકલ્યા પાં એમ આપો માની શકતા નથી, કેમકે આવા વગર ક્યાકદી માણસો સામે તેણે ફોડવાના પરીણામ વાપે મુખારકબાદી મેળવવાની દરકાર કે ઈ પણ નહીં કરે. લોડ કરઝને એલચી ખાતાને હું માલથ ઉપરથી અને સરસ તથા રહી નહીં શકાય એવા મુસકમાંથી પસાર થયા સો મેની કુંદરતી મુશકેલીઓ પટાવવા માટે મુખારકબાદી ધચછી છે. એ જુદી જુદી જગ્યાઓએ ને પાહાડીના નમુના કરતાં નહીં દુર થઈ શકે એવી નાપસંદ જરૂરયાત તરોકે બાણવામાં આપશે. ”—વોઇસ ઓફ ઈન્ડિયા, તા. ૨૩ મી એપ્રિલ.]

[“ હીંદી પંચ, ” એપ્રિલ, ૧૯૦૪.]

ચાલ, તારે વાસ્તે કંઈ નથી !

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૪૯ મું.]

ગરીબ અળદયો—અરે સાહેબ, મને એક તુકરો તો નાખો ! મને પુરતું ખાવાનું મળતું નથી, ને હું ઘણાજ ભુખ્યો થઈ ગયો છું ! કુત્રો તો જરાવાર થોભી શકશે ! અને સારી રીતે, પેટ ભરાય તે કરતાંબી ઘણુંજ, ઘણુંજ વધારે ચાંપવાનું મળતુ જ રહ્યું છે ! પણ મને તો એક તુકડાનાબી વાંધા છે !

રાગ બોય—નહી, તુને નહીં મળશે ! પેહેલાં કુત્રાનેજ ખવાડવાનું ! અને ખાવાનું પુરતું કે તેથીબી વધારે મલે, તે છતાં બી પેહેલાં એનેજ બધું આપવાનું ! એનાં ખાતાં કંઈ વધીલું સધીલું, કંઈ કકડા બુકળા હશે, તો તે તુંને મળશે—હા, હવે પછી—કદાચ, આવતે વરસ—કે પોર ને વરસ કે પરાંરને વરસ—કોઈ બખતેબી તુંને મળશે !

[૧૯૦૪-૫ ના વરસ માટે લશ્કરી ખર્ચમાં રૂપયા ૨,૧૪,૦૦,૦૦૦ નો બંજવર વધારો કરવામાં આવ્યો છે, પણ કરોમાં એક પાછો પાછો ઘટાડો કરવામાં આવ્યો નથી, તો એકે સરકારના હાથમાં ઘોડી ફાળવે પુરાંત બચેલી છે. વડી ધારાસભાની ગઈ તા. ૩૦ મી માર્ચને દીને કરવામાં આવેલી એક વેળાએ અલ્ટે ઉત્તરની તારારમાં ભાગ લેતાં લોડ કરઝને બાણવધું હતું કે:—“ પાંચ વરસ થયાં દર વર્સે સ રેશસ સાડા ચાર કરોડ રૂપયા જેટલી ફાળવે પુરાંત એમો સીલકમાં દેખાડતા આવવા છીએ. ગયે વરસે વીસ વરસ પછી પહેલવેહેલા કરોના ઘટાડાનો લાભ હીંદને આપ્યો આવ્યો હતોએ આમારો મહેસુલનાં સંધિને ખીલતાં ચલુ રહ્યાં તો કર વધુ ઘટાડવા માટેનો દી ંસ આવી લાગેલો જોવાને હું ખચીત સુધી થઈય. પોતાની કારકીરદીમાં બે વર કરો ઘટાડવાની તક તો કોઈ ઘણો ભાગ્યવંત વાઈસરોયજ મેળવી શકે, પણ હું જો તેટલે નસીમવંતો નહીં નીવડું તો મારી પછી આવનાર વાઈસરોયને તેવી તકનો વારસો આપી જતાં મને ખચી ત સુથાહાલી ઉપજશે. ”]

[“ હીંદી પંચ, ” એપ્રિલ, ૧૯૦૪.]

ચાંડ ઇંડીયન પેનારામા !—દેખો તમાશા ! દેખો ખેલ !

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૫૦ મું.]

“ આવ, મીયાં ગલોખ—ત્રોટર આવ, સખ લોક આવ, ચોર દેખો મેરા અજબ ખેલ ! ”

[હીંદી અને બરમાના અસલી બખતનાં ખંડીયેરો જેવાં કે હમારતો, મસ્જીદો, મંદીરો, ગોફાઓ, કોતરકામો, આકરૂતીઓ, સુરતીઓ, લેખો અને તેનીજ બીજી ચીજોનું રક્ષણ કરવા માટેના પસાર કરવામાં આવ્યો છે. તે વાંચનારા જાણે છે. આ અસલી હમારતો ના બળનાને અને યાદગાર ઇતીહ સીક ઇધાનીઓને જાલવવા તેજ ગોફાઓ અને અસલી ચીજોના વેપાર ઉપર અંકુસ મેલવા, અને નમાઝ, પુંજા વગેરેની અસલી જગ્યાઓનો ગેરઉપયોગ નહીં થાય કે તેમને અપરીત્ર નહીં કરવામાં આવે તે માટે એક ડીરેક્ટર—જનરલને આધો દેલો કરી તે ઉપર મી. મારશાબની નેમણુંક કરવામાં આવી છે. ફેટલીક જાણીતી અસલી હમારતોને સમારવા પાછળ મેટી રકમનો ખર્ચ ન મહાર સરકારે અત્યાર અગાઉનો કર્યો છે, અને ફક્ત આજ ના તાજ મહાલ પાછળજ સાડા સાત લાખ ખરચી નાખવામાં આવવા છે. દર વરસે આ અસલી હમારતો વગેરેને જાળવવા અને સમારવા માટેના ખર્ચ જાડા પાંચ લાખનો થયા જશે.]

[“ હીંદી પંચ, ” એપ્રિલ, ૧૯૦૪.]

બેવડી યાદગારીના સ્તંભ.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૫૧ થું.]

સારડ કરઝન-વાહ ! શું સરસ નમુનો છે ! ખચીત, તારાં ઘરનો એ સણગાર, તારા ઘરની શોભાજ થઈ પડશે, અને મર ને ભત્રી વીકટોરીયાની એક લાયક યાદગારી તરીકે તે સદાકાળ ઉભો રહેશે !

હીંદ-અને-અને-અ-અ-અ-મારા લોઈ કરઝતનીપી સાથે સાથે !

[મરહુમ મહારાજી વીકટોરીયાની યાદગારીમાં કલકત્તા ખાતે બાંધવામાં આવનારા વીકટોરિયા મેમોરીયલ હોલમાં જે જણસો ગોઠવવામાં આવનાર છે તેનું પ્રદર્શન જોઈશું મેલબોર્ની કીયા નામદાર લોઈ કરઝને યુરુવાર, તા. ૩ જી મારચને દીને એક બાપણ સહીત કરી હતી. એ હોલ સફેદ સંગેમરમરનો અને છટલી મુધારાની ચહડલી કબાએ પહોંચ્યું હતું તે જમાનાની શીલપકળાને અનુસરતો બાંધવામાં આવશે. તે સફેદ સંગેમરમરની સાડી ચારસો ફીટ લાંબી અને ત્રણસો ફીટ પહોળી આગાસી સહીતનો ઘરો અને તેના પાયાની બરણી કલકત્તાના મેદાનની સપાટીથી પાંચ છ ફીટ જેટલી ઉંચી થશે. દીવાનખાનામાં પહોંચવા માટે સફેદ સંગેમરમરની અને ફરતા સુંદર કટોરા સહીતની એક મસ મોટી સીડી પણ બાંધવામાં આવશે.]

[“ હીંદી પંચ, ” એપ્રિલ, ૧૯૦૪.]

યુરોપા શાથી બીહ છે.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૫૨ થું.]

યુરોપા-થું, થું ! થું મને ગળી જવાની તારી બધી ગત છે કે, હું ? હીક, હીક, જોઈયું, જોઈયું !

[“ યહો ફીવર ! યહો ચેઈલ ! ” ને નામે રથયા અને જોપાન વચ્ચેની લડાઈ શરૂ થઈ ત્યારથી ચીન જોપાન વચ્ચેની એકસંપીને બાહુ આખા યુરોપમાં ભારે ખળભળાટ કરાવી રહ્યો છે. બાઈબંધ ટાઈમસ જોઈ હોવા પોતાના શુકરવાર, તા. ૬ હી મેના અંકમાં લખે છે કે :—“હી લની લડાઈનો કંઈપણ અર્થ થઈ શકતો હોય તો તે એન કે એશીયા ઉપર યુરોપનું વડપણ અને સંવોપરીપણ આગલ વધારવાના દહાડા બરખાં રહ્યા છે. અલબત્તે તેથી યુરોપ ઉપર સામે ધુળદો લાવવામાં આવે એવી કશી ધાસ્તી રહેતી નથી; તોપણ આટલું તો નીચા છે કે યુરોપીયન ધુળદોની હદ હવે આવી રહી છે, અને આ વીસમી સદીની યદુઆર સાથે જે કેટલાક વીચારો આપણામાં જ ઘડી યોગ્ય હતા તે ફેરવવાનો બખત આવી લાગ્યો છે. ”]

[“ હીંદી પંચ, ” મે, ૧૯૦૪.]

“ થું ! છેક અનીપર આવી લાગી ? ”

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૫૩ થું.]

[પ્રીટીથ એલચી ખાતું હાલમાં ગયાનતસે ખાતે ચીનાઈ એલચી તથા લાસાહ ખાતેના ચાર અમલદારોની રાહ જોતું બેઠું છે. તેઓ કરનલ યંગહસબંડ સાથે મસલત કરવાને ઉપડી ચુકેલા જણાવવામાં આવે છે. ગયાનતસે જવા પેટેલા ટીબેટનો સાથે એલચી ખાતાંને એ વાર લડાઈમાં ઉતર્યું પડ્યું હતું, જેમાં આસરે ૭૦૦ ટીબેટનો માર્યા ગયા હતા. મીં લેમખરટે આમની સલા મધે પુછેલા એક સવાલનો જવાબ વાળતાં હીંદી પ્રધાને જણાવ્યું હતું કે ગયાનતસે ખાતેના સંદેશાનું છેવટ નહીં આવ્યું તો લાસાહ ખાતે ચહડી જવામાં આવશે કે કેમ તે વીચેના સરકારના ઔરાદાની ખબર બાહુર મેલવી પ્રજના લાગતું નથી.]

[“ હીંદી પંચ, ” મે, ૧૯૦૪.]

યાક અને વાઘ.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૫૪ થું.]

રખેવાલ મીં બાલફર-સખર, ત્રાઈમ્સ, સખર ! એ કંઈ તારાં પેટાખાતામાં હોઈયાં કરવાનો નથી ! પણ કોણને ખબર ?

[આમની સલામાં ગયે મહીને ચાલેલી તકરાર દરમીયાન વડા પ્રધાને સલાને જણાવ્યું હતું કે, “ ટીબેટના મુલકને હમેશને માટે જોડી નાખવાનું કામ હીંદી સરકાર અને આ દેશને માટે એક મોટામાં મોટું આફત થઈ પડશે.....અમારી જાજા ટીબેટ સાથે સુલેહ થી રહેવા, ટીબેટને સ્વતંત્ર રહેવા દેવા, અને તેના સ્થાનીક કારોબાર માટે કોઈપણ જોખમદારી માથે નહીં લેવા અને ત્યાં કોઈપણ રેસીડેન્ટ ને નહીં રાખવાની છે.]

[“ હીંદી પંચ, ” મે, ૧૯૦૪.]

ચાકી પેહેરા ઉપર ઉભેલો હીંદી પેહેરેગીર.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૫૫-૫૬ સુ.]

[“આપણા પરદેશી સાથના સંબંધને લગતો સવાલ બહુ બેઠોળો છે. પણ તેના વીસ્તારના રૂપમાં હું તે ઈંગ્લાંડથી તપાસવા તો નથી. ગયે વરસે એથેથા ખંડમાં આપણી વધતી જતી જોખમદારોએ વીધે હું બેલયો હતો, અને તે પછીથી તે ટીકાએ તું વાં પાણું દેખાડનારા ઘણાક બનાવો બન્યા છે. હીંદુસ્તાનની રચીતી વીધેના મારો અંગત અભીપ્રાય આ પ્રમાણે છે: હીંદુ એક મેટા કીલ્ડ મીસાજ છે જેને બે પડેણે મહાસાગરોની અસ મોટી ખાણે લાગેલી છે. જ્યારે બાકીને ૫૨મે પહોરોની ગંજવર રીયાસ આવેલી છે; હીંદુલ જે પહોંચી નહીં થકાય એટલી ઉંચી નથી અને જે સહેલાઈથી આખાં શકાય એવી છે, તેની પેલી મેર વધતી ચાકી પેહેર સાયનું ઢળવદાર મેદાન બંધાયેલું છે. આપણે તેના કબજે લેવા માગતા નથી, પણ આપણા મુદ્દાઓ તેના કબજે લે તે પણ આપણે હાજી શક્યે એમ નથી. આપણા ગોઠવા અને મીનોના નવાસામાં તે રહેવા દેવાને આપણે ખુશીની સાથે તૈયાર છીએ, પણ આપણા હરી ક અને આપણી તરફ મીનાચારીથી નહીં જોનારાઓ ત્યાં ચહી આવી આપણી એ નીવ લોની ઓઠમાં ધમો નાંખવા માગે તો પછી આ પછાને વચ્ચે આવવા વીના ચાલશે નહીં. મેમકે, તેમને કાવવા રીધાથી આપણી સામે એવો બચ હલે થવાનો સંભવ છે, કે જે એકાદ દી વસ આપણી સલામતીને જોખમમાં લાવી શકે. અરખરતાન, ઇરાન, અફઘાનીસ્તાન, ટીબેટ અને પુરવે છેક સીઆમ સાથના આપણા સંબંધના બાતેનમાં આજ બચ સમાયેલો છે. હીંદુ માટે તે સેનાપતી ખરેખર બહુ ટુંકી નજરેના કરેવાય. કે જે હીંદુસ્તાનની અંદરના કોલેબંદી કરીને બેસી રહે અને તેની પેલી મેર થું અને છે તે ઉપર નેગાહ પુગાડે નહીં; અને તેથીજ હેલાં પાંચ વરસ દરમિયાન આપણે આપણી રાજનીતીને એવી વળાણ આપી છે કે જેથી આપણી ફરવોપરી સત્તા જળવાઈ રહે, અને મેં ઉપર વરજાવેલા વીસ્તર ભણી આપણા મુદ્દા ઇચ્છીને પગપેસારો થતો અટકે. * * * * * હું તો એમજ માનું છું કે મારા અખલ દરમિયાન ઉતર શ્રીમ ભણીની સરહદ તરફના મામલાની જે તોધ હું દક્ષિણે ચહીવા શક્યો છું, તે પછી કોઈ પણ તરફ હીંદી સરહદ વધારવા જવાની નુકશાનકારક આપવા ઉછા છળી રાજનીતી અખતમાર કરવાનો ચારેપ મારે માથે ચરહીવા શકાય એમ નથી. કોઈ પણ તરફ આગળ ધર્યા જવાની મેં બાહેથ રાખી નથી; અને હેલાં પાંચ વરસના ઈતિહાસ દેખાડે છે કે મેં જે કાંઈ કર્યું છે તે સામે હુમલો લઈ જવા જેવું નહીં પણ જે આપણું પોતાનું છે, તેને સંગીન હાજત ઉપર બાવવા, અને આગળ ધર્યા જવાની વળણ ઉપર આક્રિશ મેલવા સાબું છે. હું એટલુંજ જોવા માશું છું કે કાંઈ પણ વધુ મેલવવાના અવસ્યાં મારવા વીના જે આપણું પોતાનું છે તેટલાનુંજ આપણે રક્ષણ કાયે; પણ તેમ છતાં બાહેથથી ધુળારો હઈ આવનાર, જેની મતલબ વીધે કથો શક હોયજ નહીં, તેને પગપેસારો કરવા દેઈ આ દેશની ભવંચની મુદ્દેલ જોખમમાં નાખવા સરખો એક નીમફુરમા પેહેરેગીર કહેવ વા કરતાં બીજું ગમે તેવું આજ મારા ઉપર મેળાયલું સાબળવાનું હું વધારે પસંદ કરું.”—

[“હીંદી પંચ,” એપ્રિલ, ૧૯૦૪.]

સ્તેજ મેનેજરની તમાસગીર આલમ આગળ છેલ્લી સલામ.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૫૭ સુ.]

“બાનુઓ અને ગ્રહસ્થો, તમે જાણો છો તેમ, સેવક સ્તેજ ઉપરથી થોરો વખત સુધી ખસતો થાય છે, અને તેની સલામ બી મેનેજમેન્ટ મારા બદલીને હું સોંપી જઈ છું, જે હું—અ—અ—ખાતરી રાખું છું કે, તમેને દરેક—અ—અ—સંતોષ આપશે.”

[નામદાર વાઈસરોય લોઈ કરજન ત્રણ મહીનાની આધાએસ લોગરવા માટે ગઈ કાલે (શનીવાર તા. ૩૦ મી એપ્રિલ) મુંબઈથી હીંદુનો કીનારો છોડી ગયો હતો. તેની જગ્યાએ મદ્રાસના ગવરનર લોઈ એમ્પટહીલે કામચલાઉ વાઈસરોય તરીકેનો અખત્યાર તપાસ બીધો છે.]

[“હીંદી પંચ,” મે, ૧૯૦૪.]

મીં પંચના ફેનસી પોરતેટ.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૫૮ સુ.]

લોઈ એમ્પટહીલે, હીંદુસ્તાનનો કામચલાઉ વાઈસરોય.

“એંહ, આએ કરજનનો જલો છે તો હીંક; પણ મને એ બરાબર કીટ થશે કે ?”

[મદ્રાસના ગવરનર લોઈ એમ્પટહીલેને ગઈ કાલે સીમલા ખાતે વાઈસરોયલ લોજમાં હીંદુના કામચલાઉ વાઈસરોય તરીકે જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો.]

[“હીંદી પંચ,” મે, ૧૯૦૪.]

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૫૯ સુ.]

હું મેનેજર કરજન—હું તમેને સલામ કરવા આવ્યો છું, માર્ક. હું થોડા દહાડાની રજા પર જરા મોજ કરવા જઈ છું અને સાંથી પાછો ફરીયા સારે તમે બાઈની પસંદગી માટે ઘણું ઘણું ગંભીર કામ તમારી હજુર રજુ કરીશ !

હીંદુ—મારી પસંદગી માટે ! આહ ! તે બધાં મને પસંદજ આવે એવાં હોય તો—તો—કેવું સાફ !

[લોઈ કરજન જે ગઈ કાલે ઈંગ્લંડ રવાને થયો હતો તે હીંક ખાતે પાછો ફરવા પછી રેલવે અને પોલીસ સુધારાઓ તથા મેહેરોને લગતો સવાલ ચેવટના ફક્ત માટે હાથ ધર્યો. તે નામદાર પોતાની પાંચ વરસની હીંદુ મધેની કારકીરની તપાસ લેનારાં બાપણમાં જણાવ્યું હતું કે : “આવતાં વરસોમાં હજી કેટલાંક કામો તારીફે હાર પાડવાનાં મારે માટે બાકી રહ્યાં છે, અને તે પુરાં કરવા પહેલાં મારા આધ્યા ઉપરથી ફારેજ થવામાં હું સંતોષ લઈ શકું નહીં. એ કામો મહિલા ત્રણ તો એકસરખી અંગત ધરાવનારાં છે.”]

[“હીંદી પંચ,” મે, ૧૯૦૪.]

જખરી ચાંચ—જખરું “બોલ” ।

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૬૦ સુ.]

[હિંદી પ્રધાન મીં ઓદરેકે આપની સભામાં જણાવ્યું હવે કે સીસ્તાનની સરહદ નક્કી કરવા મારેનાં કમીશનનો ખરચ મહીને પાંચ હજાર પાઉંડો થવાનો અડસટો કાવામાં આવશે છે, જે હિંદી તીજેરીમાંથી લેવામાં આવશે. આ બાબતમાં “વે ઇસ એક મુદ્દો” પણ ગઈ તો ૭ મીના ચોતાના અકમાં જણાવે છે કે:—“અહીંને હજારે પાંચ હજાર પાઉંડો ! અને તે કેટલા મહીના સુધી ? સ્તાનની સરહદ નક્કી કરવાનો ખરચ હિંદી તીજેરીને માથે પડશે. પાણી ભેરું કરી રાખવાના રવાલની મુશકેલી કશી નથી, પણ ચપકા કરવાના સવાલની મુશકેલીનો કડચો કોણ ભાવશે ? દેશની જુજ દોલત ક્યામાં ઉડી જાય છે, જમીનમાંથી અરૂંદી જાય છે, અરૂંદા નોક મહાપ્રાણરમાં ઘસાઈ જાય છે, અને કેડાળની ઝાડપન ચીનની સુકી ટેકરાંઓ માફક દેશને સુકડો મેળી જાય છે.”]

[“હિંદી પંચ,” મે, ૧૯૦૪]

ગરીબ બીચારું કબુતર !—ગરીબ બાપડું માનીતું પંખેરું !

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૬૧ સુ.]

[તીખેટ ઉપર ચહડાઈ કઈ જનારાં અંગ્રેજ લશ્કરને ટીપેટનેા સાથે ત્રીજવારની અપાઝપી કાશે પાસની ખીણ નજદીક થઈ છે, જેમાં ટીપેટનેાનાં ૩૦૦ થી ૪૦૦ માણસોની મુશ્કેલી થઈ છે અને અંગ્રેજ લશ્કરનેા એક અમલદાર અને ત્રણ સેપાહો માર્યા ગયા છે અને એકવીસ જખમી થયા છે. બીયાનટસે તરફનો મામલો બાઈક ખતયો છે, અને હિંદી સરકાર ટીપેટનેા સાથે હવે ખરેખરી લડાઈમાં ઉતરી છે, હિંદુસ્તાનથી ખીણું વધારાતું લશ્કર બહુ અડપથી તીખેટ તરફ રવાના કરવામાં આવે છે.]

[“હિંદી પંચ,” મે, ૧૯૦૪.]

ખરોડાખાઈના નવા દીવાન.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૬૨ સુ.]

ખરોડાખાઈ—દાદા—ચાનજી ! એ નામમાંજ કાંઈ અમતકાર છે ! આજના આખા હિંદના દાદા અગાઉ એકવાર મારા દાદા હતા, અને હમણા આ ખીજ દાદા—(ચાનજી) મને મળ્યા છે ! તે દાદાને તમારા નમુના તરીકે તમારી નજર સામે સદા રાખો, દીવાન દાદા—ચાનજી : તેવો નમુનો ચોખ્ખાં સોના કરતાં પણ વધારે ચોખ્ખો, વધારે કીમતીજ અને થઈ પડશે !

[વડોદરાના કામચલાઉ દીવાન મીં ફેરશાસ્ત્રજી રૂસ્તમજી દાદાચાનજી, એમ. એમ., એલ એલ. એમ. ને નામદાર મહારાજ શીયા જરાવ બાપકવાડે દીવાનગીરી ઉપર કાયમ કીધા છે.]

[“હિંદી પંચ,” મે, ૧૯૦૮.]

ટીપેટની લડાઈની એક કાહાની.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૬૩ સુ.]

ચોકરી કુત્રો ગરીબ બાપડાં હાંસલું ખાવાતું બધું પોતે ચપાટી જાય છે, જેથી તેઓ ખીચારાં જીવ જીખાતી નાખે છે, અને પ્રોટેસ્ટ પર પ્રોટેસ્ટ કરે છે ! ગરીબ ખીચારાં !

[હિંદી તીજેરીમાંની બધી રાજ્ય પુરાંત ટીપેટની ચઢાઈના ખરચમાં ઘુસી જવાની હરેક વકી રાખવામાં આવે છે.]

[“હિંદી પંચ,” જુન, ૧૯૦૪.]

એક હિંદી રાજદવારી કથા.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૬૪ સુ.]

એકવાર ટીપેટનાં પહાડી મેદાનમાં ચોકરની શોધમાં એક બંગાલી વાધ નીકળ્યો. એક યાક ઉપર તેની નજર પડતાંજ તે જી તેની ચીઠ પર છલાંગ મારી તેનો ટેટો પીસી નાખ્યો. તેમ કરતાં તે બોલ્યો કે: “તુને ગરપ કરી જવાનો પ્રથમ મારો ઇરાદો નહી હોતો, પણ સંજોગ ફેરવાયા છે. અને સંજોગને બેસ્તું કામ મને કરવું પડે છે.”

[હિંદી પ્રધાન મીં ઓદરેકે કેનસી ખાતે બાપજી કરતા જણાવ્યું છે કે ટીપેટ સામેની ચહડાઈની તેમ ટીપેટના મામલામાં વધુ વચ્ચે પડ્યા વીના જરૂરી બદલો અને જામીનગીરો મેળવવાની છે; અને હું આશા રાખું છું કે એ ચહડાઈને લીધે લાંબા વખતની કેઈ બઢાઈમાં આ પછાને ઉતરવું પડશે નહીં. તેણે વધુ ઉમેર્યું કે ટીપેટના મામલાથી વાકેફ હોય તેવા ત્યાના સ્થાનિક અમલદારોની સલાહ ઉપર સરકારે મોટો આધાર રાખવોજ જોઈયે]

[“હિંદી પંચ,” જુન, ૧૯૦૪.]

કૌનગ્રેસ દેવીનાં મંદીરમાંના ગોંધાઈ બાવાનો તંબુરો.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૬૫ સુ.]

પ્રજ્ઞાપાઈ—બાવાજી, કેવો સરસ તંબુરો તમે વગાડો છો ! તેના મોઢાં આજ સંભવતાં કાન પુધ થઈ જાય છે !

[આનંદેખમ મીં કીરોજશાહ મેરવાનજી મેઢેતારી એમ્બરમાં કાનગ્રેસના સંબંધમાં ભરવામાં આવનારાં હુનર ઉદ્યોગનું પ્રદરશનનું કીરોજશાહ સમાચો મની હતી, તે વેળા પ્રદરશનનાં કામકાજની એવી અજી રીતે વેહુંચણી તેઓએ કરી આપી છે કે, જેથી ઘણાં ઉપરીજામ નીપજવાની પ્રજા વડી રાની થાયે.]

[“ હીંદી પંચ, ” જુન, ૧૯૦૪.]

કાઆ ! કાઆ-કાઆ !

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૬૬ સુ.]

ડાક્ટર બાધરા—મારી ફી ફક્ત —અ—અ—અ—એકે કરોડ જેટલી થવા જશે, માસ્તર કાઘડાજી !

માસ્તર કાઘડાજી—કાઆ ! કાઆ ! કાઆઆ !

ડાક્ટર બાધરા—જો બા, એમ કાઆ કાઆ કરીને માથું ના ખાઈ જા ને ભેજું ના ફેરવ ! તારી “ચેસ્ટ” ને કંઈ અલવલ આવેલી દેખાતી નથી ! તે તો જેવી જોઈયે તેવી તનદરોસ્ત ને ઘણી મજબુત છે !

[હીંદી તોળીને ઉપર દીએટનો સાયની લડાર્જના ખરચનો જે બપંકર બાળે આવી પડયો છે તે હીંદી કર ભરનારનાં મનમાં અચારથી ભારે ચીંતાની ભાગણી પેદા કરે છે.]

[“ હીંદી પંચ, ” જુન, ૧૯૦૪.]

જખરા આંકડા.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૬૭ સુ.]

મીં પ્રોટ્રીક —(હીંદોને સેક્રેટરી)—બાઈ સાહેબ, આએ આંકડા તમેને પગાર કરવાના છે જી !

હીંદ-હંચ ! કેવડા મોટા આંકડા ? પણ હવે તે વધારે જખરા વધી નહીં જાય તો સારું ! એ નખોડમીયા આંકડાએને વધી જતાં કંઈ ખરખાંચ લાગતીજ નથી, મીં સેક્રેટરી, તે તો તમે ને હું સારી પેઠે જણ્યે છીએ !

[લંડન, તાં ૨૧ મી જુન—આમની સભામાં હીંદો પ્રધાન મીં પ્રોટ્રીકે જણાવ્યું હતું કે તાંમેટ ખાતે મોકલવામાં આવેલી ચઠાઈ નો ગઈ તાં ૩૦ મી મરચ વધી અડસલવામાં આવેલો ખરચ ત્રણ લાખ નવ હજાર પાંચસો પાઉંડ છે, અને તે ખર્ચા માપીક ખરચ પચાસ હજાર પાઉંડનો છે મીં પ્રોટ્રીકે વધુ જણાવ્યું હતું કે તાંમેટ ખાતે લઈકર આવતી તાં ૨૫ મીએ અને નહીં કે તાં ૨૭ મીએ લડાસા તરફ ઉપડશે.]

[“ હીંદી પંચ, ” જુન, ૧૯૦૪.]

સુંખા સુંદરીના સોહામણા સીંદરામ.

[જુઓ ચીત્ર પાનું ૬૮ સુ.]

“ જંગલના રાય જયારે થતા તખતનશીન, ન પેહેડતા તે જાઓ, ન ચોલતાં અંગે તેલ ;

ગરજના તેમની જખરીથી ખુદ થતા જાહેર રાય આખા રાજના—કેવો એ ખેલ ! ”

[સર એદવીન આરનોલ્ડ-સંસ્કૃત ઉપરથી.]

[નાઈટ કમાન્ડર એફ ધી ઇનડીયન એમ્પાયરનો માતાત ખેતાખ સુંખળના આગેવાન ચેકરી આનંદેખમ મીં કીરોજશાહ મેઢેરવા નજી મેઢેતાને એનાયત કરવામાં આવ્યો છે.]

[“ હીંદી પંચ, ” જુલાઈ, ૧૯૦૪.]

ખંગાલનો નવો સર નાઈટ બહાદુર.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૬૯ સુ.]

મીસ ઉંચી કેળવણીબાઈ—મારે ખાતર તમે સાહેબ ઘણી બહાદુરીથી લડયા છે, અને ઉમેદ રાખું છું કે આ સર નાઈટ નાં બખતર સાથ તમે હજી ઘણી વધુ લડાઈઓમાં કીરતી અને નામના મેલવો અને મને વધારે સુરખડ ખનાવો !

[ડાક્ટર ગુરદાસ ખાનરજી, જેઓ કલકત્તાની હાઈ કોર્ટની બેંચ ઉપરથી ગયા જાનેવારીમાં રીટાયર થયા છે, અને જેઓએ યુનીવર્સી ટી કમીશનના એમખર તરીકે ઉંચી કેળવણીના સંબંધમાં બહુ ચીવટ લડતો ચલાવી હતી, તેમને ન મદાર શાહનશાહે સર નાઈટ બનાવવા છે.]

[“ હીંદી પંચ, ” જુલાઈ, ૧૯૦૪.]

બાટલીમાં ભરેલો પોર્ટ !

[જીઓ ચીત્ર, પાનું ૬૯ સુ.]

પોર્ટને બાટલીમાંથી બહાર કઢાડવાનું કામ બહુજ સખત થઈ પડ્યું છે, અને જે પીયારો મધી મધીને જેર વાપરે છે પણ જોડ ગીથો બુચ ઉઘડતાં ઉઘડતાં નથી !

[પોર્ટ આરથર ઉપર જપાનીઝી તરફથી કરવામાં આવતો હુમલો હજી ચાલુ છે. પણ તેઓ હજી તે શરણે લાવી શક્યા નથી.]

[“ હીંદી પંચ, ” જુલાઈ, ૧૯૦૪.]

ભુખ્યા ગોદરાનું ભોજન !

[જીઓ ચીત્ર, પાનું ૭૦ સુ.]

[“આ લડાઈનો ખરચ હીંદી તીજોરીમાંથી પગાર કરવાની ઈમલંડની સરકાર ભજવેને ફરમાવે, પણ તેથી કાંઈ જોઈતાં નાણાં સેફ્ટનાઈથી ઉભાં કશી શકાવાના નથી. નેટરોનાં બાંધકામો માટે મંજૂર કરેલા ખરચ અને કર બરનાટો પ્રજાને આપવાની રાહતને ભોગે તે નાણાં પગાર કરવા પડશે.”— ડેલી ન્યુઝ પત્રમાં મીં એફ એસ ફેસાએ દરશાવેલો અભીપ્રાય.]

[“ હીંદી પંચ, ” જુલાઈ, ૧૯૦૪.]

પહાડ અને વેહેંત્યું.

[જીઓ ચીત્ર, પાનું ૭૧ સુ.]

સુખેદાર મેજર પુત્રસીંગ—શું ! જે તુને આટલી આટલી ચેતવણી આપી તે છતાં મારી સામે થવા નીકળ્યો, હુંએ બચાવેલું ? પછી ચાખ સવાદ !

[જેનરલ મેકડોનલે સુધવાર તા. ૬ ડી જુલાઈને હીને ગયાંતસીના કીક્ષા ઉપર હલ્લો કરી તેનો કબજો મેળવ્યો હતો. તે વેળાએ થયેલી લડાઈમાં ટીમેટનોની બારે સુપડારી થઈ હતી જ્યારે બ્રિટીશ લશ્કરનો એક અમમ્માર અને ત્રણ ‘હીપાઈ’ મારવા ગયા હતા, અને ચાર અમલદાર અને ત્રેવીસ સીપાઈો ઘાયલ થયા હતા.]

[“ હીંદી પંચ, ” જુલાઈ, ૧૯૦૪.]

ખેતીને લગતા સરવેશી છેલ્લા રીપોર્ટ.

[જીઓ ચીત્ર, પાનું ૭૨ સુ.]

સુંબઈ ઇલાકામાં ખેતીને લગતું કાગ તેા હુમધીકાર ચાલુ થઈ ચુક્યું છે.

[હીંદી પ્રજાકીય કનગ્રેસ તરફથી સુંબઈ મંડી હીસેમ્બર ૧૯૦૪ માં બરવામાં આવનારાં હુનર ઉચ્ચેગ તથા ખેતીને લગતા પ્રદરશન સંબંધી મહેલનજર બાહેર પડી ચુકી છે. તેના પ્રમુખ એનફેમલ મીં પ બાસા દામોદર કાકરશી, ઉપ પ્રમુખ મીં મનમોહનદાસ રમણ અને સેક્રેટરીઓ તે સંબંધી કામે લાગી બચા છે અને તેઓ આશા રાખે છે કે “ આ દેસનો આખ દી અને તેના સુધારા વધારા માટે કાબજી રાખન.રા સધળા અશામીઓ એ પ્રદરશનને જેમ બને તેમ ઉપયોગો અને કીમતી બનાવવામાં હીસેમ્બનીથી મદદ કરશે.]

[“ હીંદી પંચ, ” જુલાઈ, ૧૯૦૪.]

લાહસાના રસ્તાપર—એકાએક આવી પરેલો એક અનગમતો સરપાવ.

[જીઓ ચીત્ર, પાનું ૭૩-૭૪ સુ.]

સંપુરણ લશકરી સનગાર સાથે લાહસા ભણી કુચ કરી જતી હાંદ બાનુ ઉપર જન બુચ-લાઈ લામા ઉંચી ટેકડી ઉપરથી જબરા પથરા નીચે ગમડાવી દેય છે !

[લાહસા જવાના મારબમાં સીચ લશકરનો એક થોડેસ્વાર હુકડી તીમેટનોના “ બુખી-ત્રેપ ” સરકામાં સપડાતી સેફ્ટનાઈ બચી ગઈ હતી. આજણા માણસો જ્યારે નીચેથી પસ ર થતાં હતાં ત્યારે પહાડની ટોચ ઉપર મેલેસા પથરા ગયે પડકો નીચે ગમડાવવામાં આવ્યા હતા.]

હીંદી પ્રધાન મીં બ્રાદરીકે આખની સભામાં કરેલા એક એલાસા સુખ્ય તીમેટ સામેની સહડાઈનો સધળો ખરચ હાંદુસ્તાનને માથે પડશે, અને બ્રિટીશ તીજોરી એક પાઈનો ત્રણ ફાળો આપશે નહીં.]

[“ હીંદી પંચ, ” જુલાઈ, ૧૯૦૪.]

ગભરાવી મારનારો બદલુજમી ભરયો સ્વપ્નનો.

[જીઓ ચીત્ર, પાનું ૭૫ સુ.]

(ઈંગ્લંડનાં હાઉસીયા ઇમ્પીરીઅલીસ્ટની શાંતી અને ઈલમાં વખતે અને કવખતે ખલલ કરનારો બાહુ.)

[જનરલ કુરોપેતકીનના હાથમાં હાથ તુરત પ્રસ્તુ કામ છે, જેથી હીંદ ઉપર હુમલો લાવવાની તેની યોજના બાહર પડવાથી ઇંગલંડ હીંદુસ્તાનમાં કોઈને ચીંતા ઉપજનાર નથી. * * * * * રશીયનોની યોજના અને લશ્કરી ગોઠવણો પછી તે ખરી હોય કે ખીચા હોય તેપણુ જે પત્રમાં તે આવે તેને લોકપ્રીય બનાવવામાં ડીક કામે લાગે છે. પણ ઈંગલંડમાં અને બીજી તરફ રહેનારા સુલક વધારન “ઇમ્પીરીઅલીસ્ટો” અને લડાઈ ચહાનારા લશ્કરીઓનું બળ જ્યારે વધેલું છે તેવા વખતમાં એવી વાતો બાહર પાડવી આપણા દેશ માટે તે ભારે ખરચાણ થઈ પડવાનો ભય રહે છે. ”—ગુજરાતી.]

[“ હીંદી પંચ, ” જુલાઈ, ૧૯૦૪.]

સીંહરાજનો મીઠસ હાથથી જવાની અની પર !

[જીઓ ચીત્ર, પાનું ૭૬ સુ.]

(શ્રીદીશ સીંહ—જે રે એધ રીંછ, સુંગો સુંગો ચેડો કહાડવાનાં છોડી દે, નહીં તો—નહીં તો—)

[રશીયન વોલન્ટીયર કાફ્કાના થીકારી બારકસોએ કેટલીક અંગ્રેજ સ્ત્રીઓ પકડવાથી અને વખાડીવોસ્તોકવાળા રશીયન કાફ્કાએ સ્ત્રીઓ “ નાઈટ કમાનડર ” હુબાડી દીધાથી શ્રીદીશ પ્રજનો ગુસ્સો ઉશ્કેરાયો છે.]

[“ હીંદી પંચ, ” જુલાઈ, ૧૯૦૪.]

પંધરપુરથી આવેલો એક જાત્રાળુ.

[જીઓ ચીત્ર, પાનું ૭૭ સુ.]

(પંધરપુરથી આવેલા જાત્રાળુઓએ સુંબઈ સેહેરમાં કોલેરા દાખલ કીધા છે.)

[“ હીંદી પંચ, ” આગસ્ટ, ૧૯૦૪.]

આ રોશની જોઈને આગળ ચાલો !

[જીઓ ચીત્ર, પાનું ૭૮ સુ.]

ફમી ગોખલે—આ રોશની, આ પ્રકાશ આપણને રસ્તો દેખાડશે ! તે જોતાં જઈશું, તેપર નજર રાખી આપણા મારગપર હોડિયો જઈશું, તો આપણે સીધાં આપણા ઠેકાણે પુગી જઈશું, બેઠીજી કાનગ્રેસ !

[“ હીંદી પંચ, ” આગસ્ટ, ૧૯૦૪.]

ચાંચીયો ચોર ધુઈન.

[જીઓ ચીત્ર, પાનું ૭૯ સુ.]

ચાંચીયો ચોર—શું ! એ પોતાના બંદરેથી મને કોલસો લેવા નહીં દેવાનો ? અને એનાં વાહણોપર ચાંચીયા ચોરી ને હુટ ચલાવવા નહીં દેવાનો ? આહાઆઆ ! શું મારી સામેની દુશ્મની ! શું શત્રુવટ !

[અંગ્રેજ સરકારે એક ઢંઢેરા બાહર પાડીને જાહેર કર્યું છે કે રશીયા કે જપાનનાં કોઈપણ બારકસોને શ્રીદીશ બંદરે ખાતેથી કોલસો લેવા દેવામાં આવશે નહીં. આ ઢંઢેરાથી રશીયનો ઘણા અસંતોષી થયા છે, અને તેઓ તેને રશીયા સામે પુલ્લી શત્રુવટ દેખાડનારો ગણે છે, કેમકે જપાનને તેથી કશી પણ અસર થવાની નથી.]

[“ હીંદી પંચ, ” આગસ્ટ, ૧૯૦૪.]

બંગાલના જનરલ આર્થર્સ અને લાહાસાની સુંદરી.

[જીઓ ચીત્ર, પાનું ૮૦ સુ.]

જનરલ આર્થર્સ—નહીં, નહીં, તુને હું કંઈ એમની એમ જવા દેવાનો નહીં ! તારી મહોબતની ઇધાનીમાં તારા (બાલના) યોડ “ લોક ” (લાખ) તો હું લેવાનો ને ફર લેવાનોજ !

[ટીબેટનો ખાસ જે હંડની રકમ કરનાર યંગહુસખંડે અંગ્રેજ સરકાર તરફથી લેવા માંગી છે તે રકમ આપવાને તેઓને દેશ તદ્દનજ અસક્ત છે એમ તેઓ જણાવે છે. પણ કરનાર યંગહુસખંડે તો હંડની રકમ લેવાનીજ હુક લીધી છે.]

[“ હીંદી પંચ, ” સપ્ટેમ્બર, ૧૯૦૪.]

કોણ ધરમ માત?

[જીઓ ચીત્ર, પાનું ૮૧ સુ.]

રશીયાના નામદાર આરની ઇચ્છા પાર પડી છે. તેમની ગાદીનો વારસ આખરે જનમ્યો છે. તેનાં પાળણાં આગળ બે દેવીઓ ઉભી છે, જેની તરફ એ બાળ રાજકુવર ટગર ટગર જોયા કરે છે. એ બેમાંથી કંઈ તેની ધરમ માત થશે, અને કોણ તેને પોતાનાં તરીકે ગણશે ?

[“હીંદી પંચ,” સપ્ટેમ્બર, ૧૯૦૪.]

બેંચાબેંચી અને તાણાતાણી.

[જીઓ ચીત્ર, પાનું ૮૨ સુ.]

દક્ષીણ આફ્રીકાનો હીંદી-આએ બાણુએ આવો, મીં લીયો !

દક્ષીણ આફ્રીકાનો ગોરો-નહી-ઇ-ઇ ! ખખરદાર મારી તરફ જ સસડાઈ આવ ! સમજ્યો કે ?

લીયો-(મનમાં) નખોડ જાયરે એ લોકોનું ! હવે એ કાળા ને ગોરા બેઠને તે એકજ વખતે હું કેમ રાજી રાખી શકું ! એ બેઠની વચે હું તો અટવાઈ ચાલ્યો, ને મને કંઈ સુઝતું નથી કે હું કાંહુ ગસડાઈ ને કાંહાં તણાઈ ! હંચંચં ! પણ-પણ-મને તો લાગે છે કે અંતે સરવાને ગોરાની તરફ ઘસડાવા વગર છુટકોજ નથી ! તે નખોડ ગીયો જીતી જવાનો.

[દક્ષીણ આફ્રીકામાં રહેતા હીંદીઓના સવાસને લગતા એક અભિનયનો સતવાર હેવાસ ચોપડીના આકારમાં ઈંગ્લેન્ડમાં પ્રગટ કરવામાં આવ્યો છે. તે ઉપરથી માલમ પડે છે, કે હીંદુસ્તાનથી નવા આવનારાઓને દાખલ થતાં સખતાઈથી અડકવાને લગના કાયદાને તથા ચે-કસ કસોટી ને કોઈ પસાર નહીં કરી શકે તેઓને અજાણેદા રાખવાને લગતા ત્રાનસવાસની સરકારે ધરેલા કાયદાને અંગ્રેજ સરકારે ગુપ્તપ બહાની આપી છે.]

[“હીંદી પંચ,” સપ્ટેમ્બર, ૧૯૦૪.]

નાળીયરી પુત્રમ : હીંદ, તા. ૨૫ મી આગસ્ટ, ૧૯૦૪.

[જીઓ ચીત્ર, પાનું ૮૩-૮૪ સુ.]

હીંદી પંચ-અહો રતનાગર ! અહો મહાસાગર ! પ્રસન્ન થાઓ અને આ દુખી પુળરીઓપર દયાળુ થઈ તેમના દુઃખમાં સહાય કરો !

[“હીંદી પંચ,” આગસ્ટ, ૧૯૦૪.]

બંગાળના જનરલ સ્વાઈફસ માટે ટીબેટન “કટા.”

[જીઓ ચીત્ર, પાનું ૮૫ સુ.]

ભાહાસા, તા. ૭ મી સપ્ટેમ્બર :—હાલાઈ લામાના પોટાલાના મેહલમાં આજે ટીબેટનો સાથના કોલકરાર ઉપર સેવટની સહી સાખ કરવામાં આવી હતી.

[ટીબેટમાં ‘કટા’ ને નામે આજળાતો એક મહોબત અને મીઠાચાટીની ઇલાણી લેખાય છે. એ એક કોતરેલી પાટી સાથના રેશમનાં નેલી બારીક ગાજના એક લાંબા ટુકડાનો બનેલો હોય છે. મોટા લામાઓ તે પોતાનાં મુસઝીને વેચે છે તેમજ નેચો મઠ અથવા મંદીરની મુનાકાત વેળાએ સંતોષકારક હાથે ભેટ આપે છે તેમને તેઓ એક અથવા વધુ ભેટ આપે છે.]

[“હીંદી પંચ,” સપ્ટેમ્બર, ૧૯૦૪.]

ટીબેટન ગધેડો.

[જીઓ ચીત્ર, પાનું ૮૬ સુ.]

હવે આગળથી કરડવા અને પાછળથી પછાડી આડવાનું એ ગધેડો ભુલી જાય છે. તેમ કરવાનાં એના દહાડા પુરા થય છે. અને હવે તો ગરીબ ઘેટું થઈ જઈને ગુપ્તપ પોતાની પીઠ ઉપર બધા બોલો લાધવા દેય છે.

[“હીંદી પંચ,” સપ્ટેમ્બર, ૧૯૦૪.]

સુલેહનો અવાજ.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૮૭ સુ.]

સુલેહ દેવ!—સખર ! હવે બસ કરો !

[લીલાઓમાં જાતે જ પાનીએ રશીયનોને એક બીજી સખત હાર બધી છે, અને તેથી રશીયનોને મુકદ્દન તરફ પાછળ હટી પડ્યું છે. લીલાઓમાં જાતે થયેલી લડાઈમાં બંને બાજુએ જખરી સુવારી ખમી છે. અને તેમાં મારખાં બચમાં તથા ઘાતલ થયેલાં સંખયા પચાસ હજારથી એક લાખ સુધીની અડસટ્ય ગાં આવે છે.]

[“ હીંદી પંચ, ” સપ્ટેમ્બર, ૧૯૦૪.]

સાલ મુખારક !

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૮૮ સુ.]

હમાજેર બાદ, હમા આરો બાદ, દરાઝીઓ શાદ બાદ !

[હીંદના બે મહાન જુઝાળ દાદાઓ વચ્ચે મુખારક નવાં પારસી સાલની હમાજેર.]

[“ હીંદી પંચ, ” સપ્ટેમ્બર, ૧૯૦૪.]

ગરીબ બચારા સજુરીવંતા હીંદી બળદયાઓ.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૮૯ સુ.]

સર મંચેરજી બાવનગરી—ચોલો, મેડમ, ગોલો ; અને તમેજ કહો કે આ બીચારા બળદયાઓ સાથે ચલાવવામાં આવતી આવી વરતણુંક શું થયું છે ? શું ધનસાનવતભરી છે ?

[સંસ્થાનો ખાતાના ખરચને લગતી તકરારમાં સર ટેનરી ફાઈનર, મીં. જેમખરલેન અને સર ચારલસ હીલકની પુઠે બોલતાં સર મંચેરજી બાવનગરીએ પારલામેન્ટમાં બોલાવ્યું હતું કે, “ અખતે વખત, પ્રધાને ખુશી સાથે આપેલી ફણલાવો છતાં, ફક્ત આફ્રીકામાં ત્યાં ના જો વનદાર અમત્તદારોના ટેના સાથે બ્રીટીશ હાઉસલ નમાંની પ્રજા ઉપર જીવન તથા સખનાઈ ગુજરવામાં તથા તેમના થોડ રહેલા હક પણ થગ તળે કચડવાની તળવીજ ડરાવ સાથે કંવામાં આવત રહી છે. ” સર મંચેરજીએ વળ દીખેટના ખરચનો થોડો હોસ્સો બ્રીટીશ તીબે રીમાંથી આપાવવાની દરખાસ્ત પણ મેંબો હતી.]

[“ હીંદી પંચ, ” સપ્ટેમ્બર, ૧૯૦૪.]

મારા એકાંતમાંજ જો હું ગગડી રેહું, તો કેવી હું સુખી થાઉં !

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૯૦ સુ.]

લાહાસાની લાડલો—અરે તમારા સીતમગારોને તે શું કેહું ! નખોડ જાવરે તમારું !

[દીખેટના કોલકારોની શરતે એ રશીયન અને ચીનાઈ રાજદવારી મંડળોમાં કાઠક બળભળાટ ઉઠો કીધેલો લાગે છે, કેમકે તેઓ ધારે છે કે એ કોલકારથી દીખેટ ઈંગ્લંડના હાથ નીચેનું રાજ જાણે થઈ ગયું છે.]

[“ હીંદી પંચ, ” ઓક્ટોબર, ૧૯૦૪.]

ખીતા સમાન હેત અને વહાલ.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૯૧ સુ.]

હીંદી હાથી—હે, મારા વહાલા, આખે કુધ લે, તેથી તુને કાયદોજ થશે ! ખરાબર ધેઃ ભરતું પી લે, કે તારા ને મારા ખેડનાં કલેજે ઠંડક વળે ! અને પી રહીને પછી મને કહે કે એથી તરે દેમાગ ખુશ ખુશ થઈ ગયો છે કે નહીં તે !

[કાણુખ ખાતે એક મીશન મોકલવાનું નકી થયું છે, અને તેને લગતી ગોઠવણ સીગલા ખાતે સંપુરણ કરવામાં આવે છે. હીંદી સરકારનાં પરદેશ ખાતાના સેક્રેટરી મીં. હુઈ દેનને એ મીશનનો વડો ઠરાવવામાં આવ્યો છે. તે પેશાવરથી તા. ૨૫ મી નવેમ્બરે ઉપડશે અને કાણુખમાં તા. ૧૦ મી ડીસેમ્બરને સુમારે આવી પુગશે.]

[“ હીંદી પંચ, ” ઓક્ટોબર, ૧૯૦૪.]

મીળસ હાથથી ગયો છે !

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૯૨ સુ.]

જેક ટાર લીઓ—કંઈ આ વખતે તારા હીંદી બીજલાં ચાલવાનાં નથી હાં ! મુંગો મુંગો સંપુરણ માફી માગ, પુરેપુરે બદલો આપી દે, અને ફરીથી મારી પુછડીને તારા પગ તળે દાખવાની સોખાઈ કરશે નહીં, એવા સોગંદ લે ! નહીં તો—નહીં તો—

[રશીયાનો બાલટીક સમુદાયમાંના કાફલો જેવાન આતે જવા ઉપડ્યો છે, તેણે મારગમાં કેટલાક અંગ્રેજ માછીમારોના મછવાઓ પર દોષના ગોળા છોડ્યા હતા, અને કેટલાકને મારી નાંખ્યા તથા કેટલાકને ઘાયલ કર્યા હતા. આ બનાવે ઈંગ્લેન્ડમાં બારે ઉગ્રકેરણી ફેલાવી છે, અને પ્રદેશ પાતાના પ્રધાન લાર્ડ લેનસડાઉને તે માટે માફી માગવા, તુકશાન પામેલાઓને ઘટતો બદલો આપવા અને જેઓ એ બનાવ માટે જોખમદાર હોય તેમને સજા કરવાની રદીયા પાસે માંચણી કીધી છે.]

[“ હીંદી પંચ, ” નવેમ્બર, ૧૯૦૪.]

મહીમાવંતી દીવાળી !

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૯૩ સુ.]

“ હીંદી માતનાં વહાલાં બાળકો, આનંદ અને રંગરાગમાંજ સદા પોતાનો કાળ નીરગમન કરો ! ”

[“ હીંદી પંચ, ” નવેમ્બર, ૧૯૦૪.]

આગલ વધ ! ખેતીવાડી, આગલ વધ !

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૯૪ સુ.]

[આવતાં હુનર ઉદ્યોગ અને ખેતીનાં પ્રદર્શન માટે એક “ દીઝાઈન ”.]

[હીંદી હુનર ઉદ્યોગના પ્રદર્શનમાં બાલવામાં આવનારા ખેતીના વીભાગ માટે ખાસ કોશિશ કરવાનું ફક્ત મન્યું છે અને તે તદ્દન ફલેશ્વર થવાનો સંભવ છે, એમ જાહેર કરતાં પ્રદર્શન કમીટીને ખુશહાલી ઉત્પન્ન થાય છે.]

[“ હીંદી પંચ, ” નવેમ્બર, ૧૯૦૪.]

કુવા આગળ પાણીહારણા.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૯૫ સુ.]

પાણીહારણ કોંગ્રેસ—આ કુવો ઉંડો છે, અને આપણને પાણીની ટીપણી તો ભોગવવી નહીંજ પડશે, એમ હું ચોક્કસ માનું છું.

[મુંબઈમાં ભરવામાં આવનારાં કાનગ્રેસ અને પ્રદર્શનનાં ફંડોમાં લગભગ હેંસી હજાર રૂપયા બરાબ ચુક્યા છે, અને બીજા ભરાવાની વકી છે.]

[“ હીંદી પંચ, ” નવેમ્બર, ૧૯૦૪.]

દીવાલીનાં વાળાં અને ઢોલ તાશા.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૯૬ સુ.]

વાળાં અને ઢોલ તાશા એવા જબરાં જોર સાથ વાગે છે કે ગમે તેવું ઉઘનસીખી જાગી ઉઠે.

[આવતી હીંદી પ્રજાકય કાનગ્રેસના સંબંધમાં ભરવામાં આવનારાં હુનર ઉદ્યોગનાં પ્રદર્શનની કારોબારી કમીટીએ પ્રજાની બાણ માટે પોતે અત્યાર સુધી કીધેલાં કામનો બીજો રીપોર્ટ પ્રગટ કીધો છે. તે ઉપરથી જણાય છે કે, પ્રદર્શનમાં વસ્તુ ચુકવાની અરહતો ઘણી મોટી સંખ્યામાં મળી છે અને વધુ આવતી જાય છે. હીંદના જુદા જુદા ભાગની અને ખાસ કરી મદ્રાસ ઇલાકાની કમીટીઓ, તથા કમીટીના આડ્યાઓના પ્રયતનથી હીંદના લગભગ દરેક ભાગના ઉદ્યોગ હુનરની વસ્તુઓ સારી રીતે તેમાં પ્રદર્શીત થવાની વકી છે.]

[“ હીંદી પંચ, ” નવેમ્બર, ૧૯૦૪.]

Under the Patronage of His Excellency Lord Curzon
of Kedleston, Viceroy and Governor-General of India

FOR CASH OR ON HIRE.

Over
20 000 000
have been
made & sold.

Machines re-
paired & taken
in part ex-
change.

130 Depots
in
India,
Burmah,
and
Ceylon.

Machines
work by
hand, foot or
steam power.

None
genuine
without the
name
'Singer'
on the arm.

Instructions
fr e.
Price list free
on application

Grand Prix
Highest
Award at
Paris
Exhibition
in 1900.

Machines
Sew from
thinnest
muslin to
thickest
leather.

THE SINGER MANUFACTURING CO.,
5, Church Gate Street, BOMBAY.

લીખા કલ્યાણજીની કંપનીની અક્ષીશ! અક્ષીશ!

અક્ષીસ લેવાની ઇચ્છાવાળાએ લક્ષ દર્શ વાંચવું.

પર્ષસા ખરચી ખુવાર થયજા અને દવા વાપરી કાયર થયજાઓને સ્વમારી દવા અજમાયશ તરીકે વાપરવા ભક્ષામણુ કરીએ છીએ.

દવાણું આપેણું વજન અથવા માપ યુક્ત ઉમરના માણુસ માટે સમજણું.

ત્રણ વરસની અંદરનાં બચ્ચાંને દવાનો ચોથો ભાગ, અને ત્રણથી દશ વરસની ઉમ્મર સુધીના છોકરાંઓને દવાનો અરધો ભાગ આપવો. ચાવી ન શકે તેવાં બચ્ચાંને ગોળી વીગેરે થોડા પાણીમાં પીગળાવીને પાવી. દવા સાથે વાપરવાની રીત આવશે.

તાવની ગોળીઓ.

તાવને માટે અક્ષીર ઇલાજ. આ ગોળીઓ ઐકાંતરીયા, ચોથીયા, ટાઢીયા, ઉંતા, વીગેરે તમામ જાતના જવર (તાવ) ઉપર રામખાણ ઇલાજ છે. કુકત દીવસમાં ચાર ગોળીઓ લેવાથીજ તાવ ઉતરી જાય છે. દુધ અથવા પાણી સાથે ગોળી ત્રણ ત્રણ કલાકના અંતરે લેવી. કીમત ખાટલી ૧) ના રૂ. ૧-૦-૦

જુલાબની ગોળીઓ.

આ ગોળીઓ ચમત્કારીક છે. આ ચાર ગોળીઓ રાતે સુતી વખતે થંડા પાણીમાં લેવાથી સવારે ઉઠતાંજ પેટ માફ આવે છે, કબજાવાત દુર થાય છે અને પેટમાં થતાં દરદ મરી જાય છે. કાયમની કબજાવાતવાળાએ રાતે હમેશાં એક ગોળી લેવી, આ ગોળીથી મળમુત્ર શુદ્ધ થાય છે, લોહીનો ખીગાડ મટે છે, જઠરાગ્ની પ્રદીપ્ત થાય છે, વાયુ, અજીરણા માથાનો દુખાવો, હાથ, પગ, ઉમરના સાંધામાં અકડી જણું, કળતર વીગેરેનો નાશ થાય છે. કીમત ખાટલી ૧ ના રૂ. ૦-૮-૦

દાદરનો મલમ.

ખકાલ આઈન્ટમેન્ટ—આ મલમ જુની હડીકી કાળી તેમજ લાલ દાદરનો એકદમ જડમુળથી નાશ કરે છે, દવા બળતી નથી, ચામડીને ડાઘ પડતો નથી, તેમજ વળી ખુશખોદાર છે. દાદરવાળા ભાગ ઉપર આ મલમ આંગળી વતી ચોપડી ખુબ મસજવો. આંખમાં ન જાય તેને માટે સંભાળ રાખવી. કીમત ખાટલી ૧) ના રૂ. ૦-૪-૦

વાનો મલમ.

ગાંડીવ એન્ટી રૂમેટીક ખામ—આ મલમ જાડુતી પેઠે અસર કરે છે, ખુશખોદાર છે તથા બળતો નથી. દરદવાળા ભાગ ઉપર ચોપડી ખુબ માલેસ કરવું. આ મલમ સંધીવા, પક્ષધાત, શરીરનું કંપણું, ઘનુરવા, હાથ પગનું રહી જણું. કોઈ ભાગ ઉપર આવેલો સોજો, માથાનો દુખાવો, જીંથાને સુવાવડ પછી સોજો ચહોડેલો હોય તે, હાથ પગ અકડાઈ ગય, હોય તે, વીગેરે ઉપર અક્ષીર છે. આ મલમવાળાને વળી મેન્થોલની પણ જરૂર રહેતી નથી. કીમત નાની સાઈઝની ખાટલી ૧) ના રૂ. ૦-૮-૦ અને મોટી સાઈઝની ખાટલીના રૂ. ૦-૧૨-૦

દાંત તથા પેઢાના દુખાવાનો અક્ષીર ઇલાજ.

આ દવા દાંતના દુખાવાને તથા કળતરને આરામ કરે છે, કોહી જતા ભાગોને અટકાવે છે, સોજાને ઉતારે છે, લોહી નીકળણું બંધ કરે છે, મોઢાની ખરાબ વાસને દુર કરે છે, અને છેવટે દાંત તથા પેઢાઓને મજબુત કરે છે. રૂ (કાપુસ) થી દુખતા ભાગ ઉપર લગાડવું. કીમત ખાટલી ૧) ના રૂ. ૦-૮-૦

સંજીવન મીઠકચર.

કોલેરા કે જે વીસુચીકા, માહામારી, પટકી, કોગળીયું વીગેરે નામોથી ઝાળખાય છે તેને માટે આ એકજ પ બરેલો ધલાજ છે. વળી આ દવા સંઘણી, ઝાડો, અતીસાર, વીગેરે પેટના દરદોને મટાડે છે તેમજ પેટમાંના દુખાવ નાશ કરે છે. પેટના આકરા વગેરેને બેસાડી દર્દ જરૂરાગની પ્રદીપ્ત કરે છે. દવા પાણીમાં મેળવી લેવી. વજન બાદ ઉપર લખેલું છે. કીમત બાટલી ૧) ના રૂ. ૦-૧૦-૦

તાવનું અકસીર મીઠકચર.

આ મીઠકચર મેલેરીયા, તાલીયા, એકાંતરીયા, ચોથીયા તથા ખીજી જાતના જેરી તાવ ઉપર જાદુઈ ઉપાય છે. એકજ દીવસ દવા પીવાથી આરામ થાય છે. દવા પીધા પેહેલાં બાટલીને ખુબ હલાવવી. દવા લેવાની રીત બાટલી ઉપર લખેલી છે. કીમત બાટલી ૧) ના રૂ. ૦-૧૨-૦

કફ પીલ્સ.

આ ગોળીઆ તમામ જાતની નવી તેમજ જુની ખાંસીને જડમુળથી કાઢી નાખે છે, સળેખમને દુર કરે છે. ગળાંની દરદો તથા સોજાને મટાડે છે. ઉધરસ સાથે શ્વાસ હોય તેને પણ આરામ કરે છે અને કંઠને સારો કરે છે. બે ત્રણ ગોળ મોઢામાં રાખી તેનો રસ ગળામાં ઉતારવો. કીમત બાટલી ૧) ના રૂ. ૦-૪-૦

વિચ્છીના ડંખ માટે તાત્કાલીક અને ચોક્કસ ધલાજ.

ગમે તેવી જાતના જેરી વીચ્છીના ડંખ ઉપર આ દવાના બે ત્રણ ટીપાં લગાડવાથી તરતજ આરામ થાય છે. દરેક કુકુંખમાં આ દવા રાખવાની ખાસ જરૂર છે. કીમત બાટલી ૧) ના રૂ. ૦-૮-૦

પ્રમેહ માટે અકસીર દવા.

પ્રમેહ એટલે ગરમીના રોગ ઉપર આ દવા એટલી બધી અસરકારક નીવડી છે કે એક વખત વાપરનાર બીજાને બલામણુ કર્યા વગર રહેશે નહીં. આ દવાથી નવો તેમજ જુનો પ્રમેહ જડમુળથી નાશ પામે છે, પેસાબમાં થતી બળતરા, પેસાબનું અટકવું, પેસાબમાં નીકળતી સાકર, રસી વીગેરે પદાર્થ, ઈત્યાદી સર્વ દરદને જડમુળથી મટાડે છે. બધે ગોળીઆ દીવસમાં ત્રણ વખત પાણી અથવા દુધમાં ગળવી. કીમત બાટલી ૧) નો રૂ. ૧-૦-૦

વેજીટેબલ હેર ટોનીક.

આ શુદ્ધ કરેલું વાળને પુષ્ટી આપનારું ખુશબોદાર તેલ અમુલ્ય વનસ્પતીના તત્વનું બનાવ્યું છે. મગજ તેમજ જ્ઞાન તંતુને નુકસાન કરનારી ડોઢ પણ ચીજ નાખી નથી. આ તેલ વાળને સુંવાળા અને ચળકતા કરે છે, ખરી જતા વાળને અટકાવે છે, વાળને મોઠા કરે છે અને સફેદ થઈ ગયલા વાળને પણ ધીરે ધીરે કાળા કરે છે. (મુળ રંગ ઉપર લાવે છે.) માથાના દુખાવાનો નાશ કરે છે, આંખને ઠંડક આપે છે, અને મગજને પુષ્ટી આપે છે. દરેક સ્ત્રી પુરુષ અને છોકરાને ઉપયોગી છે. વીદ્યાર્થીઓને આ તેજ ધણુંજ ઉપયોગી છે. કીમત બાટલી ૧) ના રૂ. ૦-૧૨-૦.

રેડ જેમીકા સારસાપરેલા.

આ બગડો ગયલા લોહીને દરેક રીતે માફ કરે છે, અને લોહી વીકારથી થતા રોગો જેવા કે ખસ, દાદર, ફોડા, ખુજલી, ખીલ, ગડગુમડાં, ચાંદા, ધારાં વીગેરેનો નાશ કરે છે. ગરમી વીગેરેથી લોહી બગડી ગયું હોય તેને માટે આ ચોક્કસ ધલાજ છે. લોહી શુદ્ધ થાય નહીં ત્યાંસુધી આવા રોગો મટે નહીં તેથી ત્વચાના રોગવાળાને આ વાપરવાની ખાસ બલામણુ છે. લોહી ઉપર આખા શરીરનો આધાર છે તે મજબૂત છે તેથી તેને માટે કાંઈ લખવાની જરૂર નથી. કીમત બાટલી એકનો રૂ. ૧-૮-૦ દોઢ રૂપયો તથા ૨-૮-૦ અઢી રૂપયા.

અમારી દવા વાપરનારને ધર્મસા તથા વખતનો બચાવ થાય છે. અમારી દવા રોગનો જડમુળથી નાશ કરી નીરોગી તંદુરસ્ત બનાવે છે તેજ બક્ષીસ મળે છે. આથી તમારે કંઈ મોટી બક્ષીશની ખાએશ છે !!!

એકલા બનાવનાર

ભીખા કલ્યાણજીની કંપની. ડ્રગીસ્ટ—ઈંગ્રેજ દવા બનાવનાર તથા વેચનાર,

બહારકોટ—જીમા મસજીદ, તથા આન્ધ્ર—કાર્કટ મારકેટ, ન્યુ બીલ્ડીંગ, મુંબઈ.

ગોલ્ડ ટોનીક પીલ્સ.

નવા સુધારાથી બનાવેલી

આયુ:વરધની અને મન હુલ્લાસીની ધાતુ પોષકી સોનેરી ગોળીઓ.

ધાતુ માત્રમાં જેમ સોનું સરવ શ્રેષ્ઠ અને અગણ્ય છે તેમ શક્તી વરધક સરવોત્તમ ઔષધોમાં આ ગોળીઓ પ્રાધન્ય ઐક્યે મુખ્ય છે. તેના ગુણ અવરણનીય છે, ઐક્યે જેનું વરણન થઈ શકે નહીં તેટલા અસંખ્ય છે. બાળ, યુવા - વરધ ગમે તે અવસ્થાનું માણસ એક વખત આ ગોળીઓનું સેવન કર્યા પછી શક્તી વધારવા બીજી કોઈપણ દવાને કાંઈ ધરશે નહીં; એવી તે રામબાણુ તુલ્ય સમતકારીક છે, તથાપી જેમ કોઈ વસ્તુમાં ગમે તેવા ગુણો હોય તે તેના પુરતો પ્રચાર થતાં સુધી અપ્રકાશીત રહે છે એ સ્વભાવીક છે, તેમ આ ગોલ્ડ ટોનીક પીલ્સના ગુણો પણ અપ્રકાશીત છે, સખખ, જનસમુદ્ધ (જનરલ પબ્લીક)ની બાણને માટે તેના મુખ્ય મુખ્ય ગુણોનું આ જગે વર્વિચન કરવું જરૂરનું છે.

આ ગોલ્ડ ટોનીક પીલ્સ લેતાંનીજ સાથે જઠરાગ્ની પ્રદીપ્ત થાય છે અને લુપ્ત લાગે છે, રૂચી ઉત્પન્ન થાય છે, ગમે તેવો પરીશ્રમ કરવાથી પણ થાક લાગતો નથી, મગજની તરાવટ થાય છે, જ્ઞાનતંતુ સખખા થઈ સ્મરણ શક્તી વધે છે, મત પ્રકુદીત થાય છે, અને આંખની રોશની વધે છે તે સાથે મન્દાગ્ની અને અશક્તીનાં કારણો લુપ્તનું ગોણું થવું, પેટનું ચઢી આવવું, ખાટા ઔષ્કાર આવવા, પેડુમાં અને મગજમાં દુખાવો થવો, ચક્કર આવવાં, થોડા પરીશ્રમે ઘણું થાક લાગવો, આંખે જાંખ આવવી, તીમીર ઐક્યે આંખનાં જેવું દેખાવું, શરીર દુટવું, આળસ આવવું, અને ચીત્તનું ઉદાસ થવું, વગેરે જે દોષો ઉત્પન્ન થાય છે તેનો જેમ સુરચતા ઉદ્ધ માત્ર થવાથી અધકારનો તાશ થઈ જાય છે તેમ તાશ થાય છે.

ખાટલી એકની કીમત રૂ ૧-૮-૦

એકલા બનાવનાર

ભીખા કલ્યાણજીની કુંચની.—દ્રગીસ્ટ, ઈંગ્રેજ દવા બનાવનાર તથા વેચનાર.

બાહરકોટ—જુમા મસજીદ, તથા એન્ડ, ફાર્ફ મારકેટ, ન્યુ બીલ્ડીંગ, મુંબઈ.

THE GRAEFENBERG VEGETABLE PILLS.

CANNOT BE EQUALLED IN THE MEDICAL WORLD FOR ALL DISEASES OF DIGESTION CAUSING

Bilious Complaints, Asthma,
Constipation, Dyspepsia,
Erysipelas, Low, Nervous and Simple Fevers,
Gastric Fevers, Gripes,
Heartburn, Headache,
Indigestion, Hysterics,
Liver Complaints,
Rheumatism and all diseases arising from want of action in
the Digestive Organs,
Neuralgia, Boils, Catarrh.

Difficult Breathing,
Acid Stomach,
Dyspeptic Consumption,
Determination of Blood to the Head,
Flatulency,
Frequent Bleeding at the Nose,
Fainting, Nightmare,
Inflammation of Vital Parts,
Inflammation of the Stomach,
Jaundice &c.

A pill that is mild and pleasant in its action, and at the same time searching and thorough in its work, is a pill that is desired above all others. This virtue is the chief qualification of the Graefenberg Vegetable Pills.

THE GRAEFENBERG
MARSHALL'S UTERINE CATHOLICON

Should be used in all cases attended with ANY of the following symptoms:—

Deranged Monthly Periods, Weakness, Faintness, Deranged Appetite, Sallow Complexion, Cold Hands and Feet, Pain in the Back and Kidneys, Bloatings, Chills, Feverishness, Neuralgia, Dizziness, Burning or Irritation in the Uterine Organs, Hysterics etc.

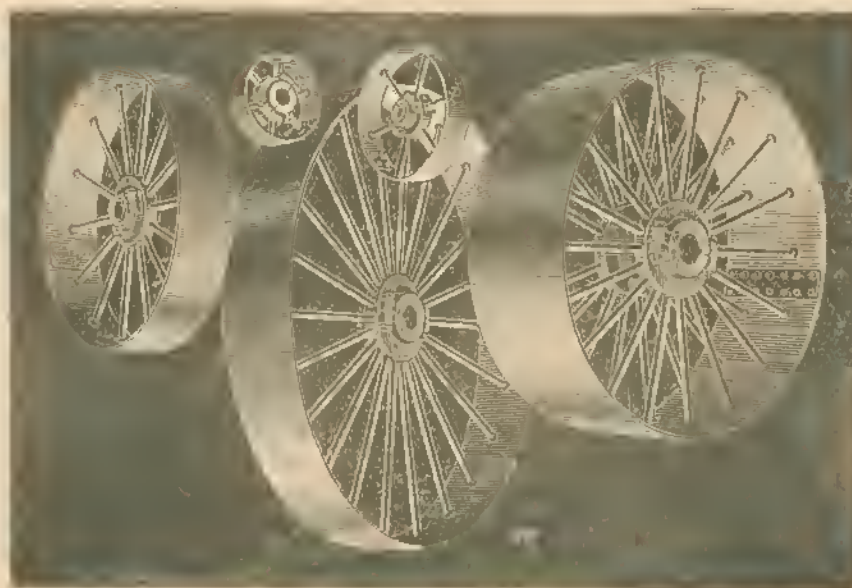
Agents:—Messrs. EDULJEE BROTHERS,
Wholesale and Retail Chemists, Druggists and General Merchants.

Nos. 158-160, Opposite the Jooma Masjid, Baherkote, Bombay.

B. MAGANBHAJ & CO.,

Engineers and Machinery Importers.

ENGINES
BOILERS
LATHES
DRILLING
MACHINES
DEEP-WELL
PUMPS
HORIZONTAL
SPN.
DONKEY
PUMPS

RUBBER
BERKING
LUBRICATING
OILS
COTTON
AND
MANILLA
ROPES
RUBBER LINED
DELIVERY FIRE
HOSE.
RUBBERCOVER
AND RUBBER
LINED SUC.
HOSE.

Platt's Gins and spare parts.

Large stock of Machinery and stores always in stock
for immediate delivery.

Price lists sent free on application.

OFFICE AND SHOW ROOM:—

18, Elphinstone Circle,

FORT, BOMBAY.

DEWJEE KANJEE AND CO.,

ESTABLISHED 1861.

NO. 1-16, CHUCKLA BAZAR, BOMBAY.

Cabinet-Makers and General
Merchants.

Large Show of PLAIN, CAR-
VED and ARTISTIC FURNI-
TURE of LATEST PATTERN,
suitable for Drawing, Dining and
Bed Rooms, and for

CLUBS and MESSES.

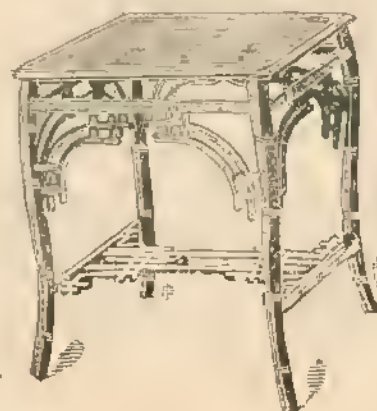
Tapestries and Cretone in Handsome Varieties,

Show Rooms:—No. 6, Chuckla Bazaar, and
No. 1, Carnac Road.

Photos of the articles will be sent for approval on
application.

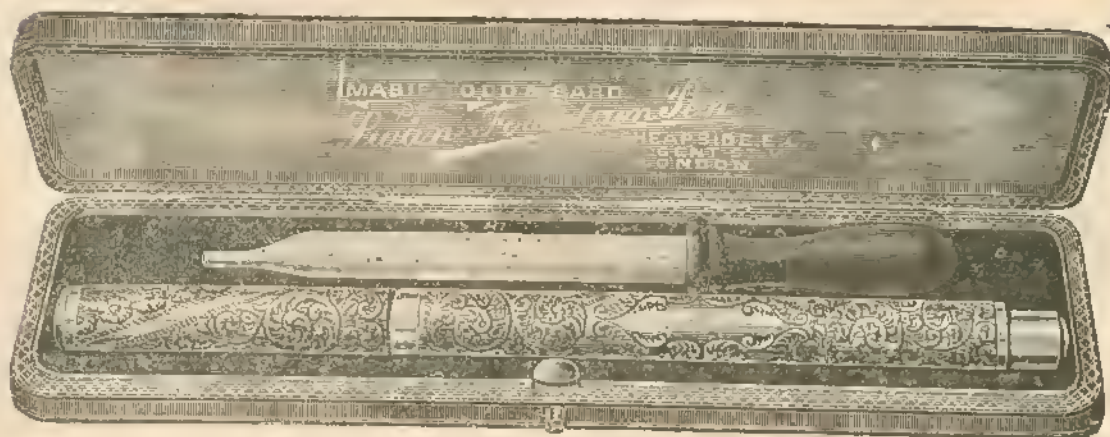
Among the well known houses, furnished by us
some are as follows:—

Taj Mahal Hotel (BOMBAY.)
Watson Hotel Annexe ,
Wilson College ,
The Secretariat ,
C. P. Club NAGPUR,
Civil and Military Hotel, LUCKNOW,
The Metropolitan Hotel, AGRA.
H. H. The Maharaja of Mysore's Palace, MYSORE.
H. H. The Maharaja of Alwar's Palace, ALWAR.

SWAN FOUNTAIN PENS.

PRESENTATION SETS.

A wide range for Selection at trade price.
 Agents and Wholesale Importers
J. A. KIRKBRIDE & Co.,
 60, Tamarind Lane,
FORT, BOMBAY.

ROYAL TONIC PILLS.

Prepared from Saffron, Musk,
 Amber and other Indian
 vegetables.

These Pills remove debility of every description. They give tone to the digestive organs and increase strength. They are of the utmost service to females in restoring regular menses &c. These Pills are astonishingly efficacious in reviving disturbed memory and removing any mental depression and are very useful to students. The aged can also derive great benefit as they are a all round tonic.

Please see the Registered No. 180 before purchasing.

Price—per bottle Re. 1-4-0 containing 30 pills.

Govindjee Damodar & Co.,

57, New Hunaman Lane, Bombay.

TRIFSOLA.

A blood purifying Medicine.

Impurity of blood caused by youthful inprudence and folly or by taking mercurial medicines is removed within a short time by the use of this wonderful preparation. Trifsola is a specific for blotches, pimples, boils, itch, black spots on the skin and other allied diseases. It not only purifies the blood but increases it. Trifsola's wonderful curative power is displayed in the treatment of rheumatism, scitica, swollen glands and throat ailments.

Price per bottle Rs. 2-8.

Govindjee Damodar & Co.

57, New Hunaman Lane, Bombay.

રોગ નાશક દવાઓ.

(પ્રોફેસર ત્રી. ક. ગજજરતી)

પ્લેગની ગુચવાણના ખુલાસો.

પ્લેગ સોલ્યુશન, - કીમત ૮ આના.

સારા કરવાનું સરવેથી મોટું પ્રમાણ.

૧ દવાનો ડાકટરો, ઈસ્પીતાલો, પસેગના અમલદારો, મયુનીસીપાલિટીઓ તથા સાધારણ માણસો ઘણા બહોળો ઉપયોગ કરે છે. એ ઉપાય ઘણાજ લોકપ્રીય થઈ પડ્યો છે કારણકે એ દવાની સાથેનાં કાગળોમાં છ.પેબી ધણી સહેલી રીતથી ડોઝ સાધારણ માણસ પણ પસેગના દરદીઓનાં ઘણાં મોટા પ્રમાણને સાંપી કરી શકે છે. એ બાબતમાં અભોપ્રાયો મંગારીને વાંચો.

જરમીસાઈડ, - કીમત ૮ આના.

આ દવા એ બગેરેમાં અથવા ચેપી દવાવાળા બતામાં રહેનારાઓ અથવા ફરનારાઓ પીએ તો એ શરીરની અંદરના બાગ એવા તે આરોગ્ય તથા સાફ રાખે છે કે તેથી (પલેગ જેવા) રોગના જંતુઓને અંદર દાખલ થઈ વધવાની જગા મળતીજ નથી.

મરકીની ગાંઠનો મલમ, કીમત ૪ આના.

પસેગના દરદમાં ગાંઠ ઉપર બહારથી ચોપડવાને સારું.

ડીસર્ધનફેક્ટીંગ ફ્લુઇડ, કીમત ૮ આના.

રોગીના આરડામાં, તેની આસપાસની જગામાં, ખાળો, સંઘસો, મોરીઓ, રોગીના બાડા, પીસાબ, ઉબટી વગેરે પર છાંટવાને સારું વપરાય છે. ફેનીલ વગેરે બીજી સઘળી દવાઓ કરતાં એ સઘીઆની છે, કારણકે કહોવરાણ અટકાવી ખરાબ વાસનો તે એકદમ નાશ કરે છે. બીજી દવાઓની સફ પાતાની જમરી વાસથી દુરગંધને ઢાંકી કે દબાવી દેતી નથી. પણ દુરગંધનો નાશ કરે છે.

બીજી તેટલીજ ગુણકારી દવાઓ.

ફીવર ડોરેસ.

(જલદ ફીવર સોલ્યુશન.)

બધી જાતના તાવ ઉપર અકસીર દવા સરવેથી સસ્તી. -

કીમત ૪ આના.

કોલેરા સોલ્યુશન.

અણાણુ વીકાર, મરડો, કોલેરા વીગેરે પર અકસીર

ઉપાય. - કીમત ૮ આના.

બ્લડ પ્યુરીફીંગ સોલ્યુશન.

(લોહી સુધારવાની દવા.)

શરીરમાંથી દરેક એવી ચીજો નાશ કરી લોહીને સુધારે છે અને પોષણ કીવાને મદદ કરે છે. ઉપદેશ માને ટાંપીના રોગ ઉપર ખાસ બલામણુ કરવામાં આવે છે - કીમત ૧ રૂપીઆ.

દરાજનો મલમ - કીમત ૮ આના.

ફક્ત ડાકટરો માટે.

લીકર - આયોડીન ટરકસોરાઈડ.

મરકી, તાવ તથા બીજા જંતુ વીષજન્ય રોગોપર વાપરવા સારું, આઈરના ૧૨ આના, રતલના ૧૧ રૂપીઆ.

આયોડીન ટરકસોરાઈડનો મલમ.

સરવે પ્રકારના તાવના રીકાર પર અકસીર. - કીમત ૪ આના

એન્ટી સેપીક લોશન.

ધા ઘોવાને માટે તથા શરીરના અંદર તથા બહારના બાગોપરના વરણ ધા વીગેરે પીચકારીએ ઘોવા માટે સરજનો તથા તેમના હાથ નીચે ના માણસોને ઘણું ઉપયોગી. કીમત ૮ આના.

પેકીંગ, ટપાલ તથા રેલવે ખરચ બુટો પડશે.

સરવે દવાવાળાઓને સાંધી અથવા જથ્થાબંધ નીચે લેવાયેથી મલશે.

વેપારીઓ, ઈસ્પીતાલો, મયુનીસીપાલિટીઓ, અને જથ્થાબંધ ખરીદનારાઓને સારું કમીશન આપવામાં આવશે. પછલા રોકડા મોકલ વાધી અથવા વેલથપેચમેનલ પારસલથી દવા મોકલવામાં આ વશે. મંગારનારાઓએ પોતાનું નામ ઠામ, હોટાણું પુલકી રીતે બખબુ; દવા પેસ્ટથી કે રેલવેથી મોકલવી એને ખુલાસો બખરો પેસ્ટનું કે રેલવે સ્ટેશનનું નામ વંચામ તેમ બખબુ.

એકજ નામની ઘણી જગાઓ હોય છે માટે મંગારનારે પોતાનું નામ ક્યા જગલામાં છે અથવા કઈ રેલવે લાઈનપર છે તે પણ બખબુ, નહીં તો દરા મળવામાં ગડબડ તથા હીલ થાય છે.

સરનામું - સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટ, ટેકનો-કેમીકલ લેબોરેટરી, ગીરગામ, મુંબઈ.

શરમાની સાહીઓ.

આયાત થતી બીજી સાહીઓના જેવીજ.

લખવા માટેની ઈડીયન બ્યુબેલિક સાહી.

પથરની બાટલીમાં	૪ આ.	૧૦ આ.	૨૪ આ.	૪૦ આ.	કાચની બાટલીમાં	૧૪ આ.	૨૮ આ.
દરેકના આના	૩	૫	૯	૧૨	દરેકના આના	૦-૪	૦-૬
જુજનના રૂ.	૨-૦	૩-૦	૬-૦	૮-૦	જુજનના રૂ.	૨-૦	૩-૦

ઈડીયન બ્યુ બેલિક અથવા વાચોલેટ બેલિક કોપી લેવાની સાહી.

તેમજ બીજી સાહીઓ માટેની વીગતવાર નીચે લેવાયે પુછળથી મલશે. વેપારીઓ તથા મોટા જથ્થામાં વેચનારાઓને ખાસ બાવ આપીશું.

અરજ કરવાથી તમુના મુક્ત મલશે.

બનાવનાર, સી. ટી. શર્મા, - ટેકનો-કેમીકલ લેબોરેટરીનાં શીક્ષણ હેઠળ, ગીરગામ-મુંબઈ.

ABDEYALLY SAMSOODIN & CO

SHIPCHANDLERS, RAILWAY CONTRACTORS
AND
GENERAL MERCHANTS.

79, APOLLO STREET,
AND

Branch:—12-20, NAGDEVI CROSS LANE,

BOMBAY.

Dealers in Hardware of all Sorts.

IMPORTERS

OF PLATT BROS.

COTTON GINS & GINNING STORES,

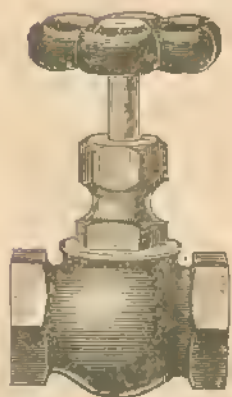
Best single and double leather
belting.

India Rubber

delivery and soction

hose, rubber sheets.

&c. &c. &c.

ધી ગીરગામ પેપર મીલ.

અંક

કુશલ જરમન પેપર મેકરની ખાસ દેખરેખ હેઠળ
તરેહવાર જાતનાં, જેવાં કે,

પ્રાઉન, ફેસીંગ, બ્લેન્ડીંગ, સોપ, ચોપડ, બ્લોટીંગ, બ્લેકીંગ પ્રોટીંગ પેપરો ઇત્યાદી બનાવવામાં આવે છે, જેની ઉત્તમ બનાવટ માટે અમને પુનાનાં નેટીવ આર્ટ એક્સીબીશનમાં ચાંદ મળ્યો છે.

નમુના તથા ભાવ તાલ વીગેરેને માટે

એસ. એન. શેકવ્યાદમની કુલોને

૩૨૭, અબ્દુલ રહેમાન સ્ટ્રીટમાં લખપુર યા જાગે મલખુર.

જીનીંગ ફેક્ટરીઓના માલકોને પછસા બચાવવાની એક ઉમદા તક.
આ વાંચવાની તકલીફ લેશો તો તમને લાભજ થશે !

રેજીસ્ટર

ટ્રેડ માર્ક.

જીનીંગ ફેક્ટરીઓના માલકોને ખુશ ખબર.

અમેએ જીનીંગમાં વપરાતાં ચામડાંનાં વાઇસરનાં રોલરોને બદલે એક પેટન્ટ રીતે તૈયાર કીધેલાં કાગળનાં વાઇસરનાં રોલરો બનાવવા માંડ્યાં છે, જે રોલરોને અમારી પોતાની ફેક્ટરીમાં લગભગ બે વર્ષ સુધી પુરતી તપાસ લેઇનેજ અમે બહુ ર પાડ્યાં છે, તેના અનેક ફાયદાઓમાં મુખ્ય ફાયદાઓ એ છે કે:-

એ રોલરો ફરવામાં હલકાં છે, છુરી સાથનાં દમાણુથી બળતાં નથી, માત્ર વધુ કાઢે છે, માત્ર ઘણા સફાઈદાર અને સુદૃઢ નીકળે છે, અને ચામડાંનાં રોલરો કરતાં કીંમતમાં સસ્તાં અને વધારે ટકાઉ છે.

એ રોલરો કાંઈ પડ્યાં ખડ્યાં કાગળનાં ચીડાંનાં બનાવેલાં નથી, મગર, એક કુશળ જરમન પેપર મેકરની ખાસ દેખ રેખ હેઠળ અને બરનાં કાગલો બનાવી ભરવામાં આવે છે, માટે અમારો બીન-તી એટલીજ છે કે ફક્ત નમુનાલું એકજ રોલર વાપરી તમારી ખાતરી કરો અને તમને બીશ્વાસથી કહ્યું છીએ કે એકવાર અમારું રોલર વાપર્યા પછી ચામડાંનાં રોલર હું નાખજ સુકી દેશો.

શાફ્ટીંગ સાથે તૈયાર ભરેલાં રોલરની કીંમત ફક્ત નંગે રૂ ૧૬.

વધુ વીગત માટે લખો:-

ઇબ્રાહીમ અબ્દુલઅલી મુછાળાની કુલો,

૩૨૯, અબ્દુલ રહેમાન સ્ટ્રીટ, મુંબઈ.

P. S. POCHEE & SON.

MAKERS OF INCANDESCENT GAS, ACETYLENE GAS, PETROLEUM AND
LAMP LIGHT MANTLES AND THEIR ACCESSORIES & FITTINGS.
365, Abdul Rehman Street, Near Ainsliebag--BOMBAY.
The Light of the Twentieth Century.

**NEW PATENT
"DAN" BURNER.**

The "Dan" Burner is as easy to manage as that of an ordinary kerosene
lamp, and much cheaper to maintain a bright agreeable light, the most
effective light for rooms, workshops and streets without gas works.

The "Dan" Burner fits any ordinary kerosene oil lamp and can be fitted
to existing lamps. One Burner gives 50 in candle-power light, and the
oil consumption is 1 quart in 13 hours. The cheapest kerosene oil obtainable
can be used with entire safety.

The cost of operating the "Dan" Burner per hour is 1 pie only, which is
much cheaper than an ordinary kerosene lamp.

Price.

The "DAN" Burner complete with Mosaic and Chimney	Rs. 11 0
Extra Mantles	... per doz. " 9 0
Extra Chimneys	... " 9 0

Orders executed by P. P. Post.

DESCRIPTIVE BOOKLET FREE WITH EACH BURNER.

Special Rates to the Trade and Large Buyers.

"A MOST SUCCESSFUL NOVELTY."

PERPETUAL CALENDARS

FOR

WATCH CHAIN PENDANT

AS WELL AS MARVELLOUS

ORNAMENT.

Hall marked Silver Rs. 2
Silver Gold-Roled and en-
amelled Rs. 4.

9.15 & 18 Carat Gold Rs. 20.30 and 40

**FREE! FREE!! FREE!!!
TO**

One who purchases one or more Watches, Clocks,
Time-Pieces &c., any qualities and classes, whose price
is not less than Rs. 10, one Silver Perpetual Calen-
dar Pendant cost of Rs. 2, will be given Free.

A large variety in stock always to select of celebrated
West End, Charpie, Roskopf Patent, Favre-Leuba-
John-Barrel, Zenith, Meridian, Courvoisier, Seth,
Thomas, Ansouza, Waterbury &c. &c. Catalogue Free.

G. B. NAIK & CO.,

Sittaram Building, Bombay.

મોટા કદના ફેનસી પોસ્ટ કાર્ડ.

ડબલ કલરનાં-ફોટોગ્રાફિક બ્લોકપર છાપેલા, રાજ રવી વરમાના તથા ચાલુ લડાઈમાં ભાગ લેતા યોધાના
મનહર ચીત્રોવાળા. કીમત ૧૦૦ ના આના ૫ તથા ૧૦૦૦ ના ... ૨-૮-૦

ડબલ કલરના-સાધારણ બ્લોકપર હીંદુ દેવો વીગેરેનાં ચીત્રોવાળાં ૧૦૦ ના આના ૩ તથા ૧૦૦૦ ના ૨. ૧-૧૨-૦

સીંગલ કલરના-સાધારણ બ્લોકપર છાપેલા સુંદર ચીત્રોવાળા ૧૦૦ ના આના ૨-૬ તથા ૧૦૦૦ ના ૨. ૧-૪-૦

રેશમી પંખા.

ફરીયા જપાનની ચાલુ લડાઈના આખેડુપ દેખાવોવાળા રેશમી પંખા-એક કમનના પેકેટમાં ખાર
જુદા જુદા દેખાવ આવે છે. કીમત કમનના ... ૩-૩-૦-૦

ચાંદીનું પરપેચ્યુઅલ કેલેન્ડર.-

રંગ ભેરની તારીખોની જમીનવાળું આ કેલેન્ડર ગમે તેવા હલકી કીમતના ઘડીઆળના છેડા માટે શરંગ
૨૫ હોવા ઉપરાંત દરેક મહીનાનો મહેલો તારીખ તેમ જ નીચેનું ચક્ર ફેરવવાથી આખા મહીના માટે નીચમસર
કેલેન્ડર થઈ રહે છે.

ડગલા માટે ચાંદના સોડક, રેશમી તથા સુતરાઉ ખમીસ, પોલકા, ફરાક વીગેરે હમેશાં તથા ૨૬ છે.

ચાંદના સીલક ઇમ્પોર્ટીંગ કમ્પની,
૧૪૪, કાલ્યાદેવી રોડ, મુંબઈ.

MAHOMED HOOSEN KARIM & CO

TOBACCO, CIGARETTE, CHEROOT, AND TEA MERCHANTS.

193, ABDUL REHMAN STREET, BOMBAY.

BRANCH : Bunder Road, Kurrachee.

High Class
Royal
Bengal
Cigars

OLD RIP,

DIXIE QUEEN,

NAVY CUT,

GLASGOW MIXTURE, GOLDEN LIGHT, GOLDEN BIRD'S EYE, TOBACCO,
&c., &c.,

CIGARETTES! CIGARETTES!

Old Gold, Pin-head, Railway, Columbia, Pedro, Gunga-Sita, Tiger,
Richmond-Gem, Sweet Corporal, Nizam, Durbar, Khedevial &c.

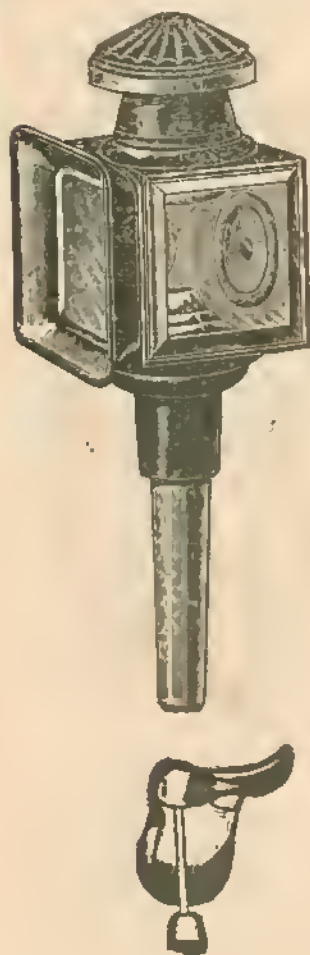
CIGARS! CIGARS!

Planters, Murties, Durbar, Manillas &c.

PEER MAHOMED ALLARAKHIA & CO.,

29, SHAIKH MEMON STREET.

MARKET, BOMBAY.

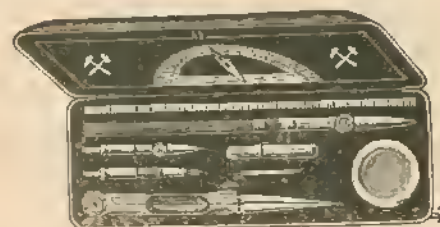
Best and most beautiful hanging, table and wall Lamps of Hinks, Hitchcock, Ditmar and other German Manufacturers.

Enamelware and platedware, English saddles, reins, whips for riding, hunting and carriage, jouls for horses for cold and hot seasons, filters, bottle-filters for use in travelling, carriage lamps, &c., &c., &c.

**Hanging,
Table, and
Wall
Lamps, and
English
Saddles
&c.**

May be had wholesale or retail from our establishment at the cheapest rates. Up-country orders receive prompt attention. A visit to our establishment will convince our constituents about the excellence and the low rates of all our goods.

PEER MAHOMED ALLARAKHIA & CO.,
29, Shaikh Memon Street,
MARKET, BOMBAY.

CHEAPEST DEALERS

IN

STATIONERY, DRAWING

AND

PAINTING MATERIALS

FOR

**ARTISTS, ENGINEERS,
ART-STUDENTS, ETC.**

**REQUISITES FOR MAKING
RUBBER STAMPS.**

RUBBER TYPE BOXES

(by which one can print any name)

FROM

ANS. 12 TO RS. 15 PER BOX.

**CHRISTMAS, NEW-YEAR
AND BIRTHDAY CARDS, ETC.**

RUBBER STAMPS MAKERS, E. GRAVERS, &C.

KALBADEVI ROAD, BOMBAY.

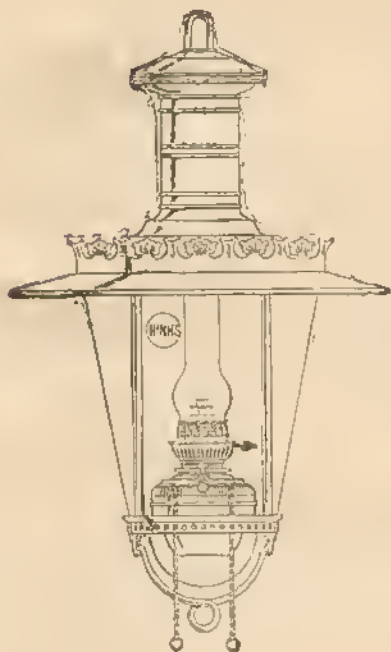
PRICE LIST

FREE ON APPLICATION.

SALEMAHOMED CASSUM NANJEE

NO. 88-90, CHUKLA STREET, BOMBAY

L A M P S .

ENAMELWARE,
PLATEDWARE,
GLASSWARE,
CROCKERY, &C., &C.,
HINKS'S, DITMAR'S AND GERMAN
MANUFACTURER'S LAMPS.
HANGING LAMPS,
TABLE LAMPS,
AND WALL LAMPS OF
VARIOUS SORTS AND SIZES.

UP-COUNTRY ORDERS EXECUTED PROMPTLY.

A VISIT TO OUR ESTABLISHMENT IS EARNESTLY
SOLICITED.

SALEMAHOMED CASSUM NANJEE.

No. 88-90, CHUKLA STREET, BOMBAY.

Up-country orders sent by V. P. Post.

CURSETJI MUNCHERJI

BHESANIA,

SILK MERCER.

, OLD POLICE COURT BUILDING, HORNBY ROAD,

PORT, BOMBAY.

—
THE LARGEST, CHEAPEST

AND

BEST HOUSE

FOR

Chinese, Japanese, French

AND

English Silks.

—
**Fresh stock of the latest
and most fashionable silks,
satins, crape, etc, etc.**

Received by every Mail from China, Japan & France.

ALSO COTTON & WOOLEN CLOTH

OF EVERY KIND

ALWAYS KEPT IN STOCK.

—
Silver work for presentation to be
seen at my establishment.

Embroidery work in gold & silver
executed promptly by best hands.

—
SAMPLES SENT TO MY CUSTOMERS
UP-COUNTRY.

CURSETJI MUNCHERJI BHESANIA,

SILK MERCER.

JAMSHEDJI, BOMONJEE

BHESANIA & CO.,

SILK MERCERS,

137, Hornby Road,

BHESANIA BUILDING.

(Next to SIR J. J. PARSEE
BENEVOLENT INSTITUTION)

AND

**JAKERIA MASJID, MANDVI,
BOMBAY.**

—
As all the partners of the Firm have travelled
in China and Japan, and have stayed for a
long time in Hongkong, Canton, Shanghai
and at Kobe, Yokohama, etc., they
have obtained vast experience in the
selection of the best and most
durable Chinese and Japanese
Silks, Satins, Crapes,
Gauzes, etc, etc.,
WHICH THEY OFFER TO THEIR CONSTI-
TUENTS AT MODERATE RATES.

—
UP-COUNTRY CONSTITUENTS,

ON APPLICATION,

**MAY HAVE SAMPLES OF VARIOUS
GOODS FROM THE FIRM.**

—
Goods forwarded up-country by V. P. P.

ARDESHIR RUSTOMJEE & BROS.

SOLE PROPRIETOR,

ARDESHIR RUSTOMJI KAPADIA.

GINNING MACHINERY IMPORTERS.

CRAWFORD MARKET,

SHAIK ABDUL REHMAN STREET, BOMBAY.

TELEGRAPHIC ADDRESS:

ARDESHIR'S, BOMBAY.

PLATT BROS. GIN

AND
OPENER.

DRILLING
MACHINES,
LATHES

AND
JOHN CAMERON
DONKEY
PUMPS.

CYLINDER OIL &c.,

Leather Belting and Rollers.

Dr. Dean's Pills.

DAMIANA COMPOUND.

These well known pills have long enjoyed the highest reputation for their valuable effect on the nervous system.

They contain six ingredients, blended in just the right proportions, and each one of which has a specific action of its own.

Phosphorus, Kola, Coca, Nux Vomica, Damiana and Iron are the constituents of these wonderful pills. Phosphorus is well-known for its powerful action on the enfeebled nervous system and is of peculiar value in aiding in the restoration of nerve tissue. The phosphorus in these pills is in a peculiarly active form, being in the elementary condition.

KOLA is of the greatest service for the relief of insomnia and mental depression. Only the finest extract of Kola is used in this preparation which is obtained from fresh nuts.

COCA possesses in high degree the property of toning up nerves under any special strain, mental or physical. It has been long used by the natives of South America as a remedy against the ill effects of over-exertion.

NUX VOMICA is a bitter tonic, restoring shattered nerves and soothing systematic irritability due to mental strain.

This drug owes its remedial value to the fact that it contains the alkaloid Strychnine.

DAMIANA is a drug which acts as a powerful Aphrodisiac. It has been in use for many years and has well sustained its reputation in this respect. There are many different qualities of this drug and it is well to note that only the freshest and most reliable sort enters into the composition of these pills.

The Iron is a very soluble form, thus insuring the full and immediate effect. As a blood tonic Iron cannot be surpassed.

It will be thus seen from the above description that only the very purest ingredients have been used in their manufacture and that care has been taken to insure that the effect of these pills shall be both quick and permanent. At the same time the combination has been so skillfully conducted that no harmful effects can result even from the prolonged use of these pills.

The dose is one pill once or twice daily **AFTER MEALS**; these pills *should on no account be taken on an empty stomach.*

The diet should be liberal, and fish and eggs are recommended to form a part of the same

PREPARED BY

The American National Drug Company,

NEW YORK, N. Y., U. S. A.

SOLE AGENTS IN INDIA.

EDULJE BROTHERS,

Family and Dispensing Chemists, Druggists and General Merchants,
158, 160 Shaikh Memon Street, opposite Jumma Musjid, Market,—BOMBAY.

**NEW EMPORIUM
FOR THE SALE OF
RICH SILK CLOTH
AND
HIGH CLASS ARTISTIC
GOLD AND SILVER EMBROIDERY.
SORABSHA RUSTOMJEE & CO.,**

No. 125, Hornby Road, next to Sir JAMSETJI's House.

Rich and high class Chinese, Japanese, French and English silk cloth of every description can be had at the Emporium at very moderate prices.

NEW GOODS ARE ARRIVING BY EVERY MAIL.

Mr. Sorabsha's famous silver and gold embroidery of the most artistic design by numerous experienced artists can also be had at the Emporium. Up-country orders by V. P. P. Samples can be had on application.

**MALTINE
WITH
COD-LIVER OIL;
AWARDED TEN GOLD MEDALS.**

THE ONLY GOLD MEDAL AWARDED AT

The International Exhibition, London, for Malt Extracts was given for Maltine
By a Jury composed of the leading chemists of Europe; and nine other gold medals have been awarded for Maltine preparations by different International Exhibitions.

Maltine is perfectly pure, concentrated extract of Malted Barley, Wheat and Oats, containing all the digestive and nutritive principles of these three important cereals, with absolutely no syrup or sugar other than that of the malt itself.

It also contains large proportions of Nitrogenous matter, Carbohydrates and phosphates, and is, therefore, rich in bone-producing, fat-making and strengthening elements.

It possesses from three to four times the power of any other extract of malt as a natural solvent to all farinaceous food and is an invaluable aid to establishing sound and healthy digestion.

Unlike other extracts of malt, it will not ferment or congeal in any climate, or at any season of the year.

THE MALTINE MANUFACTURING Co., Ltd.,
24 & 25, HART STREET, BLOOMSBURY, LONDON.

Agents:—EDULJEE BROTHERS,
Wholesale and Retail Chemists, Druggists, and Merchants.
Nos. 158-160, opposite the Jooma Musjid, Baberkote, BOMBAY.

ANTI MALLI.

SMITH, JEWELLER, ENGRAVER, TESTER,

AND

DEALER IN ALL SORTS

OF

GOLD, SILVER AND DIAMOND JEWELLERY.

Abdul Rehman Street, Bombay.

Branch :—40-42, KALBAVEVI ROAD, BOMBAY.

THE LARGEST ESTABLISHMENT

FOR

GOLD, DIAMOND, RUBY AND PEARL ORNAMENTS.

All sorts of Ornaments kept in stock
or made to Order.

Bangles, Necklaces, Watch-
Chains, Neck Chains, Ear-
rings, Gold Buttons,
Lockets, &c.,

Made to order at moderate rates.

TO PARSEE LADIES.

BRACELETS OF ENGLISH AND OTHER STYLES,

Diamond Ear-rings Diamond Rings,
Roses of Rubies Zoroaster Rings
Uprings, Collar Buttons Studed with
Diamonds, Lockets, &c., &c.,

MAY BE HAD OR MADE TO ORDER.

A VISIT IS SOLICITED.

RAVAL & CO.,

MARBLE MERCHANTS AND
CONTRACTORS.

13, BANK
STREET,
FORT,
BOMBAY.

Orders for all Marble
works, encaustic flooring,
Dado, white glazed & Roof-
ing tiles executed very
promptly at moderate
prices.

MASANI & Co.,

RUBBER STAMP MANUFACTURERS.

Heraldic Engravers,

Die Sinkers,

Relief Stampers,

Lithographers and copper-
plate Printers, etc. etc.

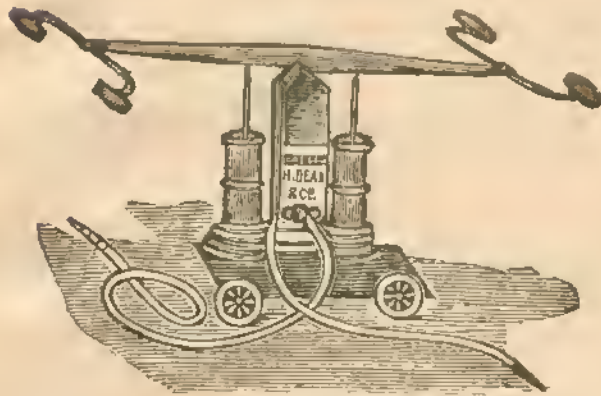
43, Meadows Street, Fort, BOMBAY.

HEPTOOLA NOORUDIN AND CO.

LATE HEPTOOLA SHAIKADAM & CO. AND AEDOOOL HOOSAIN HEPTOOLA

Proprietors:—Chinchpogly Rope Walk Works and
Parel Brass and Iron Foundry.

452-454, ABDUOL REHIMAN STREET.

Makers of Tested pure Manila rope

AND

Maldevi Govt. Coir Ropes.

Sporting Gunpowders

AND

Explosives.

SOLE AGENTS

For the Celebrated

JOHN TULLIS AND SON'S

"COBRA"

AND

EXTENDED-BELTINGS. SHIP CHANDLERS. OLDEST RAILWAY CONTRACTORS. METAL MERCHANTS.
WAREHOUSEMEN.

Gin, Press, and Millstones and Machinery. Pulleys and Shafting. HARDWARE MERCHANTS. Paints, Varnishes, Oils.
India Rubber Best Admiralty. "Lighthouse" Brand.

PALEKAR & CO.

Importers of Garden Seeds in
fancy tins and loose packets, garden
tools, Pruning knives and scis-
sors, garden pumps and syringes,
Lawn mowers and all other garden
sundries.

Price Lists free on Application.

Sitaram Buildings, near Crawford Market,
BOMBAY.

HATIMBHAY GULAMHUSAIN & BROS.

Nagdevi Street, No. 119-121, Bombay.

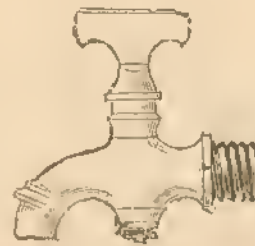
Telephone No. 752.

હાતીમભાઈ ગુલામહુસૈન

એન્ડ બ્રધર્સ,

નં ૦ ૧૧૯-૧૨૧, નાગદેવી સ્ટ્રીટ, મુંબઈ.

ટેલીફોન નંબર ૭૫૨.

મીલો, પ્રેસો, જીનો, રેલવે વગેરે સર
વે જાતના કારખાનાઓને લગતો સર
વે જાતનો સામન હોયો હોયેલાં ગોડાઉ
નમાં તથા રાખીએ છીએ. જેવો કે,
લોખંડ, ગાલવેનાઈઝડ, તાંબા, પીતલ,
સરવે જાતના પાઈપો, કોક્સ, વીલીલ,
વાલર, સ્ક્રુ, હથોડા, રેવીટ, બેલ્ટ, નટ,
ખાલદીઓ, જાત્રીઓ, વોટર, કેન, પર

ફેરટરે તથા સાદા ઝીંકના વગેરે સરવે જાતનો માલ ઘણાજ
કીંદાવત ભાવે વેચીએ છીએ. ખાહાર ગામના આરડર ઉપર પુરતું
ધ્યાન આપી દુરત રવાના કરીએ છીએ.

જુનામાં જુના પ્રખ્યાત ગોપાલદાસ બરફીવાલા.

જત અમારા માનવંતા ગ્રાહકોને વીનંતી સાથે જણાવીએ છીએ કે, ગ્રાહકો તરફથી છુટકની તથા જથ્થાબંધની રદી ઉપર બરાબર ધ્યાન આપી વખતસર સરસ અને તાજે માલ બનાવી આપવામાં આવશે. માટે એક વખત અમારી દુકાને આવી માલ વીશે ખાતરી કરી જવા મહેરબાની કરશો. અમારો માલ હમેશાં મોટા જથ્થામાં તથા રાખવામાં આવે છે.

અમારા ખાસ પારસી ગ્રાહકોને માટે અમારા તરફથી ધરનાં દુધનો ગરમ માવો સહવારના તથા સાંજના હમેશા તથા રાખવામાં આવે છે.

પારસી ભાઈઓમાં વપરાતા દરેક આકારના પેંડા પણ બનાવી આપીએ છીએ.

ઠેકાણું-કાવસજી પટેલનાં તળાવ આગળ.

NAROTUMDAS BHAU-JEWELLER.

Shaik Memon Street, Guneshwadi, No. 220-222, Bombay.

Keeps in stock a large variety of gold bangles, necklaces, bracelets and other gold and silver wares polished by machine. All articles are guaranteed of their purity and are rebought at bazar rates minus the cost of labour. A visit to our shop is earnestly requested.

નરોત્તમદાસ ભાઈ ઝવેરીની જાણીતી દુકાન.

મશીન પાક્કીસના સોના, ચાંદી અને ઝવેરાતના મનહરણ દાગીનાની નવી શાખા.

શેખ મેમણ સ્ટ્રીટ, ગણેશવાડીને નાકે, નં ૦ ૨૨૦-૨૨૨.

ખાંગડીઓ, સાંકળો, છેડા, નેકલેસ, ઘંટી, બ્રેસલેટ, બટન વગેરે સોના ચાંદીના તેમજ ઝવેરાતના સંખ્યાબંધ તરેહ તરેહના મનપસંદ દાગીનાઓ મોટા જથ્થામાં તથા રાખવામાં આવે છે. આ ઉપરાંત સુંદર નક્શીકામનાં ચાંદીનાં વાસણો તેમજ ચીનાઈ કટક કામની સંખ્યાબંધ ફેશનો મળી શકશે. મનવંતા ધરાકોએ અમારી દુકાનની એક વખત ભેટ લેવાથી અમારી ઉમદા બનાવટનો તુરતજ ખ્યાલ આવશે.

અમારા દરેક માલની ગેરંટી આપવામાં આવે છે અને અમારે ત્યાંથી ખરીદેલા સોનાના દાગીના ગમે ત્યારે ફક્ત મજૂરીના પછસા બાદ કરી પાછા લેવામાં આવે છે અને તેના પુરેપુરા દામ ચુકવવામાં આવે છે. અમારી બનાવટના દાગીનાઓનો બહોળો ઉદ્ઘાવ થાય છે, એજ અમારી કારીગરીની અને પ્રમાણિક ધંધાની સંપુરણ ફેર છે.

PLEASE DON'T LOSE THIS OPPORTUNITY.
AT HALF PRICE! HALF PRICE!

Keep a Roskopf system watch and you will not have to buy another till your life. The watch has a key and one winding lasts 30 hours. It has also a beautiful and strong glass case at the back.

Usual Price,
Rs. 8-8-0.

Now reduced to
Rs. 4-8-0.

Please don't miss this opportunity to have
A cheap and durable watch.

EBRAHIM MAHOMED,
WATCH AND JEWELLERY IMPORTER.
No. 44, Abdul Rehman Street, BOMBAY.

BY APPOINTMENT.

TO H. E. THE GOVERNOR
OF
BOMBAY.

HAJEE EBRAHIM BROTHERS,

TAILORS, OUTFITTERS,
CONTRACTORS,

HATTERS, HOSIERS, SHIRTMAKERS
AND

TRAVELLERS' REQUISITES.

Has a large Selection of Woollen goods suitable for Gents Suitings.

Charges very moderate. Write for samples post free.

No. 1, SITARAM BUILDING,
near CRAWFORD MARKET.

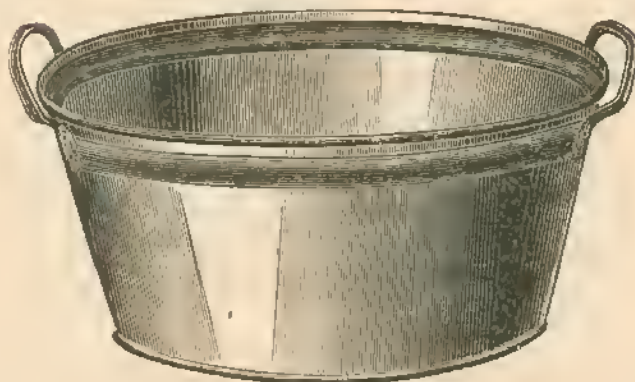

ESSABHOY ABDULHOOSEIN &
SHIPCHANDLERS, MILL STORE
SUPPLIERS, HARDWARE AND
GENERAL MERCHANTS.

168, Nagdevi Street, near Crawford Market

Telephone No. 733.

(ESTABLISHED 1885.)

We hold regularly in stock large quantities of the following articles and the prices have been regulated in a way to defy competition. Inspection of our shop invited.

TRIAL ORDER SOLICITED

Galvanized Rivetted Buckets,
Galvanized Rivetted Bath Tubs,
Galvanized Rivetted Watering Cans,
Ice Cream Freezers, Canvas Hose,
Manilla Ropes, Genuine Boiled Oil
and Paints of all kinds etc.

SHI DEVASHANKER NARANDAS & CO.

SHAIK MEMON STREET, OPPOSITE JUMA MASJID, BOMBAY.

મુંબઈમાં સરવે પ્રજાનો વીશ્વાસ ધરાવનારી મીઠાઈની મોટી ગંજવર દુકાન.

દીલ્હી કોર્પોરેશન દરબાર વખતે દેશી રાજાઓ તરફથી તેમજ મોટા અધીકારી અમલદારો
અને મુંબઈના મોટા ગ્રહસ્થો તરફથી સેંકડો સરટીફિકેટ અને ધનામો મેળવનાર

જુના અને જાણીતા મીઠાઈવાળા,

જેશી દેવશંકર અને નારણદાસની કુંપની.

ડોકાણું—શેખ મેમન સ્ટ્રીટ, જુમા મસજિદ સામે, દુકાન નાં ૧૧૮-૬૦, મુંબઈ.

અને હાલમાં અગ્રેએ ખીજી નવી દુકાન મોટા લેખાસમાં ઉધારેલી છે.

નારણદાસ ગોરધનદાસ ફેન્સી મીઠાઈવાળા ડૉન્-ખોજ ગલીને નાકે-મુંબઈ.

અમારે ત્યાં શુદ્ધ ચોરખંદરના ચોખ્ખા ધીની તરેહ તરેહની ફરમાસુ અને મસાલાથી ભરપુર લેહજતદાર મીઠાઈ
તેમજ દરેક જાતના તરેહવાર હજવા દરરોજ તઈયાર મલશે. નવી નવી ચીજો ઓરડરથી ટુંક વખતમાં ખતાવી આપ
વામાં આવશે. તેમજ જેઓને લગ્નસરાઓમાં અને ખીજી શુભ પ્રસંગમાં જે પ્રકારની ફરમાસુ મીઠાઈ જોઈતી હશે
તેઓને એક દીવસ આગમ્ય ઓરડર આપવાથી ઉંચો માલ ખતાવી આપવામાં આવશે. અમારે ત્યાં એકજ ભાવ અને
માલ સારો, ચોખ્ખો અને કીમત વ્યાજબી લેવામાં આવશે. બાહારગામના ઘરાફોને પઈસા મોકલવાથી માલ પારસલથી
તરત મોકલવામાં આવશે.

સરટીફિકેટો મળેલ તેમાંથી બે નીચે દાખલ કરવામાં આવેલ છે.

ચોરખંદર રાજમહેલ—દીલ્હી, તા. ૧૨-૧-૧૯૦૪.

સરટીફિકેટ લખી આપવામાં આવે છે કે, મી. નારણદાસ ગોરધનદાસ મીઠાઈવાળા રહેવાસી ચોરખંદર હાલ મુંબઈ—એઓએ નામ
દાર ચોરખંદરના રાજા સાહેબ બાવસોહજ અને તે નામદાર સાહેબના રસાલાને ઘણીજ ઉમદા પ્રકારની મીઠાઈ પુરી પાડી હતી, જેથી ખુલી
રીતે સંતોષ ખતાવવામાં આવે છે કે એ બધી રીતે દોશીઆર મીઠાઈ ખતાવનાર છે.

સહી, મણીલાલ આદીતરામ, દીવાન ચોરખંદર.

મુંબઈ, તા. ૨૫ મી નવેમ્બર, ૧૯૦૩.

બાણુ શેઠ અમીચંદ પનાલાલજી ઝવેરી તથા બીજાઓ શું કહે છે તે વાંચો. અમે મોટી ખુશી સાથે આ સરટીફિકેટ આપીએ છીએ
જે અમારે ત્યાં અમારા જઈન બંધુઓને નવકારથી જમણ આપણું તે વખતે દસ દીવસ સુધી અમારી નયાત તથા સગવડાલાં જમ્યાં
તેમાં તમેએ મીઠાઈ તથા ફરશાણુ લગભગ પાંચસો મણને આધારે ખતાવી આપણું હતું તે મીઠાઈ તથા ફરશાણુની લેહજત અને સફાઈથી
તમામ જમનારાઓ ખુશી થઈ ગયા હતા. અને એક અવાજે તમારી મીઠાઈના વખાણુ થયાં હતાં. તમારી લેહજતદાર મીઠાઈના વખાણુથી અને
તમારી લાયકાત બરેલી ચાલચલજના બદલામાં અમે આ સરટીફિકેટ સાથે એક સોનાઈ ઘડીયાળ અને સોનાનો છેડો તમેને ભેટ આપીએ
છીએ, તે મહેરબાની કરી સ્વીકારશો.